ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆ - 60

ತುಳುನಾಡ್ದ ರಂಗ ಕಲಾಭೂಷಕೆರ್

ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್

ಸುಧಾ ನಾಗೇಶ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತುಳು ಭವನ, ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು - 6

ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆ – ೬೦

ತುಳುನಾಡ್ದ ರಂಗ ಕಲಾಭೂಷಕೆರ್

ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್

ಸುಧಾ ನಾಗೇಶ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತುಳು ಭವನ, ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು – 6

TULUNAADA RANGA KALABHUSHAKER M.K. SEETHARAMA KULALER
A Biography and contributions of M.K. Seetharama Kulal

Written by
Sudha Nagesh
'Padma Nilaya' 1-39/5
Near Mookambika Temple
Derebail, Konchady, Mangaluru - 575 008
9480288418
sudhanagesh66@gmail.com

Chief Editor
Dayananda G. Kathalsar
President, Karnataka Tulu Sahitya Academy

Publisher
Kavitha
Registrar, Karnataka Tulu Sahitya Academy

Published By
Karnataka Tulu Sahitya Academy
Tulu Bhavana, Post Ashoknagar
Urwa Store, Mangaluru – 575 006
0824 2459389, 7411572115
tuluacademy@karnataka.gov.in / tulu.academy@yahoo.co.in

Copy Right	:	Karnataka Tulu Sahitya Academy
First Impression	:	2022
Size	:	Dy 1/8
Paper used	:	70 GSM NS Maplitho
No. of copies	:	300
Pages	:	72
Price	:	80

Page Designed at
Aakrithi Prints
Mangaluru
7019225774

Cover Design & Printed at
Diganta Mudrana Ltd.
Yeyyadi, Mangaluru
9686675271

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನ ಪಾತೆರೊ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬೊಲ್ಲಿ ಪರ್ಬೊದ ಐಸಿರೊದ ದಿನೊಕುಲು ಕಡತ್‌ದ್ ದುಂಬತ್ತ್, ದುಂಬತ್ತ್ ದಿನ ಪೋನಗ, ಈ ಬೊಲ್ಲಿ ಪರ್ಬೊದ ಐಸಿರೊದ ಬಗೆಟ್ 25 ಜನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕರಿದ್ ಪೋಯಿಂಚಿತ್ತಿನ ತುಳುವ ಬೊಲ್ಲಿಲೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ ಮದಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆಡ್ ಒಂಜಾತ್ ಪುಸ್ತಕೊಲು ಬರೊಡು ಪನ್ಪಿನ ನಿಗಂಟ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯೆರಿತ್ತ್‌ದ್ ಮಲ್ತೊಂಡ. ಅಯ್ಕಾದ್ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟಣೆ ಕೊರ್ದು, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಾಧನೆದ ಬಗೆಟ್ ಬರವು ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ಕೇನ್ಡೊಂಡ. ಅಂಚನೆ ಕೆಲವು ಸಾದಕೆರೆನ ಪುದರ್ನ್‌ಲಾ ಕೊರಿಯ. ಅಂಚಾದ್ ಬರವುಗಾರೆರ್ ದುಂಬು ಬತ್ತೆರ್. ಈ ಬಗೆಟ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕರಿನ ಸರ್ತಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಅಂಚನೆ ಅದ್ಭುತ ತುಳು ಶಿಕ್ಷಕಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಧಾ ನಾಗೇಶ್ ಮೇರ್ ಬಾರಿ ಸಂತೊಸುಡು ಒತ್ತೊಂಡೆರ್. ಏರೆನ ಬಗೆಟ್ ಬರವು ಬರೆಪರ್‌ಂದ್ ಪನ್ನಗ ಯಾನ್ ರಂಗಬೂಮಿದ ರತ್ನ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಬರೆಪೇಂದ್ ಪಿದಡಿಯೆರ್. ಎಂಕ್ ಬಾರಿ ಸಂತೊಸು ಆಂಡ್.

ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾಮಲ್ಲ ರತ್ನ. ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಮೋಕೆದ ಮಗೆ. ರಂಗಬೂಮಿಗ್ ಆರ್ ಕೊರ್ನ ಕೊರುಗೆ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲವು. ತನ್ನ ಬಂಜಿದ ಗುಜ್ಜಾರ್ಮೆಗ್ ಯುನೈಟೆಡ್ ಇನ್ಸುರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿಡ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರಾಂಡಲಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮೆರೆನ ರಂಗಬೂಮಿ. ಆರ್ ನಟೆಯಾದ್, ನಿರ್ಮಾಪಕೆರಾದ್, ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ್ ಅಂಚನೆ ಕಬಿಯಾದ್ ಸಂಘಟಕೆರಾದ್, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊಡು ಮಸ್ತ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದಿನಾರ್. ಕಲೆನೇ ತನ್ನ ಉಸುಲಾದ್ ದೀಡೊಂಜಿನಂಚಿನ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆ. ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊಡು ಅವ್ವೇತೋ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆನ್, ನಾಟಕೊಲೆನ್ ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿಗ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಚಲನಚಿತ್ರೊಡು ನಟನೆಲಾ ಮಲ್ತೆರ್, ಚಲನಚಿತ್ರೊಗುಲಾ ಕೊಡುಗೆ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಇತ್ತೆ ವಿಶ್ವೊಡೇ ಜನಕ್ಲೆನ ನಾಲಯಿದ ಕೊಡಿಟ್ ನಲಿಪುನಂಚಿನ ತುಳು

ಪದೊ ಮೋಕೆದ ಸಿಂಗಾರಿ ಉಂತುದೆ ವೈಯಾರಿ. ಈ ಪದೊ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಬರೆಯಿನವು. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ನಮನ್ ಬುರ್ದು ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಪಾದ ಸೇರ್ಯೆರಾಂಡಲಾ ಮೆರ್ನ ಪದೊಕುಲೆನ ಮುಖೇನ ಮೇರ್ ಇನಿಕ್ಲಾ ಸಜೀವವಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕಲಾ ಸರಸ್ವತಿನ ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ್ ನೆಗೆತ್ತ್ ತೋಜುವೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಗೆಟ್ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನ ಪರಶುರಾಮನ ಕುಡರಿಗ್ ಪುಟ್ಟಿನ ತುಳುನಾಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಪದೊ, ಅಂಚನೆ ಇಡೀ ಸಂಸಾರೊದ ಬಗೆಟ್, ಕಂಡನಿ ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆದ ಕುಟುಮ್ಮೊ ಸಂಸಾರೊದ ಬಗೆಟ್ ಬರೆಯಿನ ಪಕ್ಕಿಲು ಮೂಜಿ ಒಂಜೇ ಗೂಡುಡು ಬದುಕೊಂದುಂಡುಗೆ. ಇಂಚ ಮೇರ್ ಕೊರ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಒಂಜಾ, ರಡ್ಡಾ... ಮಸ್ತ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆನ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಪನ್ಪಿನಂಚಿನ ಕೂಟ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಅವ್ವೇತೋ ಕಲಾವಿದೆರೆನ್ ಈ ನೆಲಟ್ ಪುಟ್ಟು ಪಾಡಿಯೆರ್. ಪೊಸ ಪೊಸ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಅವಕಾಶ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಕನ್ನಡೊಡು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕೊ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನಾಟಕೊ, ತುಳುರ್ದ್ ಕನ್ನಡೊಗು ಅನುವಾದೊ, ರೇಡಿಯೋ ನಾಟಕೊ, ಜಾನಪದ ನಾಟಕೊ, ರೂಪಕ, ಗೀತಾ ನಾಟಕೊ, ಇಂಚ ಸಾದಾರ್ಣ ಐವೊರ್ದು ಮಿತ್ತ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆನ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ತುಳು ಚಾರಿತ್ರಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಪೌರಾಣಿಕೊಡು ಸಾದಾರ್ಣ 19 ಕತೆಕ್ಲೆನ್, ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅಂಚನೆ ಉಡಲ್ದ ತುಡರ್ ಪನ್ಪುನಂಚಿನ ತುಳು ಸಿನೆಮೊನು ಕೊರ್ಯೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾದ್‌ಲಾ ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತ್ದೆರ್. ದಾಖಲೀಕರಣ ಯೋಜನೆ ಆದುಪ್ಪು, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಟ್ ಡಿಪ್ಲೊಮ ಕೋರ್ಸ್ ನಡಪಯೆರೆಗಾದುಪ್ಪು, 8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಸೇರಾಯೆರೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಲೆಗ್ ಮನವಿ ಕೊರ್ಪುನ ಬೇಲೆ ಆದುಪ್ಪು, ಅಂಚನೆ ನಿಲೆ ದಾಂತಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಒಂಜಿ ನಿಲೆ ಉಂಡು ಮಲ್ಪೆರೆ 50 ಸೆಂಟ್ಸ್ ಜಾಗೆ ತುಳು ಭವನೊಗು ತಿಕ್ಕಿನಿ ಮೆರ್ನ ಕಾಲೊಡುಂದು ಪನಿಯೆರೆ ಪೆರ್ಮೆ ಆಪುಂಡು. ಮೆರ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಶುಭ ಮೇರ್ ಬೊಲ್ಪಾದ್ ಬತ್ತೆರ್. ಶುಭ ಬೊಕ್ಕ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಕಲಾವಿದೆರೆನೇ ತನ್ಕುಲೆನ ಜೋಕುಲ್‌ಂದ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ನಿರಂಹಕಾರಿ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಪ್ಯಾಂಟ್, ಬೊಲ್ದುದ ಅಂಗಿ, ಕಿಸೆಟ್ ಒಂಜಿ ಗುಲಾಬಿದ ಚಿತ್ರ ಇತ್ತೆಲಾ ಎನ್ನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜೊಂದುಂಡು. ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಸದ್ರಡವಾಯಿನ ಸರೀರ ಅರೆನವು. ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದುಪ್ಪುನಗ ಒರ ಅಲಂಕಾರೊದ ಕೆಲಸೊನು ಅರೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋಯೆ. ಆನಿ ಆರ್ ಜನಪದ ಕಲೆತ ಬಗೆಟ್ ಎಂಡ

ಪಾತೆರೊಕತೆ ಮಲ್ತಿನವು ಏಪೊಲಾ ಮದಪುನತ್ತ್. ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ನೆಂಪುದ ಬಗೆಟ್ ಪೊರ್ಲ ಅಚ್ಚರೊದ ಮಾಲೆನ್ ಮೊಡೆದ್ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಪಾದೊಗು ಸಂದೈತ ಮಲ್ಪುನ ಕಜ್ಜೊನು ಸುಧಾ ನಾಗೇಶೆರ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ದೆರ್. ಈ ಮುಖೇನ ತುಳು ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಕೊಡುಗೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಶಾಶ್ವತ ದಾಖಲೆಯಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬರವುದ ಬಂಡಸಾಲೆಡ್ ಸೇರುನಂಚಿತ್ತಿನ ಈ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಹದ ಪುಸ್ತಕೊನು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ ಕೆಲಸೊ ಎನ್ನ ಅವಧಿಡ್ ಆಪುನವು ಎಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ಸಂತೊಸ ಕೊರ್ತುಂಡು. ಈ ಬಗೆಟ್ ಬರವು ಬರೆಯಿನ ಸಾಹಿತಿ ಸುಧಾ ನಾಗೇಶ್ ಮೆರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೊರ್ಲುಡು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿನಂಚಿನ ದಿಗಂತ ಮುದ್ರಣಾಲಯೊಗು, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪರೋಕ್ಷವಾದ್ ಸಕಾಯ ಕೊರ್ನ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದೈತ ಮಲ್ತೊಂದು ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನಂಚಿತ್ತಿನ ಅದ್ಭುತವಾಯಿನ ಪ್ರತಿಬೆಲು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟುದು ಬರಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊದೊಟ್ಟಿಗೆ ನನೊರ ಅರೆನ ದಿವ್ಯ ಚೇತೊನೊಗು ತರೆ ತಗ್ಗಾವೆ. ಸೊಲ್ಮೆಲು.

17–9–2022

ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್

ಗುರ್ಕಾರ್ಲು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಉಡಲ್ದ ಪಾತೆರೊ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್ಡ್ ಸಾದನೆ ಮಲ್ತಿನ ತುಳುವೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್‌ರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಬರೆಯೆರೆ ಪನ್ನಗ ಎಂಕ್ ಬಾರಿ ಕೊಸಿಯಾಂಡ್. ಯಾನ್ ಏರೆನ ಇಸೊಯ ಬರೆವೊಡೂಂದು ಅಲಚನೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಎಂಕ್ ರಂಗಭೂಮಿದ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾದಕೆರಾಯಿನ ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಕಣ್ಣೆದುರು ಬತ್ತೆರ್.

ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್, ಚರಿತ್ರೆನ್, ಜನಮಾನಿಲೆಗ್ ಮುಟ್ಟಾವುನ ಮಾಮಲ್ಲ ಬೇಲೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ತುಳು ಭಾಷೆದ ಪೊರ್ಲುಗ್ ಪೊದಿಕೆನ್ ಒರಿಪಾದ್, ಬಾಸೆದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೇನ ಪೊರ್ಲುಂಬಾಟಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಮಸ್ತ್ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಅಯ್ಕಾದ್ ಬೆನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚಿತ್ತಿ ನಾಟಕೊ ಕಲಾವಿದೆರೆಡ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ನೆಗೆತ್ ತೋಜುವೆರ್. ಆರ್ ನಿರ್ಮಾಪಕೆರಾದ್, ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ್, ನಾಯಕ ನಟೆಯಾದ್, ಕಬಿಯಾದ್, ಸಂಘಟಕೆರಾದ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದಿನಾರ್.

ಮಸ್ತ್ ಕಾಸ್ ಮಲ್ಪೊಡು, ಆಸ್ತಿ ಬದ್ಕ್ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಬುಲಾಸೆ ಅರೆಗಿಜ್ಜಾಂಡ್‌ಂದ್. 'ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದೆರು' ಪನ್ಪಿನ ಸಂಸ್ಥೆನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್ ಅವ್ವೇತೋ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ರಂಗಭೂಮಿದ ಬೊಲ್ಪು ತೋಜಾಯೆರ್. ಶಿಸ್ತ್‌ದ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಕುಲಾಲೆರ್ ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಒವ್ವೇ ನಾಟಕೊಲೆಗ್, ಪದೊಕುಲೆಗ್ ಪಣವು ದೆತೊನೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್‌ಂದ್. ಕುಲಾಲೆರ್ ಒಂಜಿ ಕಡಲ್, ಆ ಕಡಲ್‌ದ ನೀರ್‌ನ್ ಕೊಡಪಾನೊಡು ದೈದೆ, ಮುತ್ತು ರತ್ನೊಲು ಮಾತ ಅವುಲೇ ಒರಿದ್‌ಂಡ್. ಕುಲಾಲೆರ್ನ ಕೈಬರವುದ ಬೂಕುಲು ಕುಂಬು ಆದ್ ಉದಲ್‌ದ ಪಾಲಾಯೆರೆ ದುಂಬು ಅವೆತ ದಾಖಲೀಕರಣ ಅಗತ್ಯವಾದ್ ಆವೊಡು. ಅರೆನ ಬದ್ಕ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೊರುಗೆದ ಬಗೆಟ್ ಎಂ.ಫಿಲ್. ಬೊಕ್ಕ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಮಲ್ಪುಲೆಕ್ಕಾವೊಡು. ಯಾನ್ 2017ಟ್ಟ್ ಎ.ಸಿ. ಭಂಡಾರಿಲೆನ ತಂಡೊಡು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆಯಾದುಪ್ಪುನಗ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲೇಸ್ಲೆಗ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಬಯ್ದೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಕೊಸಿತ ಸಂಗತಿ. ಲೇಸ್ ಮುಗಿತಲಾಯೆರೆ ದುಂಬು ಆರ್ ನಡುಟು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋತಿನಾರತ್ತ್. ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟ ಕುಲ್ಲುದು ಬಾಯಿ ನಿಲ್ಕೆ ತೆಲ್ತ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಪಾತೆರೊಲೆನ್ ಪಂಡ್ದ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಯಾನೊರಿ ಮಲ್ಲ ಕಲಾವಿದೆ ಪನ್ಪಿನ

ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಬರೆಪಿನವೇ ಎಂಕೊಂಜಿ ಪೆರ್ಮೆದ ಸಂಗತಿ.

ಈತ್ ಕಡಮೆ ಸಮಯೊಡು ಯಾನ್ ಬರೆಯಿನನೇ ಇಸ್ಮಯ. ಬರೆಯೆರೆ ಪೆನ್ನ್ ಪತ್ತ್‌ನಗ ಎಂಕ್ ಬೆರಿತಾಂಗ್ ಕೊರ್ನಕ್ಲೆನ್ ಸುರೂಟೇ ಪುಡ್ಯೊನುವೆ. ಸುರುಕಾದ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಬರೆಯೆರೆ ಅನು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾಯಿನ ತುಳುವ ಬೊಳ್ಳಿ ದಯಾನಂದ ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಮೆರೆಗ್ ದಿಂಜಿ ಉಡಲ್ದ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಮೋಕೆದ ಬುಡೆದಿ ಶುಭಕ್ಕ ಎಂಕೋಸ್ಕರ ಬಿ.ಸಿ. ರೋಡ್‌ದ ಇಲ್ಲರ್ದ್ ಬಿಜೈದ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಮಿತ್ತ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದೀತಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ಒದಗಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅರೆಗ್ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿ ಸೊಲ್ಮೆಲೆನ್ ಪನ್ಪೆ. ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿದ ಮಲ್ಲ ಕಲಾ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣೆರ್, ಎಂಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಕಾಯ ಕೊರ್ದ್ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ನಾಟಕ ತಂಡೊಡು ಬೆನ್ತಿನ ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಪತ್ತೆನ್ ಒದಗಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅರೆಗ್ ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಕೈ ಜೋಡಾದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ. ಪೊರ್ತುಗು ಸರಿಯಾದ್ ಕುಲಾರೆನ ಬಗೆಟ್ ತನ್ಕುಲೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ಪಟ್ಪೊಂದಿನ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ತರೆ ತಗ್ಗಾವೆ. ಬರೆಯೆರೆ ಬೆರಿಬೊಟ್ಟಿನ ಸಾಹಿತಿ ಯಶೋದಾ ಮೋಹನ್ ಮೆರೆಗ್, ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಪಾದರಸೊತಲೆಕೊ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಎಂಕ್ ಉಮೇದ್ ಕೊರ್ನ ಸೌಮಿತಾ ಮೆರೆಗ್, ಸದಸ್ಯ ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ನಾಗೇಶ್ ಕುಲಾಲೆರೆಗ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಯಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಕವಿತಾ ಮೆರೆಗ್, ಸಕಾಯ ಕೊರ್ನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಶ್ರೀ ಅಭಿಜಿತ್ ಮೆರೆಗ್, ಎನ್ನ ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ಪುಗೆಲ್ ಕೊರ್ದ್, ಬರೆಪಿನ ಕಜ್ಜೊನು ಪೂತಲೆಕೊ ಹಗ್ರ ಮಲ್ತಿನ ಎನ್ನ ಯಜಮಾನ್ಯೆ ಶ್ರೀ ನಾಗೇಶ್ ಕೆ. ಮೆರೆಗ್, ಪೊರ್ಲುಡು ಡಿಟಿಪಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ದ ಭಾರತಿ, ಗಾಯತ್ರಿ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಬೂಕುನು ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನ ದಿಗಂತ ಮುದ್ರಣದಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ದಿಂಜಿ ಉಡಲ್ದ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದು ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುವೆ. ಏರ್ನಾಂಡಲ ಪುದರ್ ಬುಡ್ದು ಪೋತುಂಡ ಮಾಪು ಮಲ್ಪೊಡು. ಬರೆತಿನೆಟ್ ಅರೆಕೊರೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅವೆನ್ ಬಂಜಿಗ್ ಪಾಡೊನೊಡುಂದು ನಟ್ಪೊನುವೆ. ಅಂಚೆನೆ ತುಳುನಾಟಕ ರಂಗಬೂಮಿನ್ ಮೆನ್ಕಾಯಿನ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಇಸಯೊಡು ನನಲಾತ್ ಬರವುಲು ಬರೊಡುಂದು ದೇವೆರ್ಡ ನಟ್ಟುವೆ.

22–8–2022 **ಸುಧಾ ನಾಗೇಶ್**

ಪಾಲೆ ಬುಡ್ಪಾನಗ...

1. ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ / 9
2. ಪುಟ್ಟು ಬಲಕೆ, ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಪ್ರಭಾವೊ / 11
3. ಬರವು ಸರವು ಮದಿಮೆ ಸಂಸಾರ / 12
4. ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಬೊಕ್ಕ ನಾಟಕೊ ಕ್ಷೇತ್ರೊದ ಪಜ್ಜೆಲು / 14
5. ತುಳು ಸಿನೆಮೊಲೆದ ಪಜ್ಜೆಲು / 16
6. ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ್ ಕುಲಾಲೆರ್ / 18
7. ಅರೆನ ತೈನಾತಿನಕುಲು, ಒಡನಾಡಿಲು ನಿಕಟವರ್ತಿ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅರೆನೊಟ್ಟು ಬೆನ್ತಿನ ಪದುಕೆರೆನ ಉಡಲ್ದ ಪಾತೆರೊಲು / 19
8. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಲೆನ ವಿವರ / 35
9. ಪ್ರಕಟ ಆಯಿನ ಬೊಕ್ಕ ಕುಲಾಲೆರ್ ಕೈ ಬರವುಡು ಬರೆತಿನ ಬೂಕುಲೆ ಪೊಲಬು / 35
10. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾದುಪ್ಪುನಗ ಮಲ್ತಿನ ಕಜ್ಜೊಲು / 37
11. ಕುಲಾಲೆರೆನ ಪುಗಾರ್ತೆ ಪಡೆಯಿನ ತುಳು ಸಿನೆಮಮೊದ ಪದೊಕುಲು / 39
12. ಕುಲಾಲೆರ್ ಬರೆತಿನ ರಂಗ ಪದೊಲಿದ ಪದೊಕುಲು / 46
13. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು, ಮಾನಾದಿಗೆಲು ಬೊಕ್ಕ ಬಿರ್ದ್ ಬಲ್ಮನೊಲು / 59
14. ಕೆಲವೊಂಜಿ ನಾಟಕೊಲೆದ ಪೊಲಬು / 60
15. ಬದ್ಕ್ ಉಂತಾಯಿನ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಅಕೇರಿದ ದಿನೊಕುಲು / 63
16. ಕುಲಾಲೆರೆನ ಕೈ ಬರವು / 65
17. ಭಾವಚಿತ್ರೊಲು / 67

ತುಳುನಾಡ್ದ ರಂಗ ಕಲಾಭೂಷಕೆರ್

ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್

ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್

'ಮೋಕೆದ ಸಿಂಗಾರಿ ಉಂತುದೆ ವೈಯಾರಿ', 'ಪಕ್ಕಿಲು ಮೂಜಿ ಒಂಜೇ ಗೂಡುಡ್ ಬದುಕೊಂಡುಂಡುಗೆ', 'ಪರಶುರಾಮನ ಕುಡರಿಗ್ ಪುಟ್ಟಿನ ತುಳುನಾಡ್', 'ಡಿಂಗಿರಿ ಮಾಮ ಡಿಂಗಿರಿ ಮಾಮ ಪೋಡಿದ್ ಪಾರಡ', 'ಬ್ರಹ್ಮನ ಬರವು ಮಾಜಂದೆ ಪೋಂಡ', 'ಅಪ್ಪೆ ಮನಸ್ ಬಂಗಾರ ಅಮ್ಮ ತೆನಸ್ ಸಿಂಗಾರ'... ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮೆಯಿ ಮರ್ಲಾವುನ, ಮನಸ್ ಅರ್ಲಾವುನ ತುಳು ಪದೊಕುಲೆನ್ ಕೊರ್ನಾರ್ ನಮ್ಮ ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್. ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಪ್ರಚಾರೊನು ಬಯಕಂದೆ ಕಲೆನ್ ಒಂಜಿ ತಪಸ್ಸಾದ್ ದೆತೊಂದು ಸಾದನೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಆರ್.

ನಾಟಕ ಪಂಡ, ಒಂಜಾತ್ ಜನಕುಲು ಸೇರೊಂದು ವೇಷೊಬೂಷಣ ಪಾಡ್ದ್ ರಂಗ್‌ದ ಕಲೊಟು ನಟನೆ ಮಲ್ಪುನವು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಅವೊಂಜಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಲಾ ಅಂದ್, ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಲಾ ಅಂದ್. ಅಯ್ಕಾದ್ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಪಾತ್ರೊಲೆನ್ ಮಲ್ಪುನಗ ಮಸ್ತ್ ಎಚ್ಚರೊಡುಪ್ಪೊಡು. ಅವು ಜನಕುಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಸಂದೇಶ ಕೊರೊಡು. ತೂಪಿನ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರ್ ಸೈ ಸೈ ಪನೊಡು. ನಾಟೊಕೊದ ಒಂಜೊಂಜಿ ಪಾತ್ರೊಲಾ ನಿಜೊಟೇ ಆತಿನವು, ಕೇಂಡಿನವು, ತೂಯಿನವುಂದು, ಎನ್ನುನಂಚನೆ ನಟನೆ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಅವ್ ಅಬಿಮಾನಿಲೆನ ಉಡಲ್ಡ್ ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ ಉಂತುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಅರೆನವು. ಅಂಚನಾ ದಾನ್ನ, ನಾಟಕ ಪಂಡ ಅಂಟಾದ್ಲಾ ಅಂಟದಿಲೆಕ ಉಪ್ಪುನವು, ತಾಮರೆದ ಇರೆತ ಮಿತ್ತ್ ಉಪ್ಪುನ

ನೀರ್ದಲೆಕ್ಕೊ ಪನ್ಪೆರತ್ತೆ ಅಂಚ ಉಪ್ಪೊಡು. ಈ ಕಾರಣೊಗೇ ನಾಟಕೊನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಾಂದ್ ತೆರಿದಿನಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್. ನಾಟಕ ಬರೆಪಿನವುಲಾ ಸುಲಬದ ಕೆಲಸ ಅತ್ತ್. ಅಂಚಾದ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್, ಒಂಜಿ ನಾಟಕೊನು ರಂಗ್‌ದ ಕಲೊಟು ಗೊಬ್ಬಾಯೆರೆ ದುಂಬು, ತಿಂಗೊಲುಗಟ್ಲೆ ತರಬೇತಿ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅರೆನ ಪುಗಾರ್ತೆದ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕ 'ಮಣ್ಣಿನ ಮಗಳು ಅಬ್ಬಕ್ಕ' ನಾಟಕೊಗು ಒಂಜರೆ ತಿಂಗೊಲು ಅಬ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪುದೆರ್. ನಾಟ್ಯರಾಣಿ ಶಾಂತಲಾ ನಾಟಕೊಗು ರಡ್ಡರೆ ತಿಂಗೊಲು ಅಬ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪುದೆರ್. ರಂಗ್‌ದ ಕಲೊಟು ಪನ್ಪಿನ ಸಂಬಾಷಣೆ ಪನಿತ್ಲಾ ಅಂಚಿಂಚಿ ಆವಂದಿಲೆಕೊ ಎಚ್ಚರ ಉಪ್ಪೊಡಾಯಿನವು ನಿಜವಾಯಿನ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಲಚ್ಚಣಾಂದ್ ಕುಲಾಲೆರ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ತನ್ಕುಲೆನ ಕೀರ್ತಿನ್ ನೆಗೆತ್ ತೋಜಾದೆರ್. ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಸಿರಿಸೊಗತ ಪೊರ್ಲುಳು ಪೊದಿಕೆನ್, ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಾಮಲ್ಲ ಪರಪೋಕುಲೆನ್, ಏನಿಕಾಲೊದ ಓಲೆದಾಂತಿನ ಬದ್ಕ್‌ದ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿಲೆನ್ ರಂಗ್‌ದ ಕಲೊಟು ಗೊಬ್ಬಾದ್ ತೋಜಾದೆರ್. ನಾಟಕ ಮಲ್ಪುನವು ಬಂಜ ಬೊಕ್ಕ ಪೊರ್ಂಬಾಟಿಕೆಡ ಕೆಲಸಾಂದ್ ಅರೆಗ್ ಸುರುಟೇ ತೆರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಸಿನೆಮೊದ ತಲಬೇರೇ ತುಳು ನಾಟಕೊಲು. ತುಳು ನಾಟಕೊಲು ದುಂಬಗ್ ಸಿನಿಮಾ ಆಂಡ್. ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿಗ್ ಸುಮಾರ್ 90 ವರ್ಸೊದ ಇತಿಹಾಸ ಉಂಡು. ಸಾರೊರ್ದು ಎಚ್ಚ ನಾಟಕೊಲು ನಮ್ಮ ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಪ್ರದರ್ಶನೊ ಆತ್ಂಡ್. 1933ಟ್ಟ್ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬರೆತಿನ ತುಳು ನಾಟಕೊನೇ ಸುರುತ ನಾಟಕೊ ಪಂದ್ ತೆರಿದಿನಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಶಿವಣ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆರ್, ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ರಂಗ್‌ದ ಕಲೊಟು ರಂಗ ತಾಲೀಮು ಮಲ್ತಿನ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ತಂಡ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲೊ ಉಂಡು. ಕೆ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ರಾವ್, ಎಂ. ಮೋಹನ್ ರಾವ್, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಕಾಮತ್, ಸೀತಾರಾಮ ಗಟ್ಟಿ, ಎಂ. ವಸಂತ ರಾವ್, ಅನಂತರಾಮ್ ರಾವ್, ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ, ಉಮೇಶ ರಾವ್, ಸಂಜೀವ ಎಸ್.ಕೆ., ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಸದಾನಂದ ರಾವ್, ಕಿಶೋರ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಸತೀಶ್ ರಾವ್, ಅನುರಾಧ ಬಿ.ಕೆ., ಸರೋಜಿನಿ ಶೆಟ್ಟಿ, ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್, ಶೋಭ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೂರ್ಣಿಮಾ, ಸ್ಮಿತಾ, ಶಾಲಿನಿ, ಜಯಶೀಲ, ಶರತ್ ಕುಮಾರ್, ಜೀವನ್ ಉಳ್ಳಾಲ್, ದಿನೇಶ್ ಅತ್ತಾವರ, ತೇಜೋಮಯ, ಗಂಗಾಧರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಚರಣ್, ಎಂ.ಎಸ್. ರಾವ್, ಮೋಹನ್ ಕೊಪ್ಪಳ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ್, ಬಿ.ಎ. ತೋಡಾರ್, ಉಮೇಶ್ ಬಂಗೇರ, ಎಂ.ಎ. ರಾವ್, ಬಾಬು ಭಟ್... ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಅರೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ರಂಗಭೂಮಿಡ್

ರಂಗತಾಲೀಮು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ದ ಅವ್ವೆತೋ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ನಾಟಕೊಲೆದ ಮುಕಾಂತರ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಮುಟ್ಪಾಯಿನಾರ್ ಕುಲಾಲೆರ್. ಆರ್ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ್, ನಿರ್ಮಾಪಕೆರಾದ್, ನಾಯಕ ನಟೆಯಾದ್, ಕಬಿಯಾದ್ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ತೆರ್.

ಪುಟ್ಟು ಬಲಕೆ, ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಪ್ರಭಾವೊ

ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆದ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕುದ ಕೊಲ್ನಾಡ್ ಗ್ರಾಮೊದ ಪೆರ್ಮೆದ ಕೊಡಿಯಾಯಿನ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ ಬಿರ್ದೊಲಿದ ಕಾಲೊಡು, 1940ನೇ ಇಸವಿದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 17ನೇ ತಾರೀಕ್ದಾನಿ ಈ ತುಳು ಬೂಮಿಡ್ ಪುಟ್ಟಿಯೆರ್. ಅರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಎಂ. ಕಾಂತಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರ್, ಬೊಕ್ಕ ಅಪ್ಪೆ ಬಿ. ದೇವಕಿ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆಗ್ ಒರಿಯೇ ಮಗೆ ಆಯಿನೆರ್ದಾವೆರ ಮಾತಾ ಪ್ರೀತಿನ್ ದಾರೆ ಮೈತ್ದ್ ಅರೆನ್ ಸಾಂಕಿಯೆರ್. ಅರೆನ ಇಡೀ ಪುದರ್ ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್ ಪಂದ್. ಅಯ್ತ ವಿಸ್ತಾರ ರೂಪ ಮಂಗಳೂರು ಕಾಂತಪ್ಪ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್. ಅರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಶಾಲೆಡ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಆದ್ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬಾರೀ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಅದ್ಯಾಪಕೆರ್. ಜೋಕುಲೆಗಾದ್, 4 ಬೊಕ್ಕ 5ನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ದ ಲೆಕ್ಕ ಪಾಠಪುಸ್ತಕೊಲೆನ್ ಬರೆತಿನಾರ್.

ಇಡೀ ಲೋಕೊನೇ ನಡ್ಗಯಿನಂಚಿನ ರಡ್ಡನೇ ಮಹಾಯದ್ದ ನಡಪೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಆರ್ ಕಬಿತೆ ಬರೆಯೆರ್. ಯುದ್ದೊಡಾಪಿನ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟದ ಒರುಟು ಬರೆಯಿನ ಈ ಕಬಿತೆ ಊರೊರ್ಮೆ ಪರಡ್‌ಂಡ್. ಸರ್ಕಾರೊದ ಗುಮನೊಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವೆನ್ ತೂಯಿನ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರ ಕಾಂತಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರೆರೆಗ್ 100 ರೂಪಾಯಿ ಇನಾಮು ಕೊರ್ದು ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. 80 ವರ್ಷೊದ್ದು ದುಂಬು ಈ ನೂದು ರೂಪಾಯಿಗ್ ಮಲ್ಲಾ ಬಿಲೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಊರುಗ್ ಊರೇ ಕಾಂತಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರೆರೆನ್ ಪುಗರ್‌ಂಡ್. ಕಾಂತಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರೆರ್ ಅಪಗ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಅಬಿನಯ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್, ತಬಲಾ ಬೊಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒಂತೆ ವರ್ಸೊದ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಆಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗ್ ಸೇರ್ದ್ ಅಲ್ಪ ನಿಮುರ್ತಿ ಆಯೆರ್.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೆರ್ಮೆದ ಚಾತುರ್ಯದ ಕಾಂತಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ನ ಮಗೆ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ಲಾ ರಂಗ್‌ದ ಕಲೊಟು ಬಾರೀ ಸುದ್ದಿ ಮಲ್ತೆರ್. ಅರೆನ ಸಮ್ಮಲೆ ಬಿ.ಎಸ್. ಕುಲಾಲೆರ್ಲಾ ನಾಟಕೊಡು ಅಬಿನಯ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಕುಲಾಲೆರೆನ ಮಿತ್ತ್ ಅರ್ನಲಾ ಪ್ರಭಾವೊ ಉಂಡು. ಆರ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿಪಾವುನ

ಕಜ್ಜೊನು ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ಕೆಬಿ ಪಾತೆರ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಸೇವೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಮ ತಡಮೆ ದಾಂಟುನ ಪಾಂಪು ಆವೊಡುಂದು ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗ್. ಅಂಚ ಇಲ್ಲದ ವಾತಾವರಣನೇ ಕುಲಾಲೆರೆನ್ ನಾಟಕೊದಂಚಿ ಒಯ್ತ್‌ಂಡ್.

ಬರವು ಸರವು, ಮದಿಮೆ ಸಂಸಾರ

ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಬರವು ಸರವು ಕಲ್ತಿನಿ ಕುಡ್ಲದ ಶಾಲೆಲೆಡ್. ಅಪಗ ಇಲ್ಲಡ್ ಚಿಮಿಣಿದ ಬೊಲ್ಪು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತಿನಿ. ಕೇನೆರೆ ಒಂಜಿ ರೇಡಿಯೊಲಾ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಶಾಲೆಗ್ ಪೋನಗ ಕಾರ್ಗ್ ಪಾದ್ಯೆರೆ ಮುಟ್ಟುಲಾ ಇಜ್ಜಾಂಡ್‌ಗೆ. ಬೊಕ್ಕ ಅಪಗ ಮುಟ್ಟು ಪಾಡ್‌ದ್ ನಡಪುನ ಕ್ರಮಲ ಇಜ್ಜಾಂಡ್‌ಗೆ. ಡಾಮರ್ ಇಜ್ಜಂದಿ ಮಾರ್ಗ. ಮಾರ್ಗೊಲೆಡ್ ಬೋರಿಲೆದ ಬೊಕ್ಕ ಕುದುರೆಲೆದ ಗಾಡಿಲು ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೋರಿದ ಕೆಕ್ಕಲ್‌ಗ್ ಗಂಟೆ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕುದುರೆದ ಕಾರ್‌ಗ್ ಲಾಳ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಾಲೊಡು ಆರ್ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಮಾರ್ಗೊಡು ಒಂಜೊಂಜೆ ಬಸ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರ್ ಬರಿಯೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್‌ಗೆ. ಆರ್ ಸುರುಟು ಕುಡ್ಲದ ಕಾಡ್ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ ಶಾಲೆಡ್ ರಡ್ಡನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಟ್ಟ ಕಲ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಆ ಶಾಲೆನೇ ಅಲ್ಪ ಇಜ್ಜಿ. ಬೊಕ್ಕ ಗಣಪತಿ ದೇವಲ್ಯೊದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಕಟ್ಟೊಣೊಡು ಮೂಜಿ, ನಾಲ್ಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಐನನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಕಲ್ತೆರ್. ಆಜಿನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗ್ ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗು ಬತ್ತೆರ್. ಆ ಶಾಲೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಲೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ಆ ಶಾಲೆನೇ ಕಲಾವಿದೆಯಾಯೆರೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಶಾಲೆದ ಮಾತಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಜ್ಜೊಲೆಡ್ ಪಾಲ್ ದೆತೊಂದು ಮಾತಾ ಗುರುವೃಂದೊಲು ಬೆರಿ ಬೊಟ್ಟುನ ಸಾದನೆ ತೋಜಾಯೆರ್.

ಆ ಶಾಲೆದ ಅದ್ಯಾಪಕೆರಾಯಿನ ಭೋಜರಾಯೆರ್ ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ನಾಟಕೊಡು ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಪಾತ್ರ ಕೊರಿಯೆರ್. ಕುಲಾಲೆರೆನ ಉಮೇದ್ ಎಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ ಬುಲೆಪಿನ ತಿರಿ ತೆಗ್ಲೆಡೇ ತೋಜುಂಡು ಪನ್ಪೆರತ್ತೆ ಅಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಅರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ಲ ಅವ್ವೇ ಶಾಲೆಡ್ ಕಲ್ತಿನಾರ್. 6 ತಿಂಗೊಲು ಅಲ್ಪ ಶಿಕ್ಷಕೆರಾದ್ಲಾ ಸೇವೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ಆಯುರ್ವೇದ ಡಾಕ್ಟರ್ ಆವೊಂದುಂಡು ಆಸೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಆಂಡ ಆ ಕನೊ ಅಂಚನೆ ಒರಿಂಡ್. ದುಂಬಗ್ ಆರ್ ಯುಬಿಎಂಸಿ ಬೊಕ್ಕ ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುದ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘೊಲೆನ್ ಕಟ್ಟಿಯೆರ್. ಅಯ್ತ ಕಾರ್ಯಂತೆರಾಯೆರ್. ಜೋಕುಲೆಗ್ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ಪುನೆನ್ ಕಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಒವ್ವೆ

ನಾಟಕೊಗು ಜೋಕುಲೆದ್ದ್ ಪಣವು ದೆತೊಂದಿನಾರತ್ತ್.

ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮುಟ್ಟ ಕಲ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಯುನೈಟೆಡ್ ಇಂಡಿಯಾ ಜನರಲ್ ಇನ್ಸುರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿದ ಸುರತ್ಕಲ್ ಶಾಖೆಡ್ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಬಂಧಕೆರಾದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಅರೆಗ್ ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಯಾದ್ ಮಲ್ಲ ಮಣೆ ತಿಕ್ಕೆಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಬೇಲೆರ್ದ್ ಬತ್ತಿನೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಾತಾ ಕಲಾವಿದೆರೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರೊಂದು ಗಣಪತಿ ದೇವಲ್ಯೊದ ಕಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲ್ಲುದು ನಾಟಕೊಲೆದ ಬಗೆಟ್ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಯೆಲ್ಲೂರು ಉಮೇಶ್ ರಾಯೆರೆನ ಅಂಗಡಿಡಾ, ಡಾ. ಸಂಜೀವ ದಂಡಕೇರಿ ಮೆರೆನ ಮರ್ದ್‌ದ ಶೋಪ್‌ಡಾ ಕುಲ್ಲುದು ಚಿಂತನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ 'ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದರು' ಪನ್ಪಿನ ಸಂಸ್ಥೆನ್ ಕಟ್ಯೆರ್.

ಜವನಾದಿಗೆದ ಪೊರ್ತುಡು ನಾಟಕೊ ರಂಗೊಗು ತನ್ನುಲೆನ್ ಅರ್ಪಿಸಾದಿತ್ತಿನ ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ಮದಿಮೆದ ನೆಂಪೇ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಮೇ 3, 1985ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಎಎಸ್‌ಐ ಆದಿತ್ತಿನ ಮಹಾಬಲ ಹಾಂಡ ಮೇರ್ ಬಿ ಸಿ ರೋಡ್‌ದ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪ ಬೊಕ್ಕ ಸಿರಿಮತಿ ಸೇಸಮ್ಮ ಪನ್ಪಿನ ದಂಪತಿಲೆನ ಮಗಲಾಯಿನ ಶುಭ ಪನ್ಪಿನ ಪೊಣ್ಣು ಮಗಲೆನ್ ಮದಿಮೆ ಆಯೆರೆ ಒಪ್ಪಾಯೆರ್. ಶುಭಾ ಬಿ ಸಿ ರೋಡ್ದ ಮೊಡಂಕಾಪು ಕಾನ್ಮೆಂಟ್‌ಡ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರ್ ಪಿಯುಸಿ ಮುಟ್ಟ ಕಲ್ದೆರ್. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಮದಿಮೆ ಸಂಸಾರ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಕುಲ್ದಿನಾರ್ ಶುಭನ್ ತೂಯಿನ ಕೂಡ್ಲೆ ಮದಿಮೆಗ್ ಒಪ್ಪಿಯೆರ್. ಕುಡ್ಲದ ಕಾಳಿಕಾಂಬ ದೇವಲ್ಯೊದ ಕಟ್ಟೆ ಲಿಂಗಪ್ಪ ಆಚಾರ್ಯ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪೊಡು ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಪೊಸ ಜೀವನೊಗು ಪಜ್ಜೆ ದೀಯೆರ್. ಶುಭಕ್ಕ ಅರೆನ ಮೋಕೆದ ಸಿಂಗಾರಿಯಾಯೆರ್. ಕಂಡನಿಗ್ ತಕ್ಕಂದಿನ ಬೊಡೆದಿಯಾಯಿನ ಆರ್, ಬಾರೀ ಸಮಾದಾನೊದ ಪೊಂಜೊವು. ಆರ್ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ಗೆಂದಿಯೆರ್.

ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ಒವ್ವೇ ದುರಬ್ಯಸೊಲಾ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಬೀಡಿ, ಸಿಗ್ರೇಟ್ ಒಯ್ತೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಕೋರಿ, ಮಾಸ ತಿನ್ಪುನಾರತ್ತ್. ಅಂಚಾಂದ್ ಆರ್ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಲಾ ಅತ್ತ್. ಮೀನ್ದ ಕಜಿಪು ಪಂಡ ಅರೆಗ್ ಬಾರಿ ಇಷ್ಟ. ಆಂಡ ಬೊಡೆದಿಗ್ ಆರ್ ಕೋರಿ ತಿನೊರ್ಚಿಂದ್ ಪಂತಿಜೆರ್. ಅಂಗಡಿಗ್ ಪೋದು ಕೋರಿಯಾ, ಮಾಸನಾ ಕಂತ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಶುಭಕ್ಕ ಕೋರಿದ ಸುಕ್ಕೊಡು ವನಸ್ ಮಲ್ಪುನಗ ಕೊಸಿ ಪಡೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗ್. ಒಂಜಿ ಯಶಸ್ವಿ ಆಂಜೊವುನ ಪಿರವು ಒರ್ತಿ ಪೊಂಜೊವು ಉಪ್ಪುವಲ್ಗೆ. ಅಂಚೆನೇ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಯಶಸ್ಸ್‌ದ ಪಿರವು ಶುಭ ಉಲ್ಲೆರ್. ಲ. ಕಿಶೋರ್ ಡಿ ಶೆಟ್ರೆನ ನಾಟಕ ಕುವೈಟ್‌ಡ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆನಗ, ಅಕುಲು ಇರ್ವೆರ್ಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುವೈಟ್‌ಗ್

ಪೋದ್ ಬತ್ತೆರ್. ಇರ್ಲ್ ಪಗೆಲ್ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಬರೆಪಿನ ಕೆಲಸೊಲೆಗ್ ಶುಭಕ್ಕ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರ್ತೆರ್. ಕುಲಾಲೆರೆನ ಗೆಲುಪುಡು ಅರೆಗ್ಲಾ ಪಾಲುಂಡು. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಜೋಕುಲಿಂಜಿಡಲಾ ಇಡೀ ನಾಟಕೊ ರಂಗೊದ ಕಲಾವಿದೆರೆನ್ ಸ್ವಂತ ಜೋಕುಲೆಲೆಕೊ ಮೋಕೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಬೊಕ್ಕ ನಾಟಕೊ ಕ್ಷೇತ್ರೊದ ಪಜ್ಜೆಲು

ಕುಡ್ಲದ ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಬರವು ಕಲ್ತೊಂದ್ ಉಪ್ಪುನಗನೇ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ನಾಟಕೊಲೆದ ರುಚಿ ಪತ್ತಿಯೆರ್. ಶಾಲೆದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವೊದ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುದ ಚಿತ್ರಕಲೆ ಕಲ್ಪಾವೊಂದಿನ ಶ್ರೀ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ರಾವ್ ಸಂಗೀತಗಾರೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಅರೆಗ್ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಬಾರ್‌ಸುನ ಪೊಲಬಿತ್ತ್ಂಡ್. ಶಾರದಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಟೀಚರ್ ನಾಟಕೊ ಬರೆಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚನೇ ಗೋಪಿನಾಥ ಗುಲ್ವಾಡಿ, ನಾರಾಯಣ ರಾವ್ ಮೊಕುಲು ಮಾತ ಮಸ್ತ್ ಉಮೇದ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುದ ಪರಿಸರೊನೇ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಮಿತ್ತ್ ಬರಿಯೆರೆ ಸಾದಿ ತೋಜಾಂಡ್. ಶಾಲೆಡ್ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತಿನ ಧೈರ್ಯೊಡು ಕುಲಾಲೆರ್ ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. 1962ಟ್ಟ್ 'ದಾಸಿಪುತ್ರ' ಪನ್ಪಿನ ತುಳು ನಾಟಕೊ ಬರೆದ್ ರಂಗಭೂಮಿಗ್ ಪಜ್ಜೆ ದೀಯೆರ್. ಆ ನಾಟಕೊ ಅರೆಗ್ ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಕಂತ್‌ಂಡ್. ರಡ್ಡನೇದಾದ್ 'ಬಾ ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ' ಪನ್ಪಿನ ನಾಟಕೊ ಬರೆಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ ಪೆನ್ನ್ ತಿರ್ತ್ ದೀಯಿಜೆರ್. ಒಂಜೊಂಜೇ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಮಾಲೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರ್.

ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಪದೊನೆಂಚ ಬರೆಯೆರ್ ಪಂಡ, ಒರ ಅರೆನ 'ದಾಸಿಪುತ್ರ ' ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊ ಕುಡ್ಲದ ಡಾನ್ ಬಾಸ್ಕೋ ಹಾಲ್‌ದ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡಪೆರೆ ಅಟ್ಟಣೆ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆ ನಾಟಕೊದ ಪದ ಬರೆಪೇಂದ್ ಪಂಡಿನಾರ್ ಪೊರ್ತುಗು ಸರಿಯಾದ್ ಕೊರ್ಜೆರ್. ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ತೆಡಿಲಾಕಿಲೆಕೊ ಆಂಡ್. ಏಪಲಾ ಬುಲಿಪಂದಿನರೆನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಣ್ಣೀರ್ ಅರಿಂಡ್. ಅವೆನ್ ತೂಯಿನ ಅರೆನ ಗುರುಕುಲಾಯಿನ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ರಾಯೆರ್ ಪೋಡಿಯೊರ್ಚಿ ಎಂಕುಲುಲ್ಲಂದ್ ಧೈರ್ಯ ದಿಂಜಾಯೆರ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣೆರ್ ಅರೆಡನೇ ಪದ ಬರೆಯೆರೆ ಪಂಡೆರ್. ಆಪಿನಿ ಪೂರ ಎಡ್ಡೆಂಗೇಂದ್ ಪನ್ಪೆರತ್ತೆ ಅಂಚ ಆಂಡ್. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಕಬಿಯಾಯೆರ್. ನಾಟಕ ಬರೆಪಿನ, ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ಪುನ, ಪದ ಬರೆಪಿನ ಮಾತಾ ಕೆಲಸೊಲೆನ್ ಶ್ರದ್ಧೆಡ್ ಮಲ್ತೆರ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣೆರ್ ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನೆರ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್

ಕೊರಿಯೆರ್. ಎಸ್.ಎಸ್. ಐತಾಳ್ ಪನ್ಪಿನ ಅದ್ಯಾಪಕೆರ್ ಕುಲಾಲೆರೆಡ ಪದ ಬರೆಯೆರೆ ಪಂಡೆರ್. ಆರ್ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನೆರ ನಾಟಕೊಗೊಂಜಿ ಪದ ಬರೆಯೆರ್. ಅವೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ಐತಾಳೆರ್, ನನ ಯಾನ್ ಪದ ಬರೆಪುಜಿ, ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನೆರ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೇ ಪದ ಬರೆಯೊಡೂಂದು ಪಂಡೆರ್ಗೆ. ಆನಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನೆರ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಪದ ಬರೆಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕುಲಾಲೆರೆನ 'ಮಣ್ಣಿನ ಮಗಳು ಅಬ್ಬಕ್ಕ' ನಾಟಕೊ ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಕಂತ್‌ಂಡ್. 1962ಟ್ಟ್ ಆನಿದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಎಚ್ ನಾಗೇಗೌಡರ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿನ ಸುರುತ ಇನಾಮು ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ 'ಮಣ್ಣಿನ ಮಗಳು ಅಬ್ಬಕ್ಕ'ಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. 'ದಾರೆದ ಬುಡೆದಿ' ಸಿನಿಮೊಡು ಕೆ.ಎನ್. ಟೈಲರ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪಾತ್ರ ಕೊರಿಯೆರ್. ಕುಲಾಲೆರೆನ ಆಜಿ ಪೂಟು ಎತ್ತರೊದ ಪೊರ್ಲುದ ಸರ್ರ. ಒರ ಪಿರ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ತೂಪಿನವು. ನಾಟಕೊಗು, ಸಿನೇಮಾಗ್ ಪಂಡಿನವು. ಅಯ್ಯ್, ಅರೆಗ್ ತಿಕ್ಕಿನಿ, ಓಡುದ ಕಾರ್ಖಾನೆದ ದನಿನ ಪಾತ್ರ. ಸಿನೇಮಾ ತೂಯಿನ ಮಾತೆರ್ಲ ಅಭಿನಯ ಮೆಚ್ಚಿದ್ ಅರೆನ್ ಪುಗಾರ್ಯೆರ್. ದುಂಬಗ್ ಕುಲಾಲೆರ್ 'ರುದ್ರ ವೀಣೆ' ನಾಟಕೊಗ್ ಆಜಿ ಪದಕುಲೆನ್ ರಾಗೊಗು ತಕ್ಕ ಬರೆಯೆರ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣೆರ್ ಉಮೇದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಪೂರಾ ಪದಕೊಲುಲ ರೈಸ್‌ಂಡ್. ರಾವ್-ಕುಲಾಲ್ ಜೋಡಿ ಜನಪ್ರಿಯ ಆಂಡ್. ದುಂಬಗ್ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಆನಂದ ಶೇಖರೆರ್ ಒಂಜಿ ಸಿನಿಮಾ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪಿದಡಿಯೆರ್. ಆರ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆಡ ಸಂಭಾಷಣೆ ಬೊಕ್ಕ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಬರೆಯೆರೆ ಪಂಡೆರ್. ಸಾಹುಕಾರೆ ಸಾಲೆತ್ತೂರುದ ಕಾಡ್ಮರತ ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ರ್ ಪಣವುದ ಸಕಾಯ ಕೊರಿಯೆರ್. ಕೆ ಎನ್ ಟೈಲರ್, ಯೋಗೀಶ್ ಆಚಾರ್, ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ರ್, ಕುಲಾಲೆರ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಟ್ಟುಗು ಮದ್ರಾಸ್‌ಗ್ ಪೋದು ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ರಾಜನ್ ನಾಗೇಂದ್ರೆರೆನ್ ಭೇಟಿ ಆಯೆರ್. ಆರ್ ಒಂಜಿ ರಾಗೊ ಕೊರಿಯೆರ್. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಆ ರಾಗೊಗು ತಕ್ಕಂದಿನ ಪದೊ ಬರೆಯೆರ್. 1972ಟ್ಟ್ 'ಪಗೆತ ಪುಗೆ' ಪನ್ಪಿನ ತುಳು ಸಿನೆಮಾ ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಮೆರೆಂಡ್. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ಮೋಕೆದ ಸಿಂಗಾರಿ... ಉಂತುದೆ ವೈಯಾರಿ...' ಪದೊನು ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್‌ದ ಸೊರೊತ ಎಸ್ ಪಿ ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೆರ್ ಪಂಡೆರ್. ಈ ಪದೊಕು ಜನಮಾನಿಲು ಮಸ್ತ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರಿಯೆರ್. ಉಂದು ಎಸ್ ಪಿ ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಣಂ ಮೆರೆನ ಸುರೂತ ಪದ ಆದ್ ಚಿತ್ರ ರಂಗೊಡು ದಾಖಲೆ ಆಂಡ್. 'ಪಕ್ಕಿಲು ಮೂಜಿ ಒಂಜೇ ಗೂಡುಡ್ ಬದುಕೊಂಡುಂಡುಗೆ' ಪನ್ಪಿನ ಪದೊಲಾ ರೈಸ್‌ಂಡ್. ಆನಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ

ಮಾತೆರ್ಲಾ ತುಳು ಸಿನೆಮೊಗು ಪದ ಬರೆಯೆರೆ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ್ ನಾಡೊಂದು ಬರಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.

ಕುಲಾಲೆರ್ ಕಟ್ಟಿನ ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದರು ತಂಡೊಡು ಮಸ್ತ್ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಬುಲೆಯೆರ್. 1964ಟ್ಟ್ ಕುಲಾಲೆರ್ ಅಯ್ತ ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯೆರ್. 51 ವರ್ಸೊ ಈ ಸಂಸ್ಥೆನ್ ನಡಪಾವೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಕುಲಾಲೆರ್ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯ, ರಕ್ತಕ್ರಾಂತಿ, ರುದ್ರ ವೀಣೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. ನೃತ್ಯರೂಪಕ, ರೇಡಿಯೋ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. ದಾವಣಗೆರೆಟ್ ನಡತಿನ ರಾಜ್ಯೊಮಟ್ಟದ ನಾಟಕೊ ಪಂಥೊಡು ಅರೆನ 'ಮಿನುಗೆಲೆ ಮಿನುಗೆಲೆ ನಕ್ಷತ್ರ' ಪನ್ಪಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕೊ ಇನಾಮು ಗೆಂದ್‌ಂಡ್. ಎಚ್ಚ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯಿನ ಕುಲಾಲೆರ್ ತುಳು ನಾಟಕೊ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡುಲ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ರಕ್ತೇಶ್ವರಿ, ಅಪಸ್ವರ, ಜಮ್ಮ ಜಮ್ಮದ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಬರವು, ನಾಟಕದಾಯೆ, ಉಡಲ್ದ ತುಡರ್ ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. ಅಯ್ಟ್ ಕೆಲವು ಸಿನಿಮಾಲಾ ಆಂಡ್. ಅರೆನ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಅರೆನವೇ ಪದೊಕುಲು, ಆ ಪದೊಕುಲೆಗ್ ಅರೆನವೇ ರಾಗ ಸಂಯೋಜನೆ. ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಕಡಲಾಯೆರೆದ ಕತಾರ್, ಕುವೈಟ್, ದುಬೈಡ್ ನಾಟಕೊ ಪ್ರದರ್ಶನೊ ಮಲ್ತೆರ್. ಕುವೈಟ್‌ಡ್ ಕುಲಾಲೆನ ತಂಡೊ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ನಾಟಕೊ ಪ್ರದರ್ಶನೊ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಅರೆನ 8 ನಾಟಕೊಲು ಜಿಲ್ಲೆ ಬೊಕ್ಕ ರಾಜ್ಯೊ ಮಟ್ಟೊದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. ಕಲೆನ್ ಕಾಸ್‌ಗ್ ಮಾರ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತಿನ ಕುಲಾಲೆರ್ ಒವ್ವೇ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಪಣವು ದೆತೊಂದಿನಾರತ್ತ್. 2000 ಇಸವಿಡ್ ಅರೆನ 'ನಾಟಕದಾಯೆ' ಬೂಕು ಮುದ್ರಣ ಆಂಡ್. ಅವು ಮುದ್ರಣ ಆಯಿನ ಅರೆನ ಸುರೂತ ಬೂಕುಲಾ ಅಂದ್. ಈ ಬೂಕುಡು ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ ದುಂಬುದ ವಾರ್ತೆ ಬರೆತೆರ್.

ತುಳು ಸಿನೆಮೊಲೆದ ಪಜ್ಜೆಲು

1970ನೇ ಇಸವಿಡ್ 'ಎನ್ನ ತಂಗಡಿ' ಪನ್ಪಿ ಸುರುತ ಸಿನಿಮಾ ಬುಡುಗಡೆ ಆಂಡ್. ರಡ್ಡನೇ ಜಾಲ್ 1971ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಕೆ.ಎನ್. ಟೈಲರ್ 'ದಾರೆದ ಬುಡೆದಿ' ಪನ್ಪಿನ ಸಿನಿಮಾ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಯ್ಟ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಪಾತ್ರ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅವು ಓಡುದ ಕಾರ್ಖಾನೆದ ದನಿನ ಪಾತ್ರ. ಆ ಸಿನಿಮಾ ಕುಲಾಲೆರೆನ್ ಪಿಚ್ಚರ್ ಆಕ್ಟರ್‌ಂದ್ ಜನಮಾನಿಲು ಪನ್ಪಿಲೆಕೊ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಸಿನಿಮೊಡು ಸೋಮಶೇಖರ್ ಪುತ್ರನ್, ನಾರಾಯಣ ಪುತ್ರನ್, ರಾಮಚಂದ್ರ ಕೂಳೂರು, ಪುಗಾರ್ತೆದ ಕಲಾವಿದೆ ಲೀಲಾವತಿ ಮೊಕ್ಲೆನೊಟ್ಟುಗೆ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತೆರ್.

1972ಟ್ಟ್ 'ಪಗೆತ ಪುಗೆ' ಸಿನಿಮೊಗು 'ಮೋಕೆದ ಸಿಂಗಾರಿ... ಉಂತುದೆ ವೈಯಾರಿ...' ಪದ ಬರೆದ್ ಇತಿಹಾಸ ಮಲ್ತೆರ್. ನಾಟಕಕಾರೆ, ನಟೆ ಬೊಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಡಾ। ಸಂಜೀವ ದಂಡಕೇರಿ ಕುಲಾಲೆರೆಡ ಎನ್ನ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಬರೆಪರತ್ತ ಎನ್ನ ಸಿನಿಮೊಗಲಾ ಈರ್ ಪದೊ ಬರೆಯೊಡೂಂದು ಪಂಡೆರ್ಗೆ. ಆ ಸಿನೇಮೊನೇ 'ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ'. ಆ ಸಿನಿಮೊಗು ಕುಲಾಲೆರ್ 'ಅಪ್ಪೆ ಮನಸ್ ಬಂಗಾರ... ಅಮ್ಮ ತೆನಸ್ ಸಿಂಗಾರ...' ಪನ್ಪಿನ ಪದೊನು ಬರೆದ್ ಆ ಸಿನಿಮೊದ ಕೀರ್ತಿನ್ ಅಕ್ಕಸೊಗು ಏರಾಯೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸಿನಿಮಾ ಮಲ್ಪುನಗ ಕುಲಾಲೆರ್ಗ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಸಿನಿಮಾ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕೊದಿ ಆಂಡ್‌ಗೆ. ಆಂಡ ದಾನ್ನ್, ಪಣವು ಇಜ್ಜೀ... ಅಪಗ ಆಪಾತ್‌ಭಾಂದವೆ ಆದ್ ಒದಗಿನಾರ್ ಕರುಣಚಂದ್ರ ಮಾಸ್ಟರ್. ಆರ್ ಕುಲಾಲೆರೆಡ, ಇರೆನ ನಾಟಕೊನೇ ಸಿನಿಮಾ ಮಲ್ಪುಗಾಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ಆಕಾಸಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಗೇಣು ಪನ್ಪೆರತ್ತೆ ಅಂಚ ಆಂಡ್‌ಗೆ. ಸಂತೊಸೊಡು ರಾವೊಂದು 'ಹೃದಯ ಜ್ಯೋತಿ' ಪನ್ಪಿನ ಅರೆನ ನಾಟಕೊನು ತುಳುಟು 'ಉಡಲ್ದ ತುಡರ್' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಬರೆಯೆರ್ಗೆ. ತಂಡದಕ್ಲೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಮದ್ರಾಸ್‌ಗ್ ಪೋದು ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್ದ ಸೊರೊತ ಗಾಯಕೆರಾಯಿನ ಜೇಸುದಾಸ್ ಮೆರೆಡ ಪದೊನು ಕೊರ್ಯೆರ್ಗೆ. ಆರ್ ಆ ಪದೊತ ಅರ್ಥೊ ತೆರಿದ್ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ಪಂಡಿನ ಪದೊನೇ, 'ಉಡಲ್ದ ತುಡರ್ಗ್ ಮನಸ್ ಉರ್ಕರು... ಬಾನದ ತುಡರ್ಗ್ ಕಡಲ್ ಉರ್ಕರು...' ಈ ಪದ ತುಳುವೆರೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಪದೊ ಆದ್ ನಿರ್ಸಾನಿಗ್ ನೀರ್ ರಟ್ಟಾಯಿನಾತ್ ಪುದರ್ ಕಂತ್‌ಂಡ್. ಈ ಸಿನೆಮ ಕುಡ್ಲದ ಜ್ಯೋತಿ ಟಾಕೀಸ್‌ಡ್ ಬುಡುಗಡೆ ಆಂಡ್. ಅತ್ತಂದೆ ಸಿನೆಮೊದ ಕತೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಭಾಷಣೆದ ಚಾತುರ್ಪುಗು ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ಇನಾಮುಲಾ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಯೆಲ್ಲೂರು ಉಮೇಶ್ ರಾಯೆರೆನ ಅಂಗಡಿಡಾ, ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುದ ಕಟ್ಟೆಡಾ, ಸಂಜೀವ ದಂಡಕೇರಿಲೆನ ಮರ್ದ್‌ದ ಶಾಪ್‌ಡಾ ಕುಲ್ಲುದು ನಾಟಕೊಲೆದ ಬಗೆಟ್ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತಿನಕುಲು ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದೆರು ಸಂಸ್ಥೆ ಕಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಅವುಲೇ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಸೇರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಕಾಮತ್, ನಾರಾಯಣ ರಾವ್, ಬಿ ನಾರಾಯಣ ಶೆಣೈ ಮೊಕುಲು ಮಾತ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕುಲಾಲೆರ್ ದುಂಬಗ್ ಧರ್ಮೊಗು ಧರ್ಮದ ಸವಾಲ್, ಕರಿಮಣಿ, ಅಪಸ್ವರ, ಕರ್ಲ್‌ದ ಉರ್ಲು ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. ಅರೆನ 8 ನಾಟಕೊಲು ಜಿಲ್ಲೆ ಬೊಕ್ಕ ರಾಜ್ಯೊ ಮಟ್ಟೊದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಂಡ್. ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಗಲ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ನಾಟಕೊಡು ಕುಲಾಲೆರ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಸಾಹೇಬೆರೆನ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವುಲಾ ಅರೆಗ್ ಕೀರ್ತಿ ಕಂತ್‌ಂಡ್.

ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್‌ರಾದ್ ಕುಲಾಲೆರ್

ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಮಸ್ತ್ ಶಿಸ್ತ್‌ದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್. ಅರೆನ ತಂಡದ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಅರೆಗ್ ಬಾರಿ ಪೋಡಿಯೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗ್. ಒರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತ್ ಅರ್ದೊಡು ಬಲಿಪೆರೆ ಆರ್ ಬುಡೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್‌ಗೆ. ಏರ್ನೊಟ್ಟಾಂಡಲಾ ನಾಟಕೊ ಮಲ್ಪೊಲಿ ಆಂಡ ಕುಲಾಲೆರೆನೊಟ್ಟುಗೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಏತೋ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಬುಡ್ದು ಪೋತೆರ್ಗ್. ಆಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಕುಲಾಲೆರ್ ಮಸ್ತ್ ಪಾಪ ಆಯೆರ್ಗ್. ದಾನೆ ಇಂಚ ಬದಲಾಯರ್‌ಂದ್ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಕೇನ್ನಗ ದುಂಬುದಾತ್ ಶಿಸ್ತ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ನಾಟಕೊದ ಬೂಕು ಮುಚ್ಚಿದ್ ಕುಲ್ಲೊಡಾವು. ಎಂಕ್ ಕಲಾವಿದೆರ್ ತಿಕ್ಕಯೆರ್‌ಂದ್ ತೆಲ್ತೊಂದು ಪಂಡ್‌ಂಡಲಾ ಅರೆಗ್ ಕಲಾವಿದೆರೆಡ ಶಿಸ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ ಆತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಬೇಜಾರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಯಾನ್ಲಾ ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಪೋಡಿಯೊಂದಿತ್ತೆಂದ್ ಅರೆನ ತಂಡೊದ ಕಲಾವಿದೆ ಸರೋಜಿನಿ ಶೆಟ್ಟ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಸಂಭಾವನೆ ಕೊರ್ಪಿನೆಟ್ಟ್ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಕೈ ಏಪೊಲಾ ಮಿತ್ತ್. ಕುಲಾಲೆರ್ ಒವ್ವೇ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಅರೆನ ಪಾಲ್ದ ದುಡ್ಡು ದೆತೊನೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಒಟ್ಟಾಯಿನ ದುಡ್ಡುನು ಕಲಾವಿದೆಗೇ ಸರಿಯಾದ್ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗ್. ಮಾತಾ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಅರೆನ್ ನೆಂಪು ದೀಯೆರೆ ಉಂದುಲಾ ಒಂಜಿ ಕಾರಣ. ಗುಣೊಕು ಮಚ್ಚರ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪೆರತ್ತೆ ಅಂಚ. ಒವ್ವೇ ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಪಾತ್ರ ಅರೆಗ್ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಂಡ ಕೂಡ್ಲೆ ಪುಗರೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗ್. ಭೂಮಿಕಾ ತಂಡೊದ ಸುರುತ ನಾಟಕೊ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹೊಡು ಪಾತ್ರ ಮಲ್ದಿನ ಲಕ್ಷ್ಮಣ್ ಕುಮಾರ್ ಮಲ್ಲೂರು ಪನ್ಪೆರ್... ಯಾನ್ ಮಲ್ತಿನ ಪಾತ್ರ ತೂದು ಎನನ್ ಪುಗಾರಿನ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಕುಲಾಲೆರ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾದುಪ್ಪುನಗ, ಎಂಕ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ಪುನಗಲಾ 26 ವರ್ಸೊದ ಪಿರವು, ಯಾನ್ ಮಲ್ತಿನ ಪಾತ್ರೊನು ನೆಂಪು ದೀದ್, ಎನ್ನ ಪಾತ್ರದ ಕತೆನ್ ಪಂಡೆರ್‌ಂದ್, ಸಂತೊಸುಡು ನೆಂಪು ಮನ್ಪುವೆರ್. ಬಂಜಿದ ಪಡಿಕಾದ್ ಕಡಲಾರಯೆರೆಗ್ ಪೋತಿನ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಜೋಕುಲು ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆನ್ ತೂಪಿನ ಅಂಗಾಲ್ಪುಡು ಕುಲಾಲೆರೆನ್ ಪರದೇಶೊಡುಗುಲಾ ಬರೊಂಡೂಂದು ಲೆಪ್ಪು ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಂಚ ಕಡಲಾಯೆರ್ಡ್ಲ ಕುಲಾಲೆರೆನ ನಾಟಕೊಲು ಬಾರಿ ಪುದರ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್.

ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ತೈನಾತಿನಕುಲು, ಒಡನಾಡಿಲು, ನಿಕಟವರ್ತಿ ಕಲಾವಿದೆರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಅರೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತಿನ ಪದುಕೆರೆನ ಉಡಲ್ದ ಪಾತೆರೊಲು

ಶ್ರೀ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ (ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿದ ಕಲಾನಿರ್ದೇಶಕೆರ್)

ಪರಶುರಾಮನ ಕುಡರಿಗ್ ಪುಟ್ಟಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ಂದ್ ಇನಿ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ನಾಡೊರ್ಮೆಲಾ ಪ್ರಚಾರ ತಿಕ್ಕರೆ ಕಾರಣ ಆಯಿನಾರೇ ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್. ಆರ್ 1977ಟ್ಟ್ ಡಾ. ಸಂಜೀವ ದಂಡಕೇರಿ ಮೇರ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ತಿನ ಬೊಳ್ಳಿದೋಟ ಸಿನೇಮೊಗು ಪರಶುರಾಮನ ಕುಡರಿಗ್ ಪುಟ್ಟಿನ ತುಳುನಾಡ್, ಕಡಲ್ ಪಾರದ್ ಉಡಲ್ ಬುಲೆಯಿನ ತುಳುವೆರೆ ಬೂಡುಂದು ಪದೊ ಬರೆಯೆರ್. ಅವು ಪಸರ್ದ್ ತುಳುನಾಡ್ಗ್ ಪರಶುರಾಮನ ಕುಡರಿಗ್ ಪುಟ್ಟಿನ ತುಳುನಾಡಾಂಡ್. ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಒಡನಾಟ ಎಂಕ್ ಇನಿ ಕೋಡೆದವತ್ತ್. ಯಾನ್ಲ ಆರ್ಲ ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡೇ ಕಲ್ತಿನಕುಲು. ಅಪಗ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ನಾಟಕೊ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ರಾವ್ ಸಂಗೀತ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಶಾರದಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲು ಕತೆ ಬರೆಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವೆನ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರೊಂದು ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಎಂಕ್ಲ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಂಗಾಲ್ಪು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಯಾನ್ ರಂಗ್‌ದ ಕಲೊಟು ಸುರುತ್ತ ಪಜ್ಜೆ ದೀಯೆರ್ ಕಾರಣೆರೇ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್. ಆ ಸರ್ತಿ ಶಾರದಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲೆನ 'ಸೀತಾ ಪರಿತ್ಯಾಗ' ಕತೆನ್, ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ಶಾಲೆಡ್ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. ಆ ನಾಟಕೊಡು ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಎಂಕೊಂಜಿ ಪಾತ್ರ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಆರ್ ಎನ್ನ ರಂಗಭೂಮಿದ ಗುರುಂದು ಪನ್ಪೆ. ದುಂಬಗ್ 'ತಿರುಮಲ' ನಾಟಕೊಡುಲ ಯಾನ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತೆ.

ಕುಲಾಲೆರೆನ ಪ್ರೇರಣೆಡೇ ಯಾನ್ 'ಅನಾಥೆ' ಪನ್ಪಿನ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊ ಬರೆಯೆ. ಆ ನಾಟಕೊನು ತಿದ್ದ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್. ಆರ್ ಎಂಕ್ ನಾಟಕೊ ಬರೆಪಿನೆನ್ಲ ಕಲ್ಪಾಯೆರ್, ಅಭಿನಯೊನ್ಲ ಕಲ್ಪಾಯೆರ್. ದುಂಬಗ್ ಯಾನ್ 'ಸತ್ಯ ಮುನಿಂಡಾ?' ಪನ್ಪಿನ ತುಳು ನಾಟಕೊ ಬರೆಯೆ. ಅವ್ ನೂದೆರ್ದ್ ಹೆಚ್ಚ ಪ್ರದರ್ಶನೊ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅಯ್ಕ್ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಬೆರಿ ಸಹಾಯೊನೇ ಕಾರಣ. ಬಯ್ಯಗ್ ಮುಲ್ಕಿದ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಇನ್ಸುರೆನ್ಸ್ ಆಪೀಸ್‌ಗ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆ. ಎಂಕುಲು

ಮಸ್ತ್ ಪೊರ್ತುರ್ ಅಲ್ಪ ಕುಲ್ಲುದು ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತ್. ಮೊಬೈಲ್ ದಾಂತಿನ ಆ ಕಾಲೊಡು ದಾದ ಪಾತೆರೊಡಾಂಡಲ ಪೋದು ಪಾತೆರೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಯಾನ್ ಬೊಕ್ಕ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನೆರೆನ ತಂಡೊಗು ಬತ್ತೆ.

ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾದುಪ್ಪುನಗ ಯಾನ್ ನಾಟಕೊ ರಂಗೊಡು ನನಾತ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಎಂಡ ತುಳು ಸಿನೆಮೊಲೆದ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಸಿ.ಡಿ. ಮೂಲಕ ಕನಯೆರೆ ಪಂಡೆರ್. ಸುವರ್ಣ ಚಲನಚಿತ್ರೊಲೆನ ದಾಖಲೆ ಸಂಗ್ರಹೊ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೇ ಕಾರಣೊ. ಅರೆದಾರ್ವೆರ ಎಂಕ್ ಸಿನಿಮಾ ರಂಗೊದ ವ್ಯಕ್ತಿಲೆನ ಮಸ್ತ್ ಮಾಹಿತಿ ತಿಕ್ಕೊಂಡ್. ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಆರ್ ಡೈಲಾಗ್ ಡೆಲಿವರಿಗ್, ಸಂಭಾಷಣೆದ ಏರಿಳಿತೊಲೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಗುಮನ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಪುನ ಪಾತ್ರೊಲು ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರೆನ ಉಡಲ್‌ಗ್ ಮುಟ್ಟೊಡೂಂದು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅರೆನ ಶಿಸ್ತ್ ಕಲ್ತಿನೆಟ್ಟ್ ಎಂಕ್ ಇನಿ ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಕಲಾಸೇವೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುಲಭ ಆತ್‌ಂಡ್. ಸ್ವರ ಭಾರೊಗು ಗುಮನ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನ ಅರೆನ ಮಿತ್ತ್ ಎಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಉಂಡು.

ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

(ಮೊಕ್ತೇಸೆರೆರ್, ಶರವು ಮಹಾ ಗಣಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನ)

ಶ್ರೀ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲದ ಒತ್ತುದ ಇಲ್ಲಡ್ ಮಲ್ಲ ಆಯಿನಾರ್. ಯಾನ್ ಅರೆನ್ ಎಲ್ಯೊದ್ದೇ ತೂತಿನಿಯೆ. ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲೆಗ್ ಕುಲಾಲೆರ್ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಮೋಕೆ. ಆರ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಕುಟುಮದ ಸದಸ್ಯೆಲೆಕೊನೇ ಇತ್ತಿನಾರ್. ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆನ 'ಬಲಗೈ ಬಂಟೆ' ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್. ಅಮ್ಮೆರ್ ಪಂಡಿನೆನ್ ಆರ್ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪಾವಂದೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆಡ್ ಕುಲಾಲೆರೆನ ದರ್ಶಿನ ಕೈ. ಕುಲಾಲೆರೆನ ನಾಟಕೊ ಪಂಡ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಪ್ರೀತಿ. ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಎಂಕ್ಲೆನ ಒರ್‌ಂಬ ದಿನೊತ ಕಾಲಾವಧಿ ಮಹೋತ್ಸವೊಗು ಆರ್ ಬರಂದೆ ಕುಲ್ದಿನಾರತ್ತ್. ಅರೆನ ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದರು ತಂಡದ ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ನಾಟಕೊ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಇತ್ತೆ ಆರ್ ಇಜ್ಜಿಂಡಲಾ ಅರೆನ ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದರು ಸಂಸ್ಥೆದ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಅರೆನ ಪರಮ ಶಿಷ್ಯೆಯಾಯಿನ ಲ. ಕಿಶೋರ್ ಶೆಟ್ರೆನ ನಾಯಕತ್ವೊಡು ಇತ್ತೆಲಾ, ಕಾಲಾವದಿ ಮಹೋತ್ಸವೊಗು ಮುಲ್ಪ ಅರೆನ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ನಾಟಕೊ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ದಿ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ಲ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಇತ್ತೆ ಎಂಕುಲು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ

ಆಸ್ತಿನೇ ಕಳೆವೊಂಡ. ಯಾನ್ ಕುಲಾಲೆರೆನ 'ವೀರ ಅಭಿಮನ್ಯು' ನಾಟಕೊಡು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತಿನೆನ್ ಏಪೊಲಾ ಮರೆಪಯೆ.

ಡಾ. ಸಂಜೀವ ದಂಡಕೇರಿ

ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದೆರಾದ್, ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ್, ರಂಗಭೂಮಿದ ಸಂಘಟಕೆರಾದ್, ಸಿನಿಮಾ ನಿರ್ಮಾಪಕೆಯಾದ್, ನಟೆರಾದ್, ರಂಗಗೀತೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಿನಿಮಾ ಗೀತೆದ ಸಾಹಿತಿಯಾದ್ ಕಲಾವಿದೆರಾದ್ ಕಷ್ಟ ಸುಖತ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತಿನ ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಪರಿಚಯ ಎಂಕ್ ಆಯಿನಿ 1965ಟ್ಟ್. ನೆಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಕಾರಣೊಲ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಕಾಲೊಡು ಎನ್ನ 'ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ' ನಾಟಕ ಬರೆದ್ ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಪ್ರದರ್ಶನೊ ಮಲ್ಪರೆ ತಯಾರಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯ್ತ ಗೀತಾ ರಚನೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಯಾನ್ ಅರೆನ ಮೈದಾನ ರೋಡ್ದ LIC ಆಫೀಸ್‌ಗ್ ಪೋದು ಎನ್ನ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತೊಂಡೆ. ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ ನಾಟಕದ ಕತೆನ್ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೇನ್ದ್ ಐಕ್ ಪದ ಬರೆಯೆರೆ ಸಂತೋಸೊಡು ಒಪ್ಪಿಯೆರ್.

ಆನಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ 55 ವರ್ಸೊ ಕಾಲ ಎನ್ನ ಮಾತ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ಲ ಬೊಕ್ಕ ಸಿನಿಮೊಗುಲಾ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಪದ ಬರೆದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಮೇರ್ ಮಸ್ತ್ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಪದೊ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತಿನಾರ್. ಪದ ಬರೆಯಿನೆಕ್ಕ್ ದುಡ್ಡಾವಡ್, ಬೇತೆ ತರತ ಸಾಯ ಆವಡ್ ಪಡೆತ್ತಿನಾರತ್ತ್. ಅರೆನ ಕೈಟ್ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ದ್ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರ್ತಿನಾರ್. ಮೇರ್ ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಸಿನಿಮೊಗು ಬರೆಯಿನ ಬ್ರಹ್ಮನ ಬರವು ಮಾಜಂದೆ ಪೋಂಡ, ಅಪ್ಪೆ ಮನಸ್ ಬಂಗಾರ, ಡಿಂಗಿರಿ ಮಾಮ ಡಿಂಗಿರಿ ಮಾಮ, ಬೊಳ್ಳಿ ತೋಟೊಗು ಬರೆತಿನ ದಾನೆ ಪೊಣ್ಣೆ, ಪರಶುರಾಮನ ಕುಡರಿಗ್ ಪುಟ್ಟಿನ ತುಳುನಾಡ್ ಪದ್ಯೊಲು ಇತ್ತೆಲಾ ಜನಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿನ ಪದೊಕುಲೆರ್ದ್ ಆ ಕಾಲೊದ ಸಿನಿಮೊಲೆನ ಪುದರ್ ಜೀವಂತವಾದ್ ಒರಿದ್‌ಂಡ್. ನೆಕ್ಕ್ ಮೂಲ ಕಾರಣೊ ಸತ್ವಭರಿತ ಪದ್ಯೊಲು, ಸಾಹಿತ್ಯದ ತಿರುಳು, ಅಂಚನೇ ರಾಗ ಮಧುರತೆದ ಪೊರ್ಲು. ಉಂದೆನ್ ದುಂಬು ದೀವೊಂದು ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಸಾಹಿತ್ಯಲೆನ್ ಸೇರಾದ್ ಪದ ಬರೆಪಿನೆಟ್ಟ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್ ಒರಿ ಪುಗರ್ತೆದ ಸಾಹಿತಿ.

ಅರೆನ ಒಂಜಿ ನಾಟಕೊನು ಉಡಲ್ದ ತುಡರ್ ಪನ್ಪಿ ಸಿನಿಮಾ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜನಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಮೇರ್ ಅನೇಕ ಪೌರಾಣಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ರಂಗಭೂಮಿಗ್ ಅರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾದ್ ಆರ್ ಏತೋ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ತುಳು

ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರ್ತೆರ್.

2019 ಇಸವಿಡ್ ದುಬೈದ ಗಮ್ಮತ್ತ್ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುನಗ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಟೈಟಲ್ ಸಾಂಗ್ ಬೋಡು ಪಂಡೆರ್. ಅಪಗ ಯಾನ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋನಗ ಅರೆಗ್ ಹುಷಾರಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಎನ್ನ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಪ್ರೀತಿಡ್ ರಡ್ಡ್ ದಿನೊಟು ಎಡ್ಡೆ ಒಂಜಿ ಟೈಟಲ್ ಸಾಂಗ್ ಬರೆದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಉಂದು ಅರೆನ ಕಡೆತ ಸಾಂಗ್. ಬಯ್ಯದ... ಮಲ್ಲಿಗೆ... ರಂಗ್‌ದ... ಕಡಲ್ದಾ... ತೆರೆಕ್ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್.

ಲೋಕದ... ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಪೊರ್ಲುದ ಪುರ್ಪ
ಬಯ್ಯದ ಮಲ್ಲಿಗೆಗ್... ಏತೊಂಜಿ ರಂಗುಲು...
ಪೊರ್ತು ಕಂತ್ನಗ... ತಾಲುಂಡು ಮಣ್ಣ್‌ಗ್...

ಶ್ರೀ ಎ.ಸಿ. ಭಂಡಾರಿ

(ನಿಕಟಪೂರ್ವ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ)

2017ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಯಾನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಆದ್ ಯಾನ್ ನೇಮಕ ಆನಗ, ಸುರುಟು ಶ್ರೀ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದು ಅರೆನ ಆಶೀರ್ವಾದ ದೆತೊಂಡೆ. ಇರ್ನ ಸಾಕಾರ ಬೋಡೂಂದು ಪನ್ನಗ ಆರ್, "ಎನ್ನ ಸಾಕಾರ ಇರೆಗ್ ಏಪೊಲಾ ಉಂಡು"ಂದು ಪಂಡೆರ್. ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೊದ ಲೆಕೋನೇ, ಎಂಕ್ಲೆನ ಅವಧಿಡ್ ಮಲ್ತಿನ ಮಾತಾ ಕಜ್ಜೊಲೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟ ಕುಲ್ಲುದು ಬಾಯಿ ನಿಲ್ಕೆ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅರೆನ ನೆಂಪು ಎಂಕ್ ಏಪೊಲಾ ಮರಪಂದ್.

ಲ. ಕಿಶೋರ್ ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ

(ಗುರ್ಕಾರೆರ್, ತುಳು ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಒಕ್ಕೂಟ, ಕುಡ್ಲ)

ದಿ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಗುರು ಪಂಡ್ದ್ ಯಾನ್ ಅರುಂಬುದು ಪತ್ತಿನ, ಎನ್ನ ರಂಗಭೂಮಿದ ಭವಿಷ್ಯೊಗ್ ಪೊಸ ರೂಪೊನು ಕೊರಿನ ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರ. ಆರೊಂಜಿ ಕಲಾಶಕ್ತಿ. ಅರೆಡ ತೆರಿಯೊಡು ಕಲಾಭಕ್ತಿ. ರಂಗ ಚಾತುರ್ಯದ ಯುಕ್ತಿ.

ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ್ ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಲತ್ತ್ ಪ್ರಾಯೊಡೇ ತೂಯೆ. ಅರೆನ ಕತೆ ರಚನೆ, ನಿರ್ದೇಶನದ ರಂಗ ಸೇವೆಗ್ ಮೈ ಇರ್ಮೆನ ಆವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅರೆನ ಕಲಾಚಾಕ್ರಿಡ್ ಅರೆನ್ ಯಾನ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ತೊಂದೆ.

1984ಟ್ಟ್ ಅರೆನ್ ಸುರುಟು ಭೇಟಿಯಾಯೆ. ಆನಿ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್

ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್‌ದ ವರ್ಷದ ಉಚ್ಚಯಡ್ ನಾಟಕ ರಚನೆಕಾರೆ ಸಂಜೀವ ಕೆ ಎಸ್‌ನ 'ಧರ್ಮೊನು ದಂಟ್ಲೊ' ಪನ್ಪಿ ಎನ್ನ ಅಭಿನಯದ ನಾಟಕಡ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ನಿರ್ದೇಶನ. ಅವೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಎನ್ನಲ ಅರೆನಲ ಸಮಂದ ಬುಲೆಂಡ್. ಎನ್ನ ಅಭಿನಯೊನ್ ಮೆಚ್ಚಿನಾರ್ ಆರ್. ಅವೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಶರವು ಮಹಾ ಗಣಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನಡ್ ರಂಗೇರಿನ ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದರು ತಂಡದ 'ಪೊಸ ಇತಿಹಾಸ' ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊಡು ಅವಕಾಶ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅವು ಎನ್ನ ಸೌಬಾಗ್ಯ.

ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಎನ್ನ ಗುರುಕ್ಲೆನ ಉಡಲ್ದ ತುಡರ್ ತುಳು ಸಿನೆಮಾ ಬುಡುಗಡೆ. ಎನ್ನ ಇಲ್ಲದ ನಿರೆಕರೆತ ದಿ. ವಿಠಲೆರೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಪಗನೇ ಅರೆನ ದೇಕಿ, ವರ್ಚಸ್ಸ್, ಪೊರ್ಲುದ ಮೆಯಿ ಕಟ್ಟ್‌ನ್ ತೂಯಿನ ಯಾನ್, ಆರ್ ಕ್ರಾಪ್ದ ಕೂಜಲ್ನ್ ಪಾರಾವುನ ರೀತಿ... ಅರೆನ ಸಮವಸ್ತ್ರದ ನೀತಿ, ಬೊಲ್ದು ಅಂಗಿಡ್ ಗುಲಾಬಿ ಪೂತ ಚಿತ್ರೊನು ಏಪೊಲಾ ಬುರ್ದ್ ಕೊರಂದಿನಾರ್.

ಎಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ಎನ್ನುನಿ ದಿ. ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ಇಂಬೆರೆನ ಒಡನಾಟಡ್ ಆರ್ ಮಲ್ತಿನ ನಾಟಕೊ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್, ಭೂ ಕೈಲಾಸ ಉಂದೆನ್ ತೂದ್ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕೊದ ಮರ್ಲ್ ಪತ್ತಿನಾಯೆ ಯಾನ್. ಕುಲಾಲೆರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರೊಂದು ರಂಗಭೂಮಿದ ಕಟ್ಟ್ ಮಟ್ಟ್‌ನ್ ಕಲ್ತೊಂಡೆ. ಅರೆನ ಶಿಸ್ತ್, ತ್ಯಾಗ, ನಯಾಪೈಸೆ ಗೌರವಧನ ದೆತೊನಂದಿನ ಮನೋಭಾವ ಆವು ಹಿರಿಜೀವದ ಗೌರವೊ. ಬೊಕ್ಕ ಎಂಕ್ ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದರು ತಂಡದ ಜಬೇದಾರಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಅರೆನ 'ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಗಲ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ' ನಾಟಕೊನು ಬೆಂಗಳೂರು, ಬೊಂಬಾಯಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಬೊಕ್ಕ ಪರದೇಸೊ ಕತಾರ್‌ಗ್ ಎನ್ನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ಕೊನೆಯಿನ ತ್ರುಪ್ತಿ ಎಂಕುಂಡು.

ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ನಾಟಕೊಡು ರಾಜಿ ಇಜ್ಜಿ. ಶಿಸ್ತ್ ತತ್ತ್‌ಂಡ ಅರೆಗ್ ಕೋಪ ಉರ್ಕರು. ನಾಟಕದ ಕಡೇತ ತಾಲೀಮುಡು ಎಲ್ಯ ಪಾತ್ರದ ಕಲಾವಿದೆ ಬತ್ತಿಜಿಂಡಲಾ ಬೂಕು ಮುಚಿದ್ ಸರಸರ ನಡತ್ತೊಂದು ಪೋಪಿನ ನಾಟಕಕಾರೆ ಆರ್.

ಅವ್ವೇತೋ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಸಿನಿಮೊಲೆಗ್ ಕತೆ ಬರೆತಿನ ಆರ್ ಅಪ್ಪೆನ್ ಮೋಕೆ ಮಲ್ಪುನ ಸಿರಿತುಪ್ಪೆ. ಅಪ್ಪೆ ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರೊನು ದಂಟಂದಿ ಅರೆಡ ಕಲ್ಪೊಡು ಅಪ್ಪೆ ಮರ್ಯಾದಿ. ಒವುಲಾ ದುಶ್ಚಟದಾಂತಿನ, ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಗೌರವೊ ಕೊರ್ಪಿನ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಜೀವ ಪೋಪಿನ ಪೊರ್ತುಡು ಅರೆನ ಅಂತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರಡ್ ಯಾನ್ಲಾ ಒರಿ ಬಂಧುವಾದ್ ಬೆಸೆಪುನ ಬಾಗ್ಯ ತಿಕ್ಕಿನವು ಎನ್ನ

ಭಾಗ್ಯ ಪಂಡ್ದ್ ಅರೆನ ಆತ್ಮೊಗು ಎನ್ನ ಬಾಷ್ಪಾಂಜಲಿದ ಕಣ್ಣೀರ್ದ ಬೊಟ್ಟುನು ಈ ಬರವುದ ಒಟ್ಟು ದೀವೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚರಣ್

(ಅಶೋಕ್ – ಚರಣ್ ಒಟ್ಟುದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರೆ ಜೋಡಿ)

1970–80ಟ್ಟ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಮೆನ್ಕೊಂದಿತ್ತಿನ ಮೂಜಿ ಸಾಹಿತಿಲೆಡ್ ಒರಿ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್. ನನ ಇರ್ವೆರ್ ಪಂಡ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಮಚೇಂದ್ರನಾಥ್ ಪಾಂಡೇಶ್ವರೆರ್. 1957–58ಟ್ಟ್ ಎನ್ನ ಅಣ್ಣೆ ಅಶೋಕ್ ಕುಮಾರೆನ ಒಡನಾಟೊದು ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುದ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘೊದ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ನಟನೆ ಬೊಕ್ಕ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಬರೆಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ರಾವ್, ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಶೆಣೈ, ಶ್ರೀ ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭ ರಾವ್ ಮೊಕುಲು ಮಾತ ಇತ್ತಿನ ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದರು ಸಂಸ್ಥೆದ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಯಾನ್ ತೂತೆ, ಸಂಗೀತೊಲ ಕೊರ್ತೆ. 1970ಟ್ಟ್ ಕುಲಾಲೆರ್ ಬರೆಯಿನ ಚಾರಿತ್ರಿಕ, ಪೌರಾಣಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಯಾನ್ ಸಂಗೀತ ಕೊರ್ತೆ. ಮೆರೆನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಾರಿ ವಿಶೇಷವಾಯಿನವು. ಒಂಜಿ ಪದ ಇಂಚ ಉಂಡು. 'ಮೆಯಿತ ರಂಗ್ ಕೇದಾಯಿ, ಮೂಂಕು ನಿನ್ನ ಸಂಪಾಯಿ, ಕಣ್ಣ್ ನಿನ್ನ ಪೊರ್ಲುದ... ಇಂಚಿತ್ತಿನವು. ದುಂಬಗ್ ಡಾ. ದಂಡಕೇರಿ ಮೆರೆನ ಬೊಳ್ಳಿ ದೋಟ ಸಿನೇಮೊಗು ಪರಶುರಾಮನ ಕುಡರಿಗ್ ಪುಟ್ಟಿನ ತುಳುನಾಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಪದೊಕು ಯಾನ್ ಯಾಗ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಲ್ತಿನೆನ್ ಮರಪಯೆ.

ಯಾನ್ ಪನ್ಪಿನ ನನ ರಡ್ಡ್ ಸಂಗತಿಲು ಪಂಡ, 1.ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಮಹಾನ್ ತುಳು ಸಾಹಿತಿ ಕಾಯ ಬುಡ್ಪಿನ ಮುಟ್ಟಲ ಒರಿಪಾದಿನ ಸಾತ್ವಿಕ ಜೀವನ, ಶಿಸ್ತ್, ಕಲೆತ ಮಿತ್ತ್ ಅರೆಗಿತ್ತಿನ ಗೌರವೊ ಇತ್ತೆದ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಅನುಕರಣೀಯವಾದುಂಡು. 2.ತುಳುನಾಡ್ದ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಸುಪುತ್ರೆರಾಯಿನ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ತುಳು ಭವನೊದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತೆರೆ ಮಲ್ತಿನ ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಮಾದರಿಯಾದ್ ಒರಿಯುಂಡು.

ಶ್ರೀ ಜೀವನ್ ಉಳ್ಳಾಲ್ (ನಟೆ – ಲೇಖಕೆ – ನಿರ್ದೇಶಕೆ)

ಎನ್ನ ಕಲಾ ಗುರು ಆಯಿನ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ನ ಎನ್ನೊಟ್ಟುಗು ಸಮಂದ, ಎನ್ನ ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆದ ದಿನೊಕುಲೆರ್ದ್ ಸುರು ಆತ್ಂಡ್ಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಉಳ್ಳಾಲ ಮೊಗವೀರ ಶಾಲೆಡ್ 7ನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಕಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಗ

ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಅಭಿಜ್ಞಾನ ಶಾಕುಂತಲ ಪನ್ಪಿನ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊಡು ಯಾನ್ ರಂಗ ಪ್ರವೇಶ ಮಲ್ತಿನಿ.

ಅಯಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ 2001ಟ್ಟ್ ಲ. ಕಿಶೋರ್ ಡಿ ಶೆಟ್ರ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋದು ಕುಲಾಲೆರೆನ ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದೆರು ತಂಡೊಡು ಸೇರಾಯೆರ್. ಕುಲಾಲೆರೆನ ಒಟ್ಟುಗುದ ಎನ್ನ ಸುರುತ ನಾಟಕೊ ಮಣ್ಣಿನ ಮಗಳು ಅಬ್ಬಕ್ಕ. ಅಯಿಟ್ ಎನ್ನವು ಮಸ್ಕರೇನ್ಹಸ್ ಪಾತ್ರ. ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ!! ಆ ದಿನೊಕುಲೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನ್ನಗ ಇತ್ತೆಲಾ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಬೆಗರ್ ಜಪ್ಪುಂಡು. ಕುಲಾಲ್ ಮಾಸ್ಟ್ರ್‌ನ ನಿರ್ದೇಶನ ಪಂಡ ಅವು ಕಬ್ಬೊದ ಕಡ್ಲೆ. ಏತ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅರೆಗ್ ಸಮಾಧಾನ ಆಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಆನಿ ಬತ್ತಿನ ಬಂಜ, ಕಲ್ತಿನ ನಾಟಕೊದ ಒಂಜೊಂಜಿ ಪತ್ತ್‌ಲ, ಇನಿ ಈತ್ ಮಲ್ಲ ಕಲಾವಿದೆ ಮಲ್ತ್‌ಂದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪುನೆಟ್ಟ್ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರೊ ಇಜ್ಜಿ. ಅಯಿಟ್ ಸದಾ ಸಂಭಾಷಣೆದ ಏರಿಳಿತೊಲೆಡ್ ಮಾಸ್ಟ್ರೆಗ್ ಮಾಸ್ಟ್ರೇ ಸಾಟಿ. ಅಂಚಿನ ಒಂಜಿ ವಿದ್ಯೆನ್ ಯಾನ್ ಬೇತೆ ಏರೆಡಲಾ ತೂತಿಜಿ.

ಅಂಚ ಸುರುವಾಯಿನ ಎಂಕ್ಲೆನ ಸಮಂದ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡೇ ದುಂಬರಿಂಡ್. ಪ್ರತೀ ವರ್ಸೊಲಾ ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದರೆನ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಒಂಜೊಂಜೇ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತೊಂದು ಅಭಿನಯೊಡು ಸುಧಾರಿಯೆ. 2009ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊಡು ನಡತಿನ ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಿತಿದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಆದ್ ಆರ್ ಬೆನ್ತಿನ ಬೆನ್ನಿ ಪೂಜ್ಯ ಖಾವಂದೆರೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಖುಷಿ ಕೊರ್ತ್‌ಂಡ್. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಆದಿಪ್ಪುನಗ ಅರೆನ ಪೊರ್ಂಬಾಟಿಕೆಡ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಜಾಗೆಡ್ ಇನಿ ತುಳುಭವನ ನಿರ್ಮಾಣ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅವ್ವೊಂಜಿ ಸಾಧನೆ ಅರೆನ ಬೊಳಿಯ ಕೀರ್ತಿದ ಕಿರೀಟೊಡು ಮೆರೆಯೊಂದುಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಮುತ್ತುದ ಪರೆಲ್‌ಂದೇ ಪನೊಲಿ.

ಗಣೇಶ ಮೈಮೆ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯ, ದಶರಥೆ ಭರತೆ, ಸತ್ಯ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೆ ಈ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಯಾನೇ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂದ್ ದಿಂಜಿ ಉಡಲ್ಡ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್ ಎನ್ನ ಮಾಸ್ಟ್ರ್. ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿದ ಇತಿಹಾಸೊಡು ಸುರುತ್ತ ಸರ್ತಿ ಸಾಗರೋಲ್ಲಂಘನ ಮಲ್ತಿನ ಪೌರಾಣಿಕ-ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನಾಟಕೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಆವು ಕುಲಾಲ್ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ. 2010ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಕತಾರ್ ದೇಸೊಡು ಎಂಕುಲು ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಗಲ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ನಾಟಕೊಲು ಮಲ್ತ್‌ತ. ಪನಿಯೆರೆ ಪೋಂಡ ಮುಗಿಯಂದಿನಾತ್ ಕತೆಕುಲು ಎಂಕ್ಲೆನ ನಡುಟುಂಡು.

ಇನಿ ಕುಲಾಲ್ ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ನಮ್ಮ ನಡುಟು ಇಜ್ಜೆರ್‌ಂಡಲಾ ಆರ್ ಕಲ್ಪಾದಿನ ಶಿಸ್ತ್, ಅಭಿನಯ, ರಂಗಪ್ರಜ್ಞೆ ಎಂಕ್ಲೆನ ಉಡಲ್ಡ್ ಉಂಡು. ಯಾನ್ ಬರೆತಿನ ಸುರೂತ ನಾಟಕೊಲು ಅಂತ್ಯ ಕೊರಿಯೆರೆ ತಾದಿ ತೋಜಂದೆ ಕಂಗಲಾದುಪ್ಪುನಗ,

ಆರ್‌ನಂಚಿನ ಕೆಬಿ ಪಾತೆರೊ ಇತ್ತೆಲಾ ಎನ್ನ ಉಡಲ್ಡುಂಡು. ಜೀವನ್, 'ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯದು ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವಾಗ ಲೇಖಕ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದಾಹರಣೆ.' ಅಂಚಾದ್ ಎನ್ನ ನಾಟಕೊಡು ಮಹಿಷಾಸುರೆ ವಿಲನ್ ಅತ್ತ್ ಹೀರೋ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಜಿ. ಪಾಲ್ (ಹಿರಿಯ ರಂಗಕರ್ಮಿ)

ಕುಡ್ಲದ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶರವುದ ಪುಣ್ಯ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದರು ರಂಗ ತಂಡೊನು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಅವ್ವೇತೋ ಪ್ರತಿಭೆಲೆಗ್ ರಂಗ ಪರೆಜಿಡ್ ಅನುವು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನ ಪೆರ್ಮೆದ ರಂಗಕರ್ಮಿ, ಸಾಹಿತಿ, ಸಿನೆಮಾ ಇಂಚ ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್, ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಸ್ಕಾರ, ಕಲೆತ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ತನ್ನವೇ ಆಯಿನ ಗ್ಯಾನೊದ ಬುಲೆಕಾಣಿಕೆ ಕೊರಿನಾರ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್. 1974 ನೇ ವರ್ಸೊದ ನೆಂಪುನು ಒರ ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ದ್ ತೂಂಡ ಡಾ. ಸಂಜೀವ ದಂಡಕೇರಿ ಮೆರೆನ ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಸಿನಿಮೊಗು ಯಾನ್ ಮೋನೆಗ್ ಬಣ್ಣ ಪಾಡ್ದ್ ಕೆಮರಾದೆದುರು ಉಂತುನಗ ಒರಿ ಉಡಲ ಸಿರಿವಂತಿಕೆದ ಬೊಲ್ದು ದುತ್ತೈತೊಡು, ವಜನ್ ನಡಕೆಡ್ ಅಂಚಿಂಚಿ ಪೋವೊಂದು, ಕಲಾವಿದೆರೆಡ ಮೋಕೆಡ್, ಜೋಕೆಡ್ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತಿನ ಆ ನರಮಾನಿಯೇ, ಬ್ರಹ್ಮನ ಬರವು ಮಾಜಂದೆ ಪೋಂಡ, ಗುಮ್ಮನ ಗೊಬ್ಬು ಇನಿ ಸುರುವಾಂಡ...

ಪನ್ಪಿನ ಪುಗರ್ತೆದ ಪದತ ಗುರಿಕಾರೆನೇ ಕುಲಾಲ್ ಸಾರ್ ಪಂದ್ ತೆರಿಂಡ್. ಈ ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಅವ್ವೆತೋ ಸಾಧಕೆರ್ ಮಾಜಿದ್ ಪೋಂಡಲಾ ಕುಲಾಲ್ ಇನಿಕ್ಲಾ ನಮ್ಮ ನಡುಟು ಉಲ್ಲೆರ್, ಲೆಪ್ಪುಗು ಓ.. ಕೊರ್ಪೆರ್.

ಯಾನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಟಕೊ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆಯಾದ್ಪುನಗ ಕುಲಾಲೆರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಆನಿ ಮುಟ್ಟ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಅವಕಾಶ ಇಜ್ಜಾಂಡ್.ದುಂಬಗ್ ಪುರಭವನೊಡು 2006ಟ್ಟ್ ಐನ್ ದಿನೊತ ಕರ್ನಾಟಕ ರಂಗೋತ್ಸವೊಡು ಕನ್ನಡ, ತುಳು, ಕೊಂಕಣಿ, ಕೊಡವ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರಿಕಾರೆರಾದಿತ್ತಿನ ಕೆರೆಮನೆ ಶಂಭು ಹೆಗ್ಗಡೆರೆನ ಗದಾಯುದ್ಧ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಈ ರಂಗೋತ್ಸವೊಡು ನಡತಿನ ತುಳು ನಾಟಕೊನೇ ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಪ್ರಾಯೋಜಕತ್ವದ ಕದಿರೆದ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತಿನ ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ರ್‌ನ ಮೈಮೆದ ಮಚ್ಚೇಂದ್ರೆ.

ಕುಲಾಲೆರೆನ ರಂಗ್ದ ಗರಡಿಡ್ ಸಾರ ಸಾರ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಬೈದೆರ್. ಅಯ್ಟ್ ಯಾನ್ಲ ಒರಿ. ಎಂಕ್ಲೆನ ಬೊಕ್ಕ ಪಟ್ಣದ ಸರಕಾರಿ ಪಾಲೆದ

ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘೊದಕುಲು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ತಿನ ಕುಲಾಲೆರೆನ ರಚನೆದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಅಬ್ಬಾ... ಅದ್ಭುತ ದಿಗ್ದರ್ಶನ. ಸಮಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ರಂಗ ಶಿಸ್ತು ನೆಕ್ಕ್ ನನೊಂಜಿ ಪುದರ್ ನಮ್ಮ ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್. ಅರೆನ ಪುಗಾರ್ತೆದ ನಾಟಕೊ ಮಣ್ಣಿನ ಮಗಳು ಅಬ್ಬಕ್ಕ ನಾಟಕದ ಪೊರ್ತುಗು ಯಾನ್ ಕುಲಾಲೆರೆಡ ಅನುದೆತೊನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಘಟನೆ ಬೊಕ್ಕ ಪಾತ್ರೊಲೆನ್ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ ದೀವೊಂದು ಪ್ರದರ್ಶನೊ ಮಲ್ತೆ. ಅಯ್ಕ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಮದಿಪುನು ಕೊರಿಯೆರ್ ನಮ್ಮ ಕುಲಾಲೆರ್. ಆರ್ ಎಂಕ್ 2005ಟ್ಟ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ ಅಪ್ಪೆ ಬಪ್ಪನಾಡು ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ಸನ್ನಿದಿಡ್ ಕೊರಿನಾರ್.

ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಕಾಲೊದ ಲೆಪ್ಪುಗು ಓ... ಕೊರ್ದು ದೇವೆರೆ ಪಾಲ್ ಸೇರ್ಯೆರ್. 'ಒಂದೊಂದು ಪೋಲೆ ಒಂದಾವೊಂದು ಪೋವೊರ್ಚಿ' ಪಂಡಿನ ರಂಗ ರತ್ನಾಕರನ ರಂಗ್‌ದ ಗೊಬ್ಬುದ ಪರಜೆಡ್ ಬೊಲ್ಪು ಮಂದಾಂಡ್. ನನೊರ ಪುಟ್ಟುದು ಬರುವರಾ ಕುಲಾಲ್ಜೀ, ಯಾನ್ ಎನರ್ದ್ ಪನ್ಪಿನ ಎಂಕ್ಲೆನ ಕುರೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಜೀಟಿಕೆದ ಬೊಲ್ಪು ತೋಜಾಯೆರೆ... ಪಕ್ಕಿಲು ಮೂಜಿ ಒಂಜೇ ಗೂಡುಡ್ ಬದುಕೊಂಡುಂಡುಗೆ... ಹ್ಯಾಟ್ಸ್ ಅಪ್ ಕುಲಾಲ್ಜೀ...

ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾವ್ ಮಲ್ಲೂರು (ಕಲಾವಿದೆರ್)

ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಎನ್ನ ಸಮಂದ ಬಾರಿ ವರ್ಷದ ಪಿರವುದ. 1966ಟ್ ಯಾನ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಬನ್ನಗ ಎಲ್ಲೂರು ಉಮೇಶ್ ರಾಯೆರೆನಲ್ಪ ಮಾತಾ ಕಲಾವಿದೆರ್ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಐಟ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್‌ಲಾ ಒರಿ. ಅಪಗ ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು

ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದರು ತಂಡದ ನಾಟಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ತೂಯೆರೆ ಎತ್ತರದ ಪೊರ್ಲುದ ಜುವ. ಏರಾಂಡಲಾ ಒರ ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ದ್ ತೂವೊಡಾಯಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. 1970ಡ್ ಆರ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪನಿದ ಬರಿತ ಕಟ್ಟಡಡೇ ಯಾನ್ಲಾ ಕೆಲಸೊಗು ಸೇರಿಯೆ. ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಕೆಲವು ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ಪುನ ಅವಕಾಶಲಾ ಎಂಕ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್.

1980ಟ್ ಯಾನ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತಿನ ಭೂಮಿಕಾದ ತುಳು ನಾಟಕ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹದ ಎನ್ನ ಪಾತ್ರ ತೂಯಿನಾರ್ ಎನನ್ ಮಸ್ತ್ ಪುಗಾರಿಯೆರ್. ಕುಲಾಲೆರ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್ ಉಪ್ಪಿನ 17-4-2006ಟ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್ ಎಂಕ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತುದು, ಎನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ

ಪಾತೆರ ಪನ್ನಗ 26 ವರ್ಷದ ಪಿರವು ಆರ್ ತೂತಿನ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹದ ಎನ್ನ ಪಾತ್ರದ ಪೂರ್ತಿ ಕತೆನೇ ಪಂಡೆರ್. ಎಂಕ್ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಕಲಾವಿದನ ಪ್ರತಿಭೆನ್ ನೆನಪು ದೀದ್ ಗುರುತಿಸುನ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ಸುದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆರ್. 2016ಟ್ ವಿಶ್ವ ತುಳುವೆರೆ ಆಯನೊಡು ಅರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಜೀವಮಾನ ಸಾಧನಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಎಂಕ್ಲಾ ತಿಕ್ಕಿನಗ, ಕಿಶೋರ್ ಡಿ. ಶೆಟ್ರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಬದಿಯಡ್ಕಗ್ ಪೋದು ದೆತೊಂದು ಬೈದಿನ ನೆನಪು ಮಾಜಿದಿಜಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕಲಾವಿದೆರ್)

ಎನ್ನ ಗುರು ಸಮಾನೆರಾಯಿನ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಬರೆದ್ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ದಿನ ಮಣ್ಣಿನ ಮಗಳು ಅಬ್ಬಕ್ಕ ನಾಟಕೊಡು ಎಂಕೊಂಜಿ ಪಾತ್ರ ಕೊರಿಯೆರ್. ಆರ್ ಮಸ್ತ್ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಆರ್ಲ ಯಾನ್ಲಾ ಮಸ್ತ್ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಒಟ್ಟುಗು ಆಕ್ಟ್ ಮಲ್ತ್ದ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾನಗ ಅರೆನ ತಂಡೊಡು ಎನ್ನಲ ಪುದರ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಉದಯವಾಣಿ ಪೇಪರ್‌ಡ್ ಎನ್ನ ಪುದರ್ ತೂದು ಎಂಕ್ ಬಾರಿ ಆಚೆರಲ, ಒಂತೆ ಪೋಡಿಗೆಲ ಆಂಡ್. ಸಾಹಿತಿ ಅತ್ತಂದಿನ ಯಾನ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ದಾದ ಮಲ್ಪೆರಾಪುಂಡೂಂದು ಪೋಡಿಯೆ. ಆಂಡ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಎಡ್ಡೆ ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆ, ಸಾಕಾರ ಕೊರಿಯೆರ್. ಯಾನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕಲ್ತೆ. ಎಂಕ್ಲೆನ ಅವಧಿಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಸರ್ಕಾರ 50 ಸೆಂಟ್ಸ್ ಜಾಗೆ ಕೊರ್‌ಂಡು. ನೆತ್ತ ಮಾತ ಕೀರ್ತಿ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ಸಂದೊಡು. ಅರೆನ ಪೊರ್ಂಬಾಟಿಕೆಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಸ್ವಂತ ನಿಲೆ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್.

ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಒರಿಯಗೊಂಜಿ ಮೋಸ, ವಂಚನೆ, ದಗೆ ಮಲ್ತಿನಾರತ್ತ್. ಆರ್ ಬಾರಿ ಸಾದು ಸ್ವಭಾವದಾರ್. ಅರೆನ ಬೊಡೆದಿಲ ಬಾರಿ ಮೆತ್ತನೆದ ಸ್ವಭಾವದಾರ್. ತುಳು ಭಾಷೆದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ತಂಡೊದಕುಲು ಊರೂರುಗು ಪೋತ.

ರಂಗ್ದ ಕಲೊಟು ಮಾತ್ರ ಕುಲಾಲೆರ್ ಬಾರಿ ಜೋರುದಾರ್. ಮಾತಾ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಅರೆಗ್ ಪೋಡಿಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಸೊರೊತಾರ್. ಬೊಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಅರೆಗ್, ಮಸ್ತ್ ಜೋರು ಮಲ್ತ್ಂಡ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಬರ್ಪುಜೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಂಡ್. ಯಾನೊರ ಅರೆಡ ಕೇಂಡಿನೆಕ್ಕ್ ಆರ್, ಜೋರ್ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಬರಯೆರ್, ಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್ ನಾಟಕೊ ಪುಸ್ತಕೊಲೆನ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಕುಲ್ಲೊಡಾವುಂದು' ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚ ಪನ್ನಗ ಅರೆನ ಪಾತೆರೊಡು ಬೇಜಾರ್‌ಲ ಇತ್ತ್ಂಡ್.

ಬಾರಿ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಯಾಯಿನ ಅರೆನ್ ಯಾನ್, ಬಂಗಾರ್ದ ಮನುಷ್ಯೆಂದೆ ಪನ್ಪೆ. ಅರೆನ್ ಕಳೆಯೊಂದಿನ ದುಕ್ಕ ಎಂಕ್ ಏಪೊಲಾ ಉಂಡು. ಆರ್ ಅಗತ್ದ್ ರಂಗಭೂಮಿಗ್ಲಾ ಮಾಮಲ್ಲ ನಷ್ಟ ಆತ್ಂಡ್.

ಶ್ರೀ ತೇಜೋಮಯ (ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದರು ತಂಡದ ಸದಸ್ಯೆರ್)

1968–69ಟ್ಟ್ ಯೆಲ್ಲೂರು ಉಮೇಶ್ ರಾಯೆರೆನ ಅಂಗಡಿಡ್ ಎಂಕ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಪೊಲಬು ಆಂಡ್. ಯಾನ್ಲಾ ಪ್ರಸಿದ್ದ ಕ್ರೀಡಾಪಟು ಲೋಕನಾಥ ಬೋಳಾರ್‍ಲ ಸ್ಟೇಡಿಯಂಗ್ ಪೋದು ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಲ್ತ್ ಬನ್ನಗ ಯೆಲ್ಲೂರು ಉಮೇಶ್ ರಾಯೆರೆನ ಅಂಗಡಿಡ್ ಪೋದು ಬರೊಂದಿತ್ತ. ಆರ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಕಲಾ ಗುರು ಆದಿತ್ತೆರ್. ಆನಿ ಆರ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ್ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಪೊರ್ಲುದ ಮೈ ಕಟ್ಟ್‌ದ, ಎತ್ತರೊದ, ಬೊಲ್ಲೆಂತಿನ ಜವಾನೆ. ಸಿನಿಮೊಗು ಪಂತಿನ ಸುಂದರ ರೂಪದಾರ್. ಆನಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್ ಅರೆನ ದೋಸ್ತಿ ಆಯೆ. ಅರೆನ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯೆಲೆಕ ಇತ್ತೆ. ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದರು ತಂಡದ ಸದಸ್ಯೆ ಆಯೆ.

ಯಾನ್ ಮೈಸೂರುಡು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಓದೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಪ್ರೀಮಿಯರ್ ಸ್ಟೂಡಿಯೊಡು ಉಡಲ್ದ ತುಡರ್ ಸಿನಿಮಾ ಶೂಟಿಂಗ್ ಆಂಡ್. ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ಎನನ್ ರಂಗೊಸ್ಥಳೊತ ಮಿತ್ತ್ ಕನವೊಡೂಂದು ಬಾರಿ ಹಠ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆರ್ ಆ ಸಿನಿಮಾಡಾ ಎಂಕ್ ಒಂಜಿ ವಕೀಲನ ಪಾತ್ರ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಪಗ ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಮಲ್ಲ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ವಕೀಲೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಅರೆಗ್ ಪೋಡಿದ್ ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಮೋನೆದ ಶೂಟಿಂಗ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡೆ. ಕುಲಾರೆರ್ ಎನ್ನ ಮೋನೆ ಎದುರು ತೋಜಾಂದಿಲೆಕ ಮಲ್ತೆರ್. ಅರೆನ ಹಠನೇ ಗೆಂದ್ಡ್. ಎನನ್ ಆಕ್ಟ್ ಮಲ್ಪಯೆರ್. ಆರ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಡ್ ಉಪ್ಪುನಗಲಾ ಯಾನ್ ಅರೆನ್ ತೂದು ಬರೊಂದಿತ್ತೆ. ಆರ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ನಡುರ್ದ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋಯಿಲೆಕೊ ಪೋಯೆರ್.

ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್ ಕೊಪ್ಪಳ (ಕಲಾವಿದೆರ್)

ಸೀತಾರಾಮ್ ಸರ್‌ಗ್ ಸರಿಸಾಟಿ ಆರೇ. ಅರೆನ ಶಿಷ್ಯೆಯಿದ್ ಯಾನ್ ಒದಗಿನ ಎನ್ನ ಜೀವನದ ಮಾಮಲ್ಲ ಪುಣ್ಯ. ಅರೆನ ನಾಟಕೊಲು ಏಪೊಲಾ ಪ್ರಸ್ತುತ, ಪಾತ್ರೊಲು ಜೀವಂತ, ಸಂಭಾಷಣೆ ಕಡಿಮೆ, ನಿರ್ದೇಶನ ಜೀವನ ಮಹತ್ವ, ನಟನೆ ಗಂಭೀರ. ಅವೆನ್ ಅರಿತ್ತ್‌ದ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತ್ಂಡ ನೆಮ್ಮದಿ ಬೊಕ್ಕ ಜನಕ್ಲೆನ್ ಮುಟ್ಟ ಆಪುನ ನಟೆರಾಪೆರ್ ಕಲಾವಿದೆರ್. ಅರೆನ್ ಕಳೆವೊಂದು

ಎಂಕ್ ರಂಗಭೂಮಿಯೇ ಎನ್ನ ಬದ್ಕ್ ಚಪ್ಪೆ ಆತ್ಂಡ್. ಎನ್ನ ಒಡನಾಟದ ಮಲ್ಲ ಗುರು ಮದೆಯಾಯಿನವು ಎನ್ನ ಕಲಾ ಜೀವನೊದ ಸೂತಕ. ಅರೆನ ಆಶೀರ್ವಾದದ ನಾಟಕೊ ರಂಗೊದ ಬೆಪ್ಪುನು ತರ್ಕೊರ್ಂದು ಕಲಾ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಅರೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ ಮೂಡುಬಿದಿರೆ (ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪದುಕೆರ್)

2005ಡ್ದ್ 2008ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಅವಧಿ ಮುಟ್ಟ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಆದ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪುನ ಯೋಗ ಎನ್ನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಎನ್ನಂದೆ ತಿಕ್ಕಿನ ಭಾಗ್ಯ. ಈ ಅವಧಿಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನದ ಭಾಗ್ಯ ತಿಕ್ಕಿನವು ಶ್ರೀ ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್ ಮೆರೆಗ್. ಯಾನ್ ಅರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಮಸ್ತ್ ತೆರಿಯೊಂದಿತ್ತೆಂಡಲಾ ಅರೆನ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೂಯಿನಿ ಆರ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕನೆ. 13 ಜನ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್ ಸರಕಾರ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಸೇರ್ದ್ 15 ಜನತ್ತ ತಂಡ ಮೂಜಿ ವರ್ಷದ ಅವಧಿಡ್ ನಿತ್ಯ ನಿರಂತರವಾದ್ ತುಳುತ್ತ ಬೇಲೆ ಮಲ್ದಿನವು ಕೈತ್ತ ಪಸೆ ಆಜಂದಿಲೆಕ ನಿತ್ಯ ನೆನೆಪಾದ್ ಒರಿದ್ಂಡ್. ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್ ಮಾತಾ ಸದಸ್ಯೆರೆಡಲಾ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸೊಡಿತ್ತೆರ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಊರುಲೆಡ್, ದೇಶೊಲೆಡ್ ತುಳುತ್ತ ಲೇಸ್‌ಲೆನ್ ನಡಪಾವೊಂದು ಬರೊಂದಿತ್ತ್. 2007ಟ್ ದೆಹಲಿಡ್ ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉತ್ಸವ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ತ. ಶ್ರೀಯುತ ಕುಲಾಲ್‌ರೆನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಡ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಷದ ಅವಧಿಡ್ ಲೆಕ್ಕೊಡ್ದು ಮಿತ್ತ್ ತುಳು ಲೇಸ್‌ಲೆನ್ ನಡಪಾದಿನವು ಇತಿಹಾಸ. ಎಂಕುಲು ಡೆಲ್ಲಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪೂನಾ, ಭದ್ರಾವತಿ, ಮೀರಜ್, ಸೂರತ್, ಬರೋಡಾ, ಮೈಸೂರು ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಊರುಲೆಗ್ ತುಳುತ್ತ ಲೇಸ್ ನಡಪಾಯೆರೆ ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಎಂಕ್ಲೆನ ಪ್ರಯಾಣದ ಉದ್ದೊಗುಲಾ ಕತೆ, ಪದ, ತಮಾಷೆ, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿಷಯದ ಮಿತ್ತ್ ಚರ್ಚೆಲು ತಾದಿ ಉದ್ದೊಗುಲಾ ಒಡ್ಕ ದಾಂತೆ ಆಪೇದ್ಂಡ್. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್ ಏಪಲಾ ತೆಲಿತೊಂದು, ತೆಲಿಪಾವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಆತೇ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಯಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಕರ್ತವ್ಯಲೋಪ ಆವರೆ ಏಪೊಗ್ಲಾ ಬುಡೊಂದಿತ್ತಿಜೆರ್. ಎನ್ನಿನ ಕೆಲಸ ಕೈಗೂಡಿನೆಟ್ಟ ಬುಡೊಂದಿತ್ತಿಜೆರ್. ನಗರಪಾಲಿಕೆದ ಕಟ್ಟೋಣೊಡು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಾಡಿಗೆಗಿತ್ತ್ಂಡ್. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡ ಆವೊಡೂಂದು ಒಂಜಿ ಜಾಗ್ ತಿಕ್ಕರೆ ಬಾರಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅರೆನ ಪ್ರಯತ್ನ ಶ್ರಮದ ಫಲವಾದ್ ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್‌ದ ಕೈತಲ್ 50 ಸೆಂಟ್ಸ್ ಜಾಗ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್.

ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಡ್ ಇನಿ ತುಳುಭವನ ನಿರ್ಮಾಣ ಆತ್ಂಡ್.

ಆರ್ ಪೊಂಜೊವೆಲೆಗ್ ಗೌರವ ಭಾವನೆಡ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಎನನ್ ಏಪೊಲಾ ಬಂಗೇರ್ರೆ ಬಂಗೇರ್ರೆಂದೇ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಎಂಕುಲು ಊರೂರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೊರ್ರೆ ಪೋನಗ 13 ಜನಲ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ. ಎಂಕ್ ಕಾರ್‌ಡ್ ಪಿರವುಡು ಕುಲ್ಲುಂಡ ಆಪುಜಿ. ಆಂಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಉಪ್ಪುನಗ ಅರೆನ್ ಪಿರ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಯಾನ್ ಎದುರು ಕುಲ್ಲುಂಡ ಸರಿ ಆಪುಜತ್ತಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮನಸ್‌ದುಲಯೇ ಎನ್ನನಗ, ಯಾನ್ ಪಿರ ಕುಲ್ಲುವೆ. ಎಂಕ್ ಎದುರು ಕುಲ್ಲುಂಡ ಎನ್ನ ಕಾರ್ ಕ್ಲಚ್ಚ್‌ಗೇ ಪೋಯಿಲೆಕಾಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿರ ಕುಲೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಎನ್ನ ಭಾಗ್ಯ. ಎದುರ್ದ ಸೀಟ್‌ಡ್ ಕುಲೊಂದು ಆರಾಮೊಡು ಇಡೀ ರಾತ್ರೆ ಪಾತೆರೊಂದು ಪೋತಿನಲಾ ಉಂಡು. ಆ ಮೂಜಿ ವರ್ಷ ಮೂಜಿ ದಿನತ್ತಲೆಕ ಕರಿದ್ ಪೋಂಡು. ಎಂಕ್‌ಲ್ನ ತಂಡ ಒಂಜಿ ಕುಟುಮದಲೆಕ ಬಾರೀ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್‌ಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ. ನಾಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭ, ಪ್ರತೀ ತಿಂಗೊಲು ತುಳುಟ್ಟು ಎಡೇನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ದಿನ ಸಾಧಕೆರೆಗ್ ಚಾವಡಿ ತಮ್ಮನ, ತುಳು ಕಲ್ಪುನ ಕ್ಲಾಸ್, ತುಳು ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆ, ಸಂಶೋಧನೆ, ತುಳು ಭಾಷೆದ ಪತ್ಯರಚನೆ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ಕುಲಾಲ್‌ರೆನ ಅವಧಿಡ್ ಮಲ್ಪುದೆರ್.

ಯಾನ್ ಒವ್ವೇ ಲೇಸ್‌ಗ್ ಪೋಂಡಲಾ ಸಮಯೊಡ್ದು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ದುಂಬೇ ಪೋದು ಉಂತುವೆ. ಸಮಯಪಾಲನೆ ತಪ್ಪಂದೆ ಪಾಲನೆ ಮಲ್ಪುನ ಎನ್ನ ನಿಯಮ. ಎಂಕ್ ಅಪಗ ಕುಲಾಲ್ ಪನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್, ಸಮಯಪಾಲನೆ ಮಲ್ಪುನೆಕ್ಕ್ ಬಂಗೇರ್ರೆಗ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರೊಡುಂದು. ಎಂಕುಲು ಸದಸ್ಯೆರಾದ್ ಅರೆನ ಪಿರಾವುಡು ಎಡ್ಡೆ ನಿಯತ್ತ್‌ಡ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ. ಇಡೀ ತಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ಅರೆಗ್ ಗೌರವ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ್, ನಾಟಕ ರಚನೆಕಾರೆರಾದ್, ಎಡ್ಡೆ ಸಾಹಿತಿಯಾದ್, ಕಲಾವಿದೆರಾದ್ ಇನಿಗ್ಲಾ ತುಳುನಾಡೊರ್ಮೆ ಪ್ರಚಾರ ಪಡೆದಿನ ಪದ್ಯೊಲೆನ ರಚನೆಗಾರೆರಾದ್ ಇಡೀ ತುಳುನಾಡೊರ್ಮೆ ಪುದರಾದ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿನ ಶ್ರೀಯುತ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್‌ರೆಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪಟ್ಟ ತಿಕಿನವು ಆರ್ನ ಮುಡಿಯೇರಿನ ಗೌರವದ ಕಿರೀಟ. ಅರೆಗ್ ಏತೋ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸನ್ಮಾನ, ಗೌರವೊಲು ಆರ್ನ ಸಾಧನೆಗ್ ಸಂದಿನವು ಎತೀಪ್ಪ. ಶೀಯುತ ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್ ಮೇರ್ ಬದ್ಕ್‌ದ ಉದ್ದೊಗುಲಾ ಪತ್ತೆಟಪ್ಪ ಪತ್ತೊಂಜಾವಂದೆ ತನ್ನತನೊಡೇ ದಿಟ್ಟತನೊಡೇ ಬಾಳ್ದ್ ಬದ್‌ಕಿನಾರ್. ಪುಟ್ಟು ಆಕಸ್ಮಿಕ, ಸಾವು ನಿಶ್ಚಿತ, ಬದ್ಕ್ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಈ ಅನಿವಾರ್ಯದ ಬದ್ಕ್‌ನ್ ಅಜರಾಮರವಾದ್ ಧ್ರುವನಕ್ಷತ್ರದಂಚ ತುಳುನಾಡೊರ್ಮೆ ಮಿನ್ಕುನ ನಕ್ಷತ್ರದಂಚ

ತುಳುವೆರೆನ ಉಡಲ್ಡ್ ನೆನೆಪಾದ್ ಒರಿದ್ ದೇವೆರ್ನ ಪಾದ ಸೇರಿನ ಯಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್ ಇತ್ತೆ ನೆನೆಪು ಮಾತ್ರ.

ಶ್ರೀ ಜಯಶೀಲ ಮರೋಳಿ (ಕಲಾವಿದೆರ್)

ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಒರಿ ಧೀಮಂತ ಮನುಷ್ಯೆ. ಮಾತೆರ್ಡ್ಲ ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಬೆರೆಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಪಾತೆರ ಕಮ್ಮಿ ಬೇಲೆ ಜಾಸ್ತಿ. ಅರೆನ ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದರು ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಥೆಡ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಉದ್ಯೋಗೊಡೇ ಇತ್ತಿನಕುಲು ಇತ್ತಿನಿ. ಶಾರದಾ ಬಾರ್ಕೂರು, ಜಗದೀಶ ವರ್ಮ ಅರೆನ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಗಾಯಕೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಶರವು ಮಹಾಗಣಪತಿ ದೇವೆರೆನ ಏಳ್ ದಿನತ ಜಾತ್ರಾ ಉತ್ಸವೊಡು ಸೇವೆದ ರೂಪೊಡು ಆರ್ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ಅರೆನ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರ್ ಪೌರಾಣಿಕ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ, ಜಾನಪದ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಗೊಬ್ಬಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ರಕ್ತೇಶ್ವರಿ, ಮಣ್ಣಿನ ಮಗಳು ಅಬ್ಬಕ್ಕ, ಗುರು ದಕ್ಷಿಣೆ, ಆತ್ಮಲಿಂಗ, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯ ಅಂಚೆನೇ ಮಸ್ತ್ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಬರೆತೆರ್.

ಕುಲಾಲೆರ್ ಆರೆನ ನಾಟಕೊಲು ಪೊಣ್ಣನ ಪಾತ್ರೊಗು ಪೊಣ್ಣುಲೆನೇ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಜಯಶೀಲ, ರೋಹಿಣಿ ಜಗರಾಂ, ಕುಮುದಾ ಬಾರ್ಕೂರು, ಸರೋಜಿನಿ ಶೆಟ್ಟಿ, ವೀಣಾ ಅರೆನ ನಾಟಕದ ಕಲಾವಿದೆರ್. ಯೋಗೀಶ್ ಆಚಾರ್, ಸುಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕಿಶೋರ್ ಡಿ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶೋಭಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ವಿಷ್ಣು ಭಟ್ ಅರೆನ ಸಂಸ್ಥೆಡಿತ್ತೆರ್. ಅರೆನ ನಾಟಕೊಲೆದ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಶರವು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮಾಳಿಗೆಡ್ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅರೆನ ನಿರ್ದೇಶನ ಪಂಡ, ಆರ್ ಏತ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ದ್ ಡೈಲಾಗ್ ಪನ್ಪೆರಾ, ಆತೇ ಗಟ್ಟಿಡ್ ಆತೇ ಗಟ್ಟಿಡ್ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಡೈಲಾಗ್ ಪನೊಡು. ಆ ಸ್ವರ ಕೇಂಡ್ದ್ ತಿರ್ತ್ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಬಕ್ತೆರ್ ಪೋಡಿದ್ ದಾದಾಂಡಪ್ಪ...? ಪಂಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಅವು ಕುಲಾಲೆರೆನ ನಾಟಕ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಪಂಡಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಬಕ್ತೆರೆಗ್ ಸಮದಾನ.

ಕ್ರಮ ಶಿಸ್ತ್ ಕುಲಾಲೆರೆಡ ಕಲ್ಪೊಡು. ಆರ್ ಮಸ್ತ್ ಸಿನಿಮೊಲೆಗ್ ಪದ ಬರೆತೆರ್. ಯಾನ್ ರಕ್ತೇಶ್ವರಿ, ಮಣ್ಣಿನ ಮಗಳು ಅಬ್ಬಕ್ಕ, ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ, ಆತ್ಮಲಿಂಗ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ನಟನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾದ್ಪುನಗ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಧರಂಸಿಂಗ್ ಮೆರೆನ ಕೈಟ್ ಎಂಕ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ ಕೊರ್ಪಾಯೆರ್. ಅರೆನ ಅಭಿಮಾನೊನು ಯಾನ್ ವಾ ಜನ್ಮೊಡುಲಾ ಸಂದಾಯೆರೆ ಸಾದ್ಯ ಇಜ್ಜಿ.

ಆರ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಡ್ ಉಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಡಿದ್ ಎಂಕ್ ಶಾಕ್ ಹಾಕಿ

ಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ದಿನಾದಿನೇ ಆರೋಗ್ಯ ಬಿಗಡಾವೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಒಂಜಿ ದಿನ... ಆರ್ ಇಡೀ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಸಮಂದನೇ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ದೇವೆರೆ ಪಾಲ್ ಸೇರಿಯೆರ್.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎನ್. ಹರೀಶ್ ಬೋಳೂರು (ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪದುಕೆರ್)

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆ ಬಗೆಟ್ ತೆರಿದಿತ್ತ್ಂಡಲಾ ಆರೆನ್ ಕುದ್ದು ಪಾತೆರುನ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕಿನಿ ಆರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರಿಕಾರೆ ಆಯಿನ ಸಂದಭೊಡು. ಅರೆನ ಅವಧಿಡ್ ಯಾನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆಯಾದ್ಪುನಗ ಅರೆನ ಸರಳ-ಸಜ್ಜನಿಕೆ, ನೇರ ನುಡಿತ ಆರ್ 2005-2008 ಮುಟ್ಟ ಪುಗಾರ್ತೆ ಕೊನೊಬರ್ಪಿನ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಾತಾ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ಮಲ್ಪುನ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್, ಉಮೇದ್ ಕೊರಿಯೆರ್.

ದಿಲ್ಲಿ, ಬರೋಡ, ಮೀರಜ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಇಂಚ ಬೇತೆಬೇತೆ ಊರುಲೆಡ್ ತುಳು ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ನಡಪಾವುನ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ನಿರೆಲ್ಡ್ ನೂದು ಕಬಿತೆಲು ಪುಸ್ತಕೊನು ಮಲ್ಪೆರೆ ಶ್ರೀ ಚಿದಂಬರ ಬೈಕಾಂಪಾಡಿಯೆರ್ನ ಒಟ್ಟುಗು ಎನನ್ಲಾ ಸೇರದ್ ಮಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಪನ್ಪುನಾಯೆ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಸ್ವಂತ ಭವನ ಆವೊಡು ಪನ್ಪುನ ಉದ್ದೇಶೊಡು 50 ಸೆಂಟ್ಸ್ ಜಾಗೆ ಮಲ್ತಿನವು ತುಳುವೆರ್ ಮದಪರಾವಂದಿ ಸಂಗತಿ. ಅರೆಗ್ ಎನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತಿನ ಗೌರವದ ಮಲ್ಲ ವಿಚಾರ ಪನ್ಪಿನಾಂಡ ಅರೆನ ಈಜಾ ರಾಜ್ಯೊದ ತುಳುವೆರೆ ಕೃಷ್ಣೆ ತುಳು ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ ಆನಗ ಎಂಕ್ ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್ ಗೌರವ ತೋಜಾಯಿನೆನ್ ಮದಪಯೆ. ಆರ್ ಈತ್ ಬೇಗ ಅಗತ್ ಪೋಯಿನವು ತುಳು ನಾಡ್ಗ್ ಮಲ್ಲ ನಷ್ಟ ಆದುಂಡು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಶೋಭಾ ಶೆಟ್ಟಿ (ತಂಡೊದ ಕಲಾವಿದೆರ್)

ಕನ್ನಡೊಡು ಒಂಜಿ ಪಾತೆರೊ ಉಂಡು, 'ಗುರುವಿನ ಗುಲಾಮನಾಗುವ ತನಕ ದೊರೆಯದಣ್ಣ ಮುಕುತಿ' ಪಂದ್. ಈ ಪಾತೆರೊ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಇಸಯೊಡು ಸತ್ಯೊನೆ. ಅರೆನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ, ನಿಷ್ಠೆ, ಶ್ರದ್ಧೆ ಅದ್ವಿತಿಯವಾಯಿನವು. 'ಮೇವಾಡದ ಒಂದು ಕಥೆ' ನಾಟಕೊಡು ಅಭಿನಯ ಮಲ್ಪನ ಮೂಲಕ ಯಾನ್ ಅರೆನ ತಂಡೊಡು ಬತ್ತೆ. ಆಂಡ ಈತ್ ಎತ್ತರೊದ ವಿರುವೇಂದ್ ಎನ್ನಿಜಿ.

ಕುಲಾಲ್ ಸರ್‌ಗ್ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಮಿತ್ತ್ ಮಸ್ತ್ ಪ್ರೀತಿ. ಕೆಲವೊಂಜಿ ನಿಷ್ಠುರವಾದ್ ಪಾತೆರುನವು ಕಲೆಗೋಸ್ಕರನೇ. ಅರೆನ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಗಲ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ

ನಾಟಕೊಡು ಯಾನ್ ಹಾಸ್ಯ ನಟಿಯಾದ್ ಆಯ್ಕೆ ಆಯೆಂಡಲೇ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣೊಡು ಎನನ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿಯದ್ ಕುಲಾಲೆರ್ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಎಂಕ್ ಬಾರಿ ಪೋಡಿಗೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಶರವು ಮಹಾಗಣಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನಡ್ ಎನ್ನ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿನ ಪಾತ್ರೊನು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಮೆಚ್ಚಿಯೆರ್. ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲು ಎಂಕ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕನೇ ತೂಯಿಲೆಕೊ ಆಂಡ್ ಪಂಡೆರ್. ಉಂದೆಕ್ ಕುಲಾಲ್ ಸರ್ ಕಾರಣ. ಈ ನಾಟಕೊನು ಕತಾರ್‌ಡ್ಲ ಎಂಕುಲು ಮಲ್ತ್‌ದ. ಉಂದು ಪರದೇಸೊಡ್ ಪ್ರದರ್ಶನೊ ಆಯಿನ ಸುರುತ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನಾಟಕೊ. ಬೊಕ್ಕ ಎಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಎನ್ನ ಗುರುಕುಲು ಅವಕಾಶ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಆರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರಿಕಾರೆರಾದುಪ್ಪುನಗ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ತುಳು ಕಲ್ಪಾವುನ ಮುಹೂರ್ತ ದೀಯೆರ್. ಇನಿ ಎನ್ನ ಗುರುಕುಲು ಎನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಇಜ್ಜೆರ್. ಆಂಡ ಆರ್ ಪಂತಿನ ಪಾತೆರೊ ಅರೆನ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆನ್ ಯಾನ್ ಮರಪಯೆ. ನನೊಂಜಿ ಜನ್ಮ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅರೆನ ಮೆಗ್ದಿಯಾದ್-ಮಗಳಾದ್ ಪುಟ್ಟೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಂಗಾಲ್ಪು ಎನ್ನವು.

ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಶೇಣವ (ಅಭಿಮಾನಿ ಕಲಾವಿದೆರ್)

1980ಟ್ಟ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ಎಂಕುಲು ಕೆನರಾ ಕಾಲೇಜಿದ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘೊದಕುಲು ಸೇರ್ದ್ ಒಂಜಿ ನಾಟಕೊ ಗೊಬ್ಬಾಯ. ಬಾರಿ ಕುಸೇಲ್ದ ನಾಟಕೊ ಅವು. ವೋಟ್ ಫೋರ್ ಗೋಪಾಲಯ್ಯಂದ್ ನಾಟಕೊದ ಪುದರ್. ಅಯ್ಟ್ ಎಂಕೊಂಜಿ ಪಾತ್ರ ಕೊರ್ದಿತ್ತೆರ್ ಕುಲಾಲ್ ಸರ್. ರಾಜಕೀಯದ ಸತ್ಯೊಲೆನ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಕತೆ. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಗೋಪಾಲಯ್ಯಗ್ ವೋಟು ಪಾಡುವೆಂದ್ ನಂಬದ್, ವೋಟದಾನಿ ಮತಪತ್ರ ಲೆಕ್ಕೊ ಮಲ್ಪುನಗ ಖಾಲಿ ನಾಲ್ ವೋಟು ಮಾತ್ರ ಗೋಪಾಲಯ್ಯಗ್ ಬೂರುನ ಕತೆ ಎನ್ನಿನಗ ಎಂಕ್ 42 ವರ್ಸೊರ್ದ್ದು ಬೊಕ್ಕಲ ತೆಲಿಕೆ ಬಪ್ಪುಂಡು, ದುಂಬೇ ಆಜಿ ಪೂಟು ಎತ್ತರೊದ ಕುಲಾಲೆರ್ ಕೈ ದೆರ್ತ್ದ್ ನಾಲ್ ಬಿರೆಲ್ ತೋಜನಗ ಎಂಕುಲು ತರೆದೆರ್ತ್ ತೂದು, ಬೂರ್ದ್ ಬೂರ್ದ್ ತೆಲ್ತ್‌ದಾಂದ್ ಶೇಣವೆರ್ ನೆಂಪುನು ಪಟ್ಟೊಂದೆರ್.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಲೆನ ವಿವರ

1. 1964ಟ್ಟ್ ಕಲಾವಿದರು ಮಂಗಳೂರು ನೆತ್ತ ಸಂಚಾಲಕರಾದ್.
2. ಗಣಪತಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆದ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದ ಸಕ್ರಿಯ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್.
3. ಯು.ಬಿ.ಎಂ.ಸಿ ಹೈಯರ್ ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲಾ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಾರ್ಂತೆರಾದ್.

4. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ರಂಗಮಂದಿರ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್.
5. 1969ಟ್ಟ್ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್.
6. ಜಿಲ್ಲಾ ಕುಲಾಲ ಸಮಾಜದ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್.
7. ಮುಂಬಯಿ ಕುಲಾಲ ಸಂಘದ ಮಂಗಳೂರು ಶಾಖೆದ ಉಪ ಸಂಚಾಲಕೆರಾದ್.
8. ಶ್ರೀ ವೀರನಾರಾಯಣ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕುಲಶೇಖರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾದ್.
9. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಹವ್ಯಾಸಿ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಥೆದ ಖಜಾಂಚಿಯಾದ್.
10. ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊಡು ನಡತಿನ ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೇಸ್‌ದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾದ್.
11. 22.03.2005 ದೆರ್ದ್ 13.03.2008 ಮುಟ್ಟ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಷದ ಸೇವೆ.

ಪ್ರಕಟ ಆಯಿನ ಬೊಕ್ಕ ಕುಲಾಲೆರ್ ಕೈ ಬರವುಡು ಬರೆತಿನ ಬುಕೆಲೆ ಪೊಲಬು

ಕನ್ನಡ ಸಾಮಾಜಿಕ

1. ದಾಸೀಪುತ್ರ
2. ಬಾ ಮರಳಿ ಮನೆಗೆ
3. ರುದ್ರವೀಣೆ
4. ಕರಿಮಣಿ
5. ಮಾತೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ
6. ಧರ್ಮಭೇದ
7. ತ್ರಿವರ್ಣ ಭಾರತ
8. ವೋಟ್ ಫೋರ್ ಗೋಪಾಲಯ್ಯ
9. ದುರಂತ ಕಲಾವಿದ
10. ಮದುವೆ ಮಾರ್ಕೆಟು
11. ಉರಿ
12. ಹೃದಯ ಜ್ಯೋತಿ
13. ಮೂವರು ಮುಟ್ಠಾಳರು
14. ದಾಸನ ಮಾಡಿಕೋ ಎನ್ನ
15. ಧರ್ಮ–ಕರ್ಮ 1
16. ಲವ್ ಈಸ್ ಬ್ಲೈಂಡ್
17. ಹಾರ್ಟ್ ಫೈಲ್

ಕನ್ನಡ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನಾಟಕಗಳು

1. ಮಣ್ಣಿನ ಮಗಳು ಅಬ್ಬಕ್ಕ
2. ರಾಣಿ ತಿರುಮಲಾದೇವಿ
3. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ
4. ಸಂಬಾಜಿ

5. ನೇತಾಜಿ	6. ರಕ್ತದುರ್ಗದ ಮದಕರಿನಾಯಕ
7. ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್‌–ಪುರುರಾಜ	8. ಇತಿಹಾಸ
9. ಸರ್ಪ ಸಂಗ್ರಾಮ	10. ಶ್ರೀ ಶರವು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಹಾತ್ಮೆ
11. ಮೇವಾಡದ ಒಂದು ಕಥೆ	12. ರಾಜ ನೃಪತುಂಗ
13. ರಕ್ತಕ್ರಾಂತಿ	14. ಚೆಲುವ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯ

ಕನ್ನಡ ಪೌರಾಣಿಕ

1. ತ್ಯಾಗಜ್ಯೋತಿ ಕರ್ಣ	2. ಸತ್ಯಂ ಶಿವಂ ಸುಂದರಂ
3. ದಕ್ಷಯಜ್ಞ	4. ಆತ್ಮಲಿಂಗ
5. ಮೌನೇಶ್ವರ	6. ಭಕ್ತ ಕುಂಬಾರ

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದ (ತುಳುವಿನಿಂದ)

1. ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ	2. ತಿರುಕನ ಕನಸು.

ರೇಡಿಯೋ ನಾಟಕಗಳು

1. ಭಕ್ತಿ (ಕನ್ನಡ)	2. ಬದಿ (ತುಳು)
3. ಅಬ್ಬಕ್ಕ	4. ತಿರುಮಲದೇವಿ

ಜಾನಪದ

1. ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ (ಕನ್ನಡ)

ರೂಪಕ ನಾಟಕ

1. ಸತ್ಯಂ ಶಿವಂ	2. ಅಭಯ ಭಾರತಿ
3. ಸಂಭವಾಮಿ ಯುಗೇ ಯುಗೇ	

ಗೀತಾನಾಟಕ (ಕನ್ನಡ)

1. ಶಿವನಾತ್ಮಲಿಂಗ	2. ದಕ್ಷಯಜ್ಞ
3. ಶಕುಂತಲಾ	4. ಶ್ರೀ ಶರವು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಹಾತ್ಮೆ

ತುಳು ಚಾರಿತ್ರಿಕ–ಸಾಮಾಜಿಕ ಪೌರಾಣಿಕ

1. ತಗೆನಾ? ತಂಗಡಿಯಾ...? 2. ಸತ್ಯದ ತುಡರ್‌... ಮಸಣೊಗು ಪುದರ್‌

3. ಕರ್ಲ್ದ ಉರ್ಲು
4. ಅಪಸೊರ
5. ಉಡಲ್ದ ತುಡರ್
6. ನಾಟಕದಾಯೆ
7. ರಕ್ತೇಶ್ವರಿ
8. ಜಮ್ಮೊ-ಜಮ್ಮೊದ ಬೆರ್ಮನ ಬರವು
9. ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಗಲ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ
10. ಧರ್ಮೊಗು ಧರ್ಮದ ಸವಾಲ್
11. ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ
12. ಮೇವಾಡೊಡು ಉಲತ್ ಉಲಯಿ ಲಡಾಯಿ
13. ದಶರಥೆ ಭರತೆ'
14. ವಿಜಯನಗರೊದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯೆ
15. ದಕ್ಷಯಜ್ಞ
16. ಗಣಪತಿ ದರ್ಶನೊ
17. ಭೂ ಕೈಲಾಸ
18. ಈಜಾ ರಾಜ್ಯೊದ ತುಳುವೆರೆ ಕೃಷ್ಣೆ
19. ಪೊಣ್ಣೇ ಯಾನಾಪೆ ನಿನ್ನ ದಾಸೆ.

ಸಿನಿಮಾ (ತುಳು)

1. ಉಡಲ್ದ ತುಡರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾದುಪ್ಪುನಗ ಮಲ್ತಿನ ಕಜ್ಜೊಲು

1. 2005 ದೆರ್ದ್ 2008 ಮುಟ್ಟ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯೆರ್
2. ಸರ್ಕಾರೊರ್ದ್ ತುಳು ಭವನೊ ಕಟ್ಟೆರೆ 0.50 ಸೆಂಟ್ಸ್ ಜಾಗೆ ಮಲ್ತೆರ್.
3. ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊರಿಯೆರೆ ಬುನಾದಿ
4. ತುಳು ಲಿಪಿಲೆದ ಓಲೆಗರಿ ಸಂಗ್ರಹೊ ಮಲ್ಪೆರೆ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ ಬೊಕ್ಕ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊದ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯೊದೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ದ್ ಪ್ರಯತ್ನ.
5. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಕುಪ್ಪಂ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿದ ಒಟ್ಟುಗು ಸಂಪರ್ಕ. MPL, PHD Diploma course ನಡಪಾಯೆರೆ ಪೊನೆತೆರ್.
6. ಅಕಾಡೆಮಿದ ದಾಖಲೀಕರಣ ಮಲ್ಪೆರೆ 10 ಸಿ.ಡಿ.ಲೆನ ಚಿತ್ರೊಣ. ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಜಾನಪದ, ನೃತ್ಯ,ದೈವದ ಕೋಲ, ತುಳುನಾಡ್ದ ತೂಪಟಿಕದ ಜಾಗೊಲು, ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡತ್ತ್ ಬತ್ತಿನ ಸಾದಿದ ದಾಖಲೆ.
7. ಸೀತಾಕಾಂತ ಮಹಾಪಾತ್ರೆರೆನ ವರದಿದ ವಿಮರ್ಶೆಗ್ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಲೆಗ್ ಮನವಿ.
8. ಬಲೇ ತುಳು ಕಲ್ಪುಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊ

9. 8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಸೇರಾಯೆರೆ ಪೊರ್ಂಬಾಟಿಕೆ.
10. ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆದ ಗಡಿನಾಡು ಉತ್ಸವ.

ಉಂದು ಅತ್ತಂದೆ ಅವ್ವೇತೋ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ಕುಲಾಲೆರ್ ಅರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಇತ್ತಿನ ಪದುಕೆರೆನೊಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಯಿಟ್ ಕೆಲವು ಇಂಚ ಉಂಡು.

ಮುಂಬಯಿ, ಪೂನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಾಟಕೋತ್ಸವ, ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ ಬಿಸು ಪರ್ಬೊ, ಸುಳ್ಯ ಬಿಸು ಪರ್ಬೊ ಬೊಕ್ಕ ಜಾನಪದ ಸಂಭ್ರಮ, ಸುಳ್ಯೊಡು ಜಾನಪದ ಜಾತ್ರೆ, ತುಳು ಮಹನೀಯೆರೆಗ್ ಚಾವಡಿಡ್ ತಮ್ಮನ ಬಲ್ಮನ, ವೇದಾವತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ದತ್ತಿ ಉಪನ್ಯಾಸ, ರಘು ಇಡ್ಕಿದು ಮೆರೆನ ಕೃತಿ ಬುಡುಗಡೆ, ಯಂಗ್‌ಸ್ಟರ್ಸ್ ಪಣಂಬೂರು ಮೊಕುಲೆನ ಜಾತ್ರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ತುಳುತ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಸಂಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆದ ಮಾಹಿತಿ ಶಿಬಿರ, ರಂಗ ಚಿನ್ನಾರಿ ಕಾಸರಗೋಡು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಗು ಸಹಕಾರ, ಸುದ್ಧ ತುಳು ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನ, ತುಳು ಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ಅಭಿನಂದನೆ, ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ತುಳು ನಾಟಕೊಲು ಕೋಡೆ–ಇನಿ–ಎಲ್ಲೆ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿಡ್ ಜಾನಪದ ಜಾತ್ರೆ, ಭದ್ರಾವತಿಡ್ ತುಳು ಉತ್ಸವ, ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಯುವಜನ ಕ್ರೀಡಾ ಇಲಾಖೆದ ಸಹಯೋಗದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊ, ಪುತ್ತೂರುಡು ಆಟಿ ಆಯನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಕಾಸರಗೋಡುಡು ತುಳು ಲಿಪಿ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರ, ಬಂಟ್ವಾಳೊಡು ಜಾನಪದ ಜಾತ್ರೆ, ಒಡಿಪುಡು ತುಳು ಜಾನಪದೊ ಗೊಬ್ಬುಲೆ ಪಂಥ, ಬಂಟ್ವಾಳೊಡು ಆಟಿದ ಲೇಸ್, ಸುಳ್ಯೊಡು ಆಟಿದ ಲೇಸ್, ಮೈಸೂರುಡು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಗಮ, ಒಡಿಪುಡು ತುಳು ಭಾವಗಾನ ಕಮ್ಮಟ, ಇತಿಹಾಸ ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾಯಿನ ಕಜ್ಜ, ಬರೋಡ ಬೊಕ್ಕ ಸೂರತ್ಡ್ ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಉತ್ಸವ, ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಲ್ತಿನ ಮರೆಯಬಾರದ ತುಳುವರು ಮಾಲಿಕೆಡ್ ತುಳುಭಾಷೆಡ್ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆ.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ನನಲಾ ಮಸ್ತ್ ಕೆಲಸೊಲೆನ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ತಂಡೊದಕುಲು ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಯಿನ ತುಳು ಸಿನೆಮಮೊದ ಪದೊಕುಲು

ಪಗೆತ ಪುಗೆ

ಮೋಕೆದ ಸಿಂಗಾರಿ ಉಂತುದೆ ವೈಯಾರಿ
ಯಾನ್ ಮೂಲೆ ಕಾತೊಂದುಲ್ಲೆ ಮದತೆ ಪೋತನ
ಓ... ಪೊಣ್ಣೆ ಎನ್ನ ಮೋನೆ ತೂದ್ ದಾಯೆ ಕೋಪನಾ

ಜಾಜಿ ಪೂ ತರೇಟ್ ದೀದ್ ಓಡೆ ಪೋಪದೆ
ಆಜಿ ಮೂಜಿ ಅಜ್ಜೆ ದೀಂಡ ದಾನೆ ಸೋಕುದೆ
ನಾಚಿಗೆಡ್ ಮೋನೆ ನಿನ್ನ ಕಂತ ದಾನೆದೆ
ಓಲು ತೂದ್ ಓಲು ಪೋಪ ಸ್ವರ್ಗ ಮೂಲೆದೆ

ನೀಲಿ ಕಣ್ಣ್ ತೂದ್ ನಿನ್ನ ಪೊರ್ಲು ಪನ್ಪೆರೆ
ಆಲ್ ಪೊಣ್ಣು ಏರ್ ಪಂಡ್ದ್ ಎನಡ ಕೇನ್ವೆರೆ
ಊರು ಪೂರ ಕೇನೊಂದುಂಡು ಕೈನ್ ಪತ್ತೆರೆ
ಭಾಗ್ಯ ವಂತೆ ಒರಿಯೆ ಯಾನ್ ಮದಿಮೆ ಆವೆರೆ.

* * *

ಪಗೆತ ಪುಗೆನಾ ಎಂಕ್ ವಿಧಿತ ಧಗೆನಾ ಎಂಕ್
ಕಥೆನೆ ಒಂಜಿ ಕೇನ್ಲೆ, ವ್ಯಥೆನೆ ಮೂಲು ಆಂಡೆ
ಸುದೆಟ್ ಯಾನ್ ಬೂರೊಡಾಂಡೆ

ಓಲುಂಡು ಸತ್ಯದ ಆ ತುಡರ್
ಎಣ್ಣೆನೆ ಕಣ್ಣನೀರ್ದ ಒಸರ್
ಬಾನೊಡು ಇತ್ತ್ಂಡನೇ ಪುದರ್
ತತ್ತ್ಂಡ ಬದ್ಕೇ ಕೆಸರ್

ಬೊಲ್ದೆಂಕ್ ಪೂರಾ ಪೇರಾ
ಪನೊಡ್ಚಿಂದ್ ಪಂಡಿನಿ ಏರಾ
ಪಿರವುಡ್ದ್ ಕತೆನೇ ಸಾರಾ
ಕಡೆಮುಟ್ಟ ಒರಿಪುನು ಏರಾ

ಕತೆನಿತ್ತೆ ಮುಗಿಪೊಡು ಏರಾ
ಪಗೆತ ಪುಗೆನಾ ವಿಧಿತ ಧಗೆನಾ
ಪಗೆತ ಪುಗೆನಾ ಎಂಕ್ ವಿಧಿತ ಧಗೆನಾ ಎಂಕ್
ಕಥೆನೆ ಒಂಜಿ ಕೇನ್ಲೆ, ವ್ಯಥೆನೆ ಮೂಲು ಆಂಡೆ
ಸುದೆಟ್ ಯಾನ್ ಬೂರೊಡಾಂಡೆ

* * *

ಪಕ್ಕಿಲು ಮೂಜಿ ಒಂಜೇ ಗೂಡುಡ್ ಬದುಕೊಂಡುಂಡುಗೆ
ಅಯ್ಟ್ ಒಂಜಿ ಕಿನ್ನಿಗ್ ರೆಂಕೆ ಪುಟ್ಟೊಂದುಂಡುಗೆ

ಸಿಂಗರ ದಾಂತೆ ಬಂಗರ ತೆನಸ್ ತಿಕ್ಕೊಂದುಂಡುಗೆ
ಗೂಡುಡಿತ್ತಿನ ಸಂಸಾರೋಡು ಸಂತಸ ಉಂಡುಗೆ
ಪೊಣ್ಣು ಪಕ್ಕಿ ಆಣನ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಪ್ರೀತಿನ್ ತೆರಿಯುಂಡು
ಆಣ್ ಪಕ್ಕಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಉಡುಗೆರೆ ಕೇನುಂಡು

ಇಜ್ಜಿ ಬೇತೆ ಎಂಚಿ ಪೊರ್ಲುಲ ಲೋಕನೆ ಪನ್ಪುಂಡು
ಇತ್ತೆ ಸೋತೆ ಪಕ್ಕಿ ಬತ್ತ್ ಬಾಲೆನೆ ಮೂಲುಂಡು

ಉಂದುವೇ ಮೊನೆ ಉಂದುವೇ ನೇನೆ ಒಂಜೆಕ್ ಕೊದಾರ್ಂಡ್
ಈರೆನನೆ ರೂಪ ಈರೆನನೆ ಕೋಪ ಜನ್ಮೊಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್

ತೆಲಿಪುನ ಬುಡೆದಿ ನಲಿಪುನ ಬಾಲೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೊಲಾರ್ಂಡ್
ಬೆನ್ಪಿನ ಕಂಡನಿ ಯಾವಿರೆ ಸೇವೆ ಜೆಪ್ಪುಲೆ ಪೊತಾರ್ಂಡ್ (ಪಕ್ಕಿಲು)

* * *

ಉಡಲ್ದ ತುಡರ್

ಕೃಷ್ಣಾ... ಕೃಷ್ಣಾ... ಕೃಷ್ಣಾ...
ಯಮುನಾ... ಯಮುನಾ... ತುದೆ ನಲಿಪುನ ಜಾಗೆಡ್
ಕೊಲಲ್‌ನ್ ಉಲಿಪನೆ ಮೋಹನ ಉರಲ್‌ಡ್

ರಾಧೆನ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಕೃಷ್ಣಾ... ದಾದೆನ್ ಕೊರುಂಡಲಾ ವ್ಯಥೆನಾ
ಅಜ್ಜೆದ ಗೆಜ್ಜೆಗ್ ನಾಚಿಕೆ ದಾಂತೆನೆ
ಮುಗುರುದ ತೆಲಿಕೆನೆ ಬರ್ಪಿನೆ ಯಾನ್
ಕೃಷ್ಣಾ... ಕೃಷ್ಣಾ... ಕೃಷ್ಣಾ...

ಬೊಲ್‌ನ್ಯೆ ಆಸೆಗ್ ಓ ಕೈ ಗೋಪಿಲೆ ಪಿರವಾ
ಪಾರುವ ದಾಯೆಗ್ ನ್ಯಾಯನೆ ಉಂದುವಾ
ಲೋಕೊಗು ಲೋಕೊನು ಬಾಯಿಡೆ ತೂಪವಾ
ಕೃಷ್ಣಾ... ಕೃಷ್ಣಾ... ಕೃಷ್ಣಾ

* * *

ಪೊಣ್ಣ ತೆಲಿಕೆಗ್ ಅರಳು ಮಲ್ಲಿಗೆ
ನಿನ್ನ ನಲಿಕೆಗ್ ಬುಲೆವು ಮಲ್ಲಿಗೆ
ದಾಯೆ ಬುಲಿಪುವ ಕಾವೇರಿ... ಕಾವೇರಿ

ಇರ್ನ ಮೋಕೆಗ್ ಮರ್ಲ್ ಆಯೆಗೆ
ಮರ್ಲ್ ಮನಸ್‌ಗ್ ಜಾಗೆ ಕೊರಿಯೆಗೆ
ದಾದ ಪಂಡೆರ್ ಓ ರಾಜಾ... ರಾಜಾ...

ಭೂಮಿ ಪೂರಾ ನಿಕ್ಕೊಂಜಿ ಇಲ್ಲ್‌ಗೆ
ಮೇಲ ಬನ ಅಯ್ಕೊಂಜಿ ಮಾಡ್‌ಗೆ
ಕಾಡ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಯಾನಾದ್ ಉಲ್ಲೆಗೆ
ನಾಡ ದೇವೆರೆ ತರೆಕಿನಿ ಬರ್ಪೆಗೆ

ಮಾನ ಕಾಪರೆ ಯಾನುಲ್ಲೆ ಮೂಲುಗೆ
ಕಾಜಿ ದೀದ್ ಕೊರ್ಪೆಯು ಭಾಷೆಗೆ
ಕೇಡ್ ಮಲ್ಪಂದಿ ಕಾಪುನ ಧರ್ಮಗೆ
ತುಳುವ ಅಪ್ಪೆನ ಮಗಪುಲ ಕೀರ್ತಿಗೆ

* * *

ಸಾರ ವರ್ಷಲ ಸುಖೊನು ಪಡೆಲ
ಪರಪುನ ಸುದೆಯಾದ್ ಊರುನೆ ತೆರಿಲ
ಊರುಗು ಪುದರಾದ್ ಈ ಮೂಲು ಮೆರೆಲಾ
ತೋಜಿನ ಕಥೆನ್ ಈ ಪೂರಾ ಬರೆಲಾ
ತೆಲಿಕೆ ಕಲಕಲ ನಲಿಕೆ ಪೊರ್ಲುಲ
ನಿಲಿಕೆ ನೀಲಿಲಾ ಸೀರೆ ರಂಗ್‌ಲಾ
ಮೋಕೆ ಮಸ್ತ್‌ಲಾ ಪನ್ಪಿ ರೂಪಲಾ
ಜೋಕೆ ಕಾಪುಲ ಪನ್ಪೆ ಈ ಕೇನ್‌ಲಾ
ತೋಜಿನ ಕಥೆನ್ ಈ ಪೂರಾ ಬರೆಲಾ

ಉಡಲ್‌ದ ಉಲಯಿ ನಿನ್ನ ತುಡರ್‌ಗೆ
ತೆಡಿಲ್ ಗಾಳಿಗ್ ನಿನನ್ ಕಾಪ್ವೆಗೆ
ಇರ್ಲ್ ಪಗೆಲ್‌ಡ್ ಕನನೇ ತೂಪಗೆ
ತೆರಿಲಾ ಕಾವೇರಿ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಪ್ರೀತಿಗೆ
ತೂಯಿನ ಕಥೆನ್ ಈ ಪೂರಾ ಬರೆಲಾ

ಉಡಲ್ದ ತುಡರಗ್ ಮನಸ್ ಉರ್ಕರು
ಬಾನದ ತುಡರ್‌ಗ್ ಕಡಲ್ ಉರ್ಕರು
ಉಡಲ್ದ ತುಡರಗ್....

ಬನ್ನಗ ಬತ್ತಲೆ ಪೋನಗ ಕತ್ತಲೆ
ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಗ್ ಇಂಚನೆ ಸಂಕಲೆ
ಮಣ್ಣ್ ಆಪಿನ ಬದುಕೊಂಜಿ ರಗಲೆ
ತೆರಿನ ಜನಕ್ ಓಲುಂಡು ರಗಲೆ

ಪೊನ್ನ ಮನಸ್ಸ್ ಒಂಜೆ ಮಂದಿರ
ಆನ ಉಲಾಯಿ ಇಪ್ಪಿನ ದೇವೆರಾ
ಎನ್ನೆ ದಿಂಜಿದ್ ನಲಿಪುನ ತೊಡರೆ
ಬಣ್ಣ ಕಲೆಂಡ ಬೋರುದ ಗೋಪುರ

ಓಲುಂಡು ಸತ್ಯದ ಆ ತುಡರ್
ಎಣ್ಣೆನೆ ಕಣ್ಣನೀರ್‌ದ ಒಸರ್
ಬಾನೊಡು ಇತ್ತ್‌ಂಡನೇ ಪುದರ್
ತತ್ತ್‌ಂಡ ಬದ್‌ಕೇ ಕೆಸರ್

ಬೊಲ್ದೆಂಕ್ ಪೂರಾ ಪೇರಾ
ಪನೊಡ್ಚಿಂದ್ ಪಂಡಿನಿ ಏರಾ
ಪಿರವುಡ್ದ್ ಕತೆನೇ ಸಾರಾ
ಕಡೆಮುಟ್ಟ ಒರಿಪುನು ಏರಾ
ಕತೆನಿತ್ತೆ ಮುಗಿಪೊಡು ಏರಾ

ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ

ಅಪ್ಪೆ ಮನಸ್ ಬಂಗಾರ
ಅಮ್ಮ ತೆನಸ್ ಸಿಂಗಾರ
ಅಣ್ಣನಾಸೆ ತೆರಿಯಾರ
ಬದ್‌ಕ್ ನಿಲಿಕೆ ಪೂ ಪಿಂಗಾರ

ಸಾರ ಬೊಲ್ಲಿಲು ಬಾನೊಡು
ಸಾರ ಉಂತುದು ಕಾಪೊಡು
ಪೂರಾ ಬೊಲ್ಲಿಲೇ ತೂವೊಡು
ಪೂರಾ ಅವುಲೆ ತೆಲಿಪೊಡು
ಎನ್ನ ಉಡಲ್‌ಡೆ ಮೂಜಿ ದೈವೊಲು
ಅಯ್ಟ್ ಉಂಡುಗೆ ಪೊರ್ಲುದ ರೂಪೊಲು
ಪೂಜೆ ದಾಂತಿನ ಸತ್ಯ ಮೂರ್ತಿಲು
ಎಂಕ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಮಲ್ಲ ಭಾಗ್ಯೊಲು

ಬೇತೆ ಸ್ವರ್ಗ ಓಲುಂಡು
ಪಾದೊ ನೀರೆಟ್ ಸೇರುಂಡು
ಮಾತಾ ಎಂಕ್ಲೆ ಪಾಲಾಂಡ್
ಭೂಮಿ ಪೂರಾ ಪುಗರ್‌ಂಡ್

* * *

ಬ್ರಹ್ಮನ ಬರವು ಮಾಜಂದೆ ಪೋಂಡಾ
ಗುಮ್ಮನ ಗೊಬ್ಬು ಇನಿ ಸುರುವಾಂಡ
ಪೊಣ್ಣನ ನಿಲೆನೇ ತೆರೀಯೆರೆ ಪೋವೊಡ
ಆಂಜಿನ ನಿರೆಲ್‌ನ್ ಪತ್ತೆರೆ ಪೋವಡ
ಕಣ್ಣ್‌ನ್ ಬುಲದ್ ಕತ್ತಲೆ ಕಲೆಪನಯಾ
ಸುಣ್ಣೊನು ಚೆಲ್ಲ್‌ದ್ ಸೇರ್ದ್ ಪನ್ಪನಯ
ಲೋಕೊನು ತೆರಿದ್‌ಲಾ ಬೂರಿಯನೆ ಉರ್ಲುಡು
ಏರೆನ್ ನಂಬುವಯಾ

ಕಲ್ಲ್‌ದ ದೇವೆರ್ ಕಣ್ಣ್‌ನ್ ಬುಲವೊಡು
ಮೋಕೆದ ತಂಗಡಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಆವೊಡು
ಪೊರ್ಲುದ ಪಾತೆರ ಅಪ್ಪೆರ್ ನಡೆಪೊಡು
ಸತ್ಯದ ದಿನ ಬರೋಡು

ಬಯ್ಯದ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಯ್ಯಡೆ ತಾಲ್‌ಂಡ್
ಮಾಯದ ಮೇಲೊಡು ಪೋಡಿದ್ ಬೂರುಂಡು
ತಂಗಡಿ ಪಲಯನ ಆಸೆನೆ ಉಡೆರ್‌ಂಡ್
ಮಸಣೊಡೆ ಕತೆ ಮುಗಿಂಡ್

* * *

ಡಿಂಗಿರಿ ಮಾಮ, ಡಿಂಗಿರಿ ಮಾಮ, ಪೋಡಿದ್ ಪಾರಡ
ಜಾರಡ ತಿಮ್ಮ ಬೂರಡ ಡಮ್ಮ ಯಾನ್‌ಲ ಮೂಲುಲ್ಲೆ

ಸಿಂಗರಿ ಪೊಣ್ಣೆ ಸಿಂಗರಿ ಪೊಣ್ಣೆ ಮಸ್ಕಿರಿ ಮಲ್ಪಡ
ಪಾಡುನ ಆಣ್ ಅತ್ತ್‌ಯ ಯಾನ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಲ ಈ ಎಲ್ಲೆ

ಬಾನೊಗು ರಾವಡ ಮುಗಲ್‌ಗ್ ಸೇರಡ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಲಾಗ್ಯಡ
ಮೀಸೆದ ಆಣಾದ್ ಒರಿಪೆರೆ ಯಾನ್ನುಲ್ಲೆ
ಧೈರ್ಯೊಡು ರಾವಣೆ ಧರ್ಮೊಡು ವಿಭಿಷಣೆ
ಬಿಲ್ಲ್‌ಡ್ ಅರ್ಜುನೆ ದಾನೊಡು ಕರ್ಣನೆ
ಲೋಕೊಡು ಯಾನ್ ಮಲ್ಲೆ
ಆಹಾ... ಓಹೋ... ಉತ್ತರ ಕುಮರ ಪೌರುಷ ಯಾವಿತ್ತೆ

ತಿಗಲೆ ಡ್ ಢಬಢಬ ಉಂಡುಗೆ ಮೌನೆಡ್ ಸ್ವರ್ಗನೆ ಗೆದ್‌ಂಡ
ಯಾವುಂದು ಉಡಲ್ದ್ ಅಯ್ಬೆನೆ ಯಾನುಲ್ಲೆ
ಪೊಕ್ಕಡೆ ಕಿಟಿಕಿಟಿ ದಾಯೆಗ್ ಪನ್ಪರ್
ಸತ್ಯಡು ಮೆರೆಪುನ ಆನಗ್ ಎದುರುಯ
ಆಹಾ... ಓಹೋ ಉತ್ತರ ಕುಮರ ಪೌರುಷ ಯಾವಿತ್ತೆ (ಡಿಂಗಿರಿ)

* * *

ಇರ್ಲ್‌ದ ಪಿರವು ಪಗೆಲ್‌ಲಾ
ಬೊಲ್ಪುಗು ಪಿರವು ತೆಲಿಕೆಲಾ
ತಾನಾದೆ ಪಿರವು ಬರುವುಲಾ
ನನ ಸುಖೊನೇ ನೆನೆತೇ ಏಪಲಾ

ಉಂಡು ಉಡಲ್‌ಡ್ ಅತ್ತ್ ಪನ್ಪೆರ್
ಉಂಡು ಭೂಮಿಗ್ ಏತ್ ಕಟ್ಟೊಲು
ಓಲು ಸತ್ಯೊಗು ಸರಿತ ಜಕ್ಕೆಲ್
ಉಂದು ನೀತಿನ್ ಮುಲ್ತ ತೀರ್ಪುಲು

ಬೇಲೆ ಬೆನಿಯೆರೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆನೆ
ನೀಲ ದೇವೆರ್ ತೂದು ತೆಲ್ತೆನೆ
ಪೋದು ದಿಂಜಿನ ಲೋಕ ಉಂದೆನಾ
ಬಾಲೆ ಮೆಗ್‌ದಿನ್ ಎಂಚ ತಾಂಕ್ಯೆನಾ

* * *

ಓ ಬೇಲೆ... ಓ ಬೇಲೆ... ಓ ಬೇಲೆ... ಓ ಬೇಲೆ...
ಪರಶುರಾಮನ ಕುಡರಿಗ್ ಪುಟ್ಟಿನ ತುಳುನಾಡ್
ಕಡಲ್ ಪಾರ್‌ದ್ ಉಡಲ್ ಬುಳೆಯಿನ ತುಳುವೆರೆ ಬೂಡು
ಸತ್ಯ ಧರ್ಮೊಡು ಮೆರೆದ್ ತೆಲಿಪೊಡು ಈ ನಾಡ್
ನಿತ್ಯ ನಿಯತ್ತ್‌ಡ್ ಕೂಡುಂಡ ರಾಮ ರಾಜ್ಯೊದ ಈ ಬೂಕು

ಓ ಬೇಲೆ... ಓ ಬೇಲೆ... ಓ ಬೇಲೆ... ಓ ಬೇಲೆ...
ಇರ್ಲ್ ಪಗೆಲ್‌ಲಾ ಒಂಜೆ ಬುಲೆಯಿ ಬುಲೆಲಾ ಒಂಜೆ

ಜಾತಿ ನೀತಿಲ ಒಂಜೆ ಪರಿಚಯ ನೆತ್ತೆರ್ ಒಂಜೆ
ಪನ್ಪೆ ಪಾತೆರ ಪೊಸತ್ ಆಲೆ ನಡ್‌ದ ಸೊತ್ತು
ಬೊಲ್ಲಿ ತೋಟದ ಬೊಲ್ಲಿ ಕರಲ್‌ಡ್ ಮುಡೆವಡ್ ಮುಟ್ಟು

ಬೆಗರ್ ಕೆಸರ್‌ನ್ ಮಲ್ತಿ ಮಣ್ಣ್‌ಡೆ ಬೂರುಂಡು
ದಾಯೆ ಕಲ್ದ್ ತಿರುಗುವ ಬೇಲೆ ಮೂಲುಂಡು
ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆನ್ ನಂಬು ಇಂಬುಲಾ ತಿಕ್ಕುಂಡು
ಮಾತಾ ಧರ್ಮದ ಸತ್ಯ ಈ ನಾಡ್‌ಡ್ ಉಂಡು

ಪುಣ್ಯ ತುದೆಕುಲು ಉದಿತಿ ಜಾಗೆಡ್ ದೈವೊಲು ಉಂಡು
ವೀರೆದೀರೆರ್ ಮದಿಪು ಪಡೆಯಿನ ಸತ್ಯೊಲು ಉಂಡು
ಕತ್ತ್ ಕತ್ತಲೆ ಕವಿತೆ ಮೆರೆಯಿನ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್
ಕೈ ನೀಡಿನಡೆ ದಾನ ಕೊರ್ಪಿನ ಧರ್ಮದ ಬೂಡು ಉಂದು

ಕುಲಾಲೆರ್ ಬರೆತಿನ ರಂಗ ಪದೊಲಿದ ಪದೊಕುಲು

ಗಣಪತಿ ದರ್ಶನೊ

ನಾರಾಯಣ ಹರಿ ಓಂ ನಾರಾಯಣ
ನಾರಾಯಣ ಹರಿ ಓಂ ನಾರಾಯಣ

ಪೇರ್ ಕಡಲ ಮಿತ್ತ್ ಏಳ್ ಜಿಡೆ ಶೇಷನ ತಿರ್ತ್
ವೊಯಿಲ್ಗ್ ಮಾಲಂದೆ ಜೈದನೇ ಪರಮಾತ್ಮ
ಓಲೊಲ್ ದಾನೆಂಡ್, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಹಾಳಾಂಡ್
ತೆರಿದ್ಲ ಈ ತೆಲಿಕೆ ದಾಯೆಗಪ್ಪ ಜೀವಾತ್ಮ

ನಾರಾಯಣ ಹರಿ ಓಂ ನಾರಾಯಣ
ನಾರಾಯಣ ಹರಿ ಓಂ ನಾರಾಯಣ

* * *

ನಾರಾಯಣ ಹರಿ ಓಂ ನಾರಾಯಣ
ಎನ್ನಮ್ಮೆ ಬ್ರಹ್ಮಗ್ಲಾ ನಾರಾಯಣ

ನಲಿಪಾವೆ ತೆಲಿಪಾವೆ ನಾರಾಯಣ
ಸತ್ಯೊಗು ಸಾದಿಜ್ಜ ನಾರಾಯಣ
ತಾಂಗೊನೊಡು, ಪಂಡೆಪ್ಪ ನಾರಾಯಣ
ನರ ಜನ್ಮೊಗ್ ಈ ಬಲ ನಾರಾಯಣ

* * *

ಬೇಲಿದ ಪೂ

ಬೀಡಾ ಬೀಡಿ

ಬೀಡಾ ಬೀಡಿ ಸಿಗ್ರೇಟುಂಡು ಬರೆತೆ ಜನಕುಲೆ
ಮೋನೆ ಮೋನೆ ತೂಪರ್ ದಾಯೆ ಅಂದೆಯೆ ಜನಕುಲೆ
ಗತ್ತ್‌ಗ್ ಬೋಡು ಮತ್ತ್‌ಗ್ ಬೋಡು ಪನ್ನಗ ಬೋಡುಯೇ
ಬಾಯಿಡ್ ವಾಸನೆ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಬೋಡು ಬೀಡಾ ಬೀಡಿಯೇ

ಸೋಡಾ

ಸೋಡಾ ಬೋಡೇ ಚೀಪೆದ ಬೋಡೆ ಕಾರದ ಬೋಡೆಯೇ
ಉಡಲ ತಂಪು ನಿರೇಳ್ದ ತಂಪು ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಸೊಂಪುಯೆ
ದೊಂಬುದ ಬೆಚ್ಚ ಪೊನ್ನು ಬೆಚ್ಚ ದಾಯೆ ಇರೆಗ್
ಪರ್ಲೆಯೆ ಈರ್ ಪೆಷಲ್ ಸೋಡ ತೂಪೆರ್ ಓಡೆಗ್

ಬೊಂಡಾ

ಬೊಂಡಾ ಬೋಡೆ ತಂಪು ಬೋಡೆ ಕುಲ್ಲಲೆ ಒಂಜೊಂಜಿ
ಬಾಲೆ ಬೋಡೆ, ನೀರ್ ಬೋಡೆ ಕೇನ್ಲೆ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ
ಬಂಜಿದ ಬಡವು, ಬಾಜೆಲ್ ನೀರ್ಗ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ಯಾನುಲ್ಲೆ
ಬಜಿಲ್-ಪಂರ್ದ್ ಸೇರಿನ ಬಾವೆ ಬಂಜಿಗ್ ಕಾಂಕ್ರೇಟ್

* * *

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ

ಸತ್ಯದ ತುಡರ್ ಉದಿಪಾಲ ಬ್ರಹ್ಮ
ನ್ಯಾಯೊನು ಭೂಮಿಡ್ ಒರಿಪಾಲ ಬ್ರಹ್ಮ
ಎಂಕುಲು ಬಿರ್ವೆರ್ ಇಪ್ಪುನಿ ಇರ್ವೆರ್
ನಟ್ಟುವ ನಿನಡ ಅಮರ್ ಬೀರೆರ್

ಪುಟ್ಟಿನಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೈಪಿನಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ
ನಿನನ್ ನಂಬುದು ಬದುಕುವ ಒಟ್ಟಿಗೆ
ಕುರಿತ ದೈವೊಗೆ ಲೆತ್ತ್‌ಂಡ ಬರ್ಪಗೆ
ಧರ್ಮದ ಬೊಲ್ಪುನು ಕಾತೊಂದುಲ್ಲೆಗೆ

ಬೇಲೆ ದಾಂತಿನ ಬೋಧದ ಜೋಕುಲು
ಸತ್ಯದ ಮದಿಪುಡು ಬುಲೆಪಿನ ಕುರ್ಲೆಲು
ತಿಗಲೆಡ್ ತಾರಯಿನ್ ಕೊರ್ಪುನ ಬಾಲೆಲು
ನಿನ್ನನೆ ದರುಶನ ಕಾಪುನ ಬಂಧುಲು

* * *

ಕೈದಾರೆ

ಬಾಳುವೆದ ಬಾಕಿಲ್‌ಡ್ ಬೀಡ್ ಬೂರುಂಡು ತೂಲ
ಕಾಲಚಕ್ರದ ಆಟ ನಿನ್ನ ನೂಲುಡು ತೂಲ
ಕರುಣೆ ತೂಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ ಪನವು ಮರೊನು
ಸತ್ಯ ತೂಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ ಕವಿತಾ ಕನೊಟು
ಭಕ್ತಿ ಪನ್ಪಿನ ಇಜ್ಜಿ ಇಂಚಿ ತರೊಟು
ತಾರಿ ಪನ್ಪಿನ ಓಲ್ ಇಂಚಿ ಗುಣೋಟು

ಕಾಸ್ ದಾಂತಿನ ಜನೊಕು ನ್ಯಾಯ ಓದು
ನ್ಯಾಯ ಕೇನಿನ ಜನೊಕು ಹಿಂಸೆ ಮೂಲು
ಹಿಂಸೆ ಮಲ್ಪುನ ಜನೊಕು ಸಾದಿ ಮೂಲು
ಸಾದಿ ತೋಜುನ ಹರಿಯೇ ತೂಪ ಓಲು

* * *

ಮಿಸ್ ಲತಾ

ಬಾನದುಪ್ಪಿ ಸೂರ್ಯೆ ಚಂದ್ರೆ ಇಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟೊಗ್
ಜನ್ಮ ಜನ್ಮ ಶಾಶ್ವತಾದ್ ಸೇರ್ದ್ ಉಪ್ಪುಗಾ
ಎನ್ನ ಭಾಗ್ಯ ದೇವೆರಾದ್ ಬತ್ತೆರ್
ಎನ್ನ ಹಣೆತ ಕುಂಕುಮಾದ ಉಪ್ಪರ್
ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯೊಗಾದ್ ಪಾರ್ ಬತ್ತೆನೆ
ನಿನ್ನ ಹಣೆತ ಭವಿಷ್ಯಗಾದ್ ಉಪ್ಪೆನೆ

ಬಾಳ ಬೊಲ್ಪುಗೀರ್ ಎಣ್ಣೆ ಮೈತರ್
ಆರೆನ ಪ್ರೀತಿಗಾದ್ ದಾನ್ ಕೇನ್ವರ್
ಎನ್ನ ನಿನ್ನ ಬಾಳ್ ಬೇತೆ ಅತ್ತಯ
ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಗಾದ್ ದಾದ ಬೋಡುಯ

* * *

ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಗಲ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ

ಕಲ್ಲಾದ್ ಕುಲ್ಲಿಯನೆ ದಿಯೆ ಭಗವಂತಾ?
ಕಲ್ಲಾದ್ ಕುತ್ತುನೆನ್ ತಾಂಗ್‌ದ್ಲಾ ವಾ ಪಂತ?

ತೆರಿಗೆ ನಲಿಕೆಡ್ ಮೆರೆಯಿನ ತುಳುನಾಡ್
ಪರದೇಶಿ ಪಾಪಿಲೆನ ಪಗೆಕಿನಿ ಬಲಿಯಾಂಡ್
ಕಾಪುನ ಜನಮಾನಿ ಉರಿ ಪಾಡ್ದ್ ಪೊತ್ತಾಂಡ್
ಸೊರ್ಕ್ದ್ ಸಿರ್ಕ್ದ್ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಬೊನ್ಯಾಂಡ್

ಬಗೆಬಗೆತ ಆಸೆಲೆಡ್ ಬರ್ಪೆರೋ ಏತೋ
ದಗೆ ಮಲ್ತ್ ಪೋಪುನಂಚಿ ಜನಮಾನಿ ತೂತ
ಯಾನಿತ್ತೆ ನಟ್ಟೊನುವೆ ತುಳುನಾಡ್ ಮಾತ
ಒರಿತ್ ಮಟ್ಟೆಲೆಗ್ ಪಾಡ್ ಸೋಮನಾಥ

* * *

ರಕ್ತೇಶ್ವರಿ

ಮರ್ಲ್ ಪಕ್ಕಿ ಇರ್ಲ್ಡ್ ಕೆಲೆತ್ಂಡ್
ಉರ್ಲ್ಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಬದ್ಕ್ನೆ ಅಲಾರ್ಂಡ್
ಒಂಜಿ ಬಾರ್ಗ್ ಒಂಜೇ ಅರಿಗೆ
ಒಂಜಿ ಪೊನ್ನ್‌ಗ್ ಒಂಜೇ ಆನ್ಗ್
ಮರ್ಲ್ಡ್ ಆವಡ್, ಪೊರ್ಲ್ಡ್ ಆವಡ್
ಮುಟ್ಯೆದ ಆಯನೆ, ಒರ್ತ್ದ್ ಕಾಪೊಡು

ಕಡಲ್ಡ್ ನೀರ್, ಸೂಯಡ್ ಬೊಲ್ಪು
ಉಡಲ್ಡ್ ನೆತ್ತೆರ್ ಏಪಲ ಪರಪು
ಪೊನ್ನನ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಆನನ ಮದಿಪು
ದಾಂತೆನೆ ಪೋಂಡ, ಸತ್ವೊನೇ ಬಲಿಪು

* * *

ಉಡಲ್ದ ತುಡರ್

ಸ್ವರ್ಗ ಓಲ್? ನರಕ ಓಲ್?
ಮಾತ ಮೂಲೆ ತೋಜುಂಡು
ಮಿತಿನ್ ಮೀರ್ದ್ ಮತಿನ್ ಕಲೆದ್
ಮರ್ಲ್ ಮೂಲೆ ಪತ್ತುಂಡು

ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆ ಮೆಗ್ಗಿ ಪಲಯೆ
ಇನ್ನಿ ಬಂಧ ಕಡಿದ್ಂಡ್
ಸತ್ಯ-ಧರ್ಮ ನೀತಿ ಮೂಲು
ನಾಡ್ಂಡಲಾ ತಿಕ್ಕಂದ್

ಜಮ್ಮೊ-ಜಮ್ಮೊ ಪನ್ಪನವುಲು
ನರನ ಜಮ್ಮೊ ಎಡ್ಡೆಗೆ
ಆಂಡ ಆಯೆ ಮಲ್ಪಿ ಪಾಪ
ತಾಂಗುನನೇ ಸೋಜಿಗ

* * *

ಧರ್ಮೊಗು ಧರ್ಮೊದ ಸವಾಲ್

ಧರ್ಮೊ ಧರ್ಮೊಗು ಸವಾಲ್ ಪಾಡ್‌ಂಡ್
ಕರ್ಮೊ ಧರ್ಮೊಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್
ಸತ್ಯೊನ್ ಗೆದ್ದಾಂಡ್ ನ್ಯಾಯೊನ್ ದೆಂಗಾಂಡ್
ತುಡಾರ್ನ್ ತೆಕ್ಕಾಂಡ್ ಜಾರ್ದ್ ಬೂರುಂಡ್

ತುಳುವೆರೆ ಕಲ್ಗ್ ಅರ್ಕಲ್ ಬೂರುಂಡು
ಕಲ್ಜಿಗ ತೆಲಿತೊಂದು ಪಜ್ಜೆನ್ ದೀಡ್‌ಂಡ್
ಅಪ್ಪೆನ್ ಅಮ್ಮನ್ ದಂಟುನ ಕಾಲಾಂಡ್
ತಂಗಡಿ ಪಲಿನಕ್ಲೆ ಮೋಕೆನ್ ಕಟ್ಟಾಂಡ್

ಸೂರ್ಯನ ಬೊಲ್ಪುಗ್, ಮುಗಲ್ ಕಬಿದ್‌ಂಡ್
ಚಂದ್ರೊನ ತಂಪುಗ್, ತೂ ಎರಿ ಪರಡ್‌ಂಡ್
ಕಂರ್ಚುನ ಸೊತ್ತುಲು, ಕುರಿದೇ ಹಾಲಿಂಡ್
ಕರ್ಮೊದ ಭೂಮಿಡ್ ಧರ್ಮೊ ಮಗರ್‌ಂಡ್

ಲಡಾಯಿ ನೀತಿಲು, ಅಡಿ ಮೇಲಾಂಡ್
ನಂಬಿನ ಪ್ರಜೆಕುಲೇ, ಉಡಲ್ ಕಲ್ಲಾಂಡ್
ಜೈನೆರೆ ಧರ್ಮೊಗ್, ಜೈನೆರೆ ಮುನಿಯೆರ್
ಕ್ರಾಂತಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಶಾಂತಿನ್ ಮದತೆರ್

* * *

ದಶರಥೆ – ಭರತೆ

ಸೀತೆ: ಜನ್ಮೊ ಜನ್ಮೊದ ಪುಣ್ಯ ಫಲೊನ್
ಈ ಜನ್ಮೊದ ಪುಣ್ಯ ಫಲೊನ್
ಈ ಜನ್ಮೊಡ್ ಪಡೆಯೆನಾ?
ರಘು ವಂಶದ ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷನ ಬುಡೆದಿಯಾಧ್ ಮೆರೆಯನಾ?

ರಾಮೆ: ಒರಿತ್ ಕಾಪೆರೆ ಧರ್ಮೊ ನೀತಿನ್
ಎನ್ನೊ ಪಿರವೆ ಬತ್ತನಾ?
ಸತ್ಯೊ ಧರ್ಮೊದ ಸುಡರ್ ಬೆಳಗುನ
ಕೀರ್ತಿ ಕಲಸೊ ಈ ಆಯನಾ

ಸೀತೆ: ಪೊಣ್ಣ ಜನ್ಮೊಗ್ ಬತ್ತಿ ಪೆರ್ಮೆಡ್
ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವೆರೆ ಯಾನ್ ಸುಗಿಪೊಡು
ಕೀರ್ತಿ ಕಲಶೊ ಭಾರ ಆಪುಂಡು
ಈರ್ ತುಂಬುದೆ ಪುದರ್ ಪಡೆಯೊಡು

ರಾಮೆ: ಉಡಲ್ ಎನ್ನೊನೆ ಬೇನೆ ಆಪುಂಡು
ನಿನ್ನ ಕಷ್ಟೊನು ತೂದು ಮರ್ಕುರ್ಂಡು
ಕಾಡ ಕಂಡೆನ್ ತಿಂದ್ ಬದುಕೊಡು
ಕಲ್ಲ, ಮುಲ್ಲ್‌ದ ಸಾದಿ ನಡಪೊಡು

* * *

ಕರ್ಲ್‌ದ ಉರ್ಲು

ನೀತಿ ದೈವೋ ಪೆದ್ದಿನ ಮಗೆನಾ?
ಭರತ ಕಂಡೊದ ಕರ್ಮ ವೀರೆನಾ?
ದಿಕ್ಕೆಲ್ ಪೊತ್ತುಂಡ ತೆಕ್ಕಾವೊಲಿಯತ್ತಾ
ಒಕ್ಕೆಲ್ ಪೊತ್ತುಂಡ ತೆಕ್ಕಾವೊಲಿಯಾ?

ಪಣೆನೆ ನೀರ್ ಪರ್ನಗಾ
ಬೇಲಿ ಕೆಯಿನ್ ಮೇನಗಾ
ಪೊನ್ನು ಅಲೆ ಇಲ್ಲಡೇ ಕಂಡ್ನಗಾ
ಅಪ್ಪೆ ಪೇರ್ ನಂಜೀಡ್ ಕೆರ್ನಗಾ
ಏರೆರೆನ್ ದೂರುವ ನಂಬುಲ
ತರವು ಗಣಪತಿ ದೈವೋ

* * *

ಇಬ್ರಾಹಿಂ

ದಾನ ಕೊರ್ಪುನ ಕೈಕ್ ಸುರಿಯ ಪಾಡಿಯೆರಪ್ಪಾ
ಸಾನದುಲಾಯಿ ಒಯ್ತ್ ಮಾನ ಕಲೆಯರಪ್ಪಾ
ಒರಿತ್ ಕಾಪುನ ದೈವೊ ಈ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ದಾಯೆ?
ತೊರಿತ್ ಗೊಬ್ಬುನ ಪಗೆಲ್ ಮಲೆದ್ ತೂಯಿಜ ದಾಯೆ?

ಓ ಸೋಮನಾಥ, ತುಳುನಾಡ್ ಮಾತ
ಅಲುರ್ಂಡು ತೂಲಾಂದ್ ಈ ದಾಯೆ ಮದತ (ಸೋಮನಾಥ)

ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ್ ಕುಲ್ಲೊಂದ್, ಮಂಡಿಗೆಗ್ ಕುಟ್ಟಿಯೆರ್
ಬಟ್ಟಲ್ಡ್ ನಟ್ಟೊಂದು ಕಂಟೆಲ್ಗ್ ಕುತ್ತಿಯೆರ್
ಮದ ಏರ್ದ್ ರಾವೊಂದು ಸಮಂದ ಮುತ್ತಿಯರ್
ಪೊರ್ತುಡು ಮುಕೊರ್ಂದು ಮಾನ್ಯನೇ ಕೆರಿಯರ್

ಧರ್ಮದ ಬಾಕಿಲ್ಡ್ ಕರ್ಮೊನು ಉಂತಾಯೆರ್
ಪಾಪೊನು ಮಲ್ಪೆರ್, ಸತ್ಯೊನು ಮಾಜಾಯೆರ್
ಪೆತ್ತದ ಮೋನೆದ ಪಿಲಿ ಅಕುಲು ಆಯೆರ್
ನಟ್ಟ್‌ದ್ ಬದ್ಕೆರೆ ವೇಷೊನು ಪಾಡ್ಯೆರ್

* * *

ಅಬ್ಬಕ್ಕ

ವಾ ದೈವ ತಮೆರ್ಂಡ್
ಯಾನೆಂಚ ಪನಡ್?
ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣಾ? ಎನ್ನ ಮದಿಮಯೆನಾ?

ಉಡಲ್ಡೆ ಕತೆ ಬರೆತೆ
ಪುಟ್ಟುಡೇ ಕನ ತೂಯೆ
ಪರದೇಶಿ ಪಗೆಯಾದ್
ತೂಯಿನಗೆ ಕಡ್ಪುವೆಂದ್

ಪಾರ್ವತಿನ ಮಗೆ ಗಣಪೆ
ಈಶ್ವರಗ್ ಮಗೆಯಾಪೆ
ಎನ್ನರೆನ ಜೋಕುಲೆಗ್
ಯಾನತ್ತ್ ದಾಯೆಪ್ಪೆ

* * *

ತಿರುಮಲಾ

ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ್ದಾ ಪೊಯ್ಯೆದ ನಡುಟು
ಕಂತುನ ಸೂರ್ಯಗ್ ಬೆರಿ ಪಾಡ್ದ್ ಬಿಗುಟು
ಉಡಲ್ನ್ ಬರೆವೊಂದೆ ಬಂಗಾರ್ದ ಗೆರೆಟ್
ಉಂತುದೆ ಸೋಮನಾಥೆ ಉಳ್ಳಾಲ್ದ ತಲೊಟು
ಸತ್ಯೊಗ್ ಸಾದಿಡ್ ತಿಗಲೆ ಡ್ ಕೊರುಪೆರ್
ಜಾತಿದ ಬೇದೊನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಲಿಪೆರ್
ಮಾನೊಗ್ ಮದಿಪುನ್ ಕೊರುಪುನ ತುಳುವೆರ್
ಕುಡರಿದ ರಾಮನ ನಾಡ್ದ್ ಉಲ್ಲೆರ್

ಧರ್ಮದ ಬೊಲ್ಪುಗ್ ಸಿರಿಮಣ್ಣ್ ತಿರಿಲಾ
ಸತ್ಯದ ತುಡರ್ಗ್ ತುಳುಮಣ್ಣ್ ತಿಬಿಲಾ
ಕಾಪುನ ದೈವೊಗ್ ಈ ಉಡಲ್ ಗುಡಿಲಾ
ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನಟ್ಟೊನುವ ತುಳುನಾಡ ಮಗೆಲಾ

* * *

ಹಿನ್ನೆಲೆ

ತುಳುನಾಡ ಮಾನೊನು ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ್ ಕಟ್ಟೊಂದು
ಈ ನಾಡ್ ಬಾಲೆಲೆಗೆ ಅಬ್ಬೆ ಈ ಆವೊಂದು
ನಿನ್ನ ಕಲ್ಲ್ದ ಕೊಡಿಕ್ ಮರ್ದ್ ಏತೆ ಎಣ್ಕೊಂದು
ಮದಿಪುಗ್ ಪರಡುವನೆ ಪಗೆಲ್ಡೇ ಅಬ್ಬಕ್ಕ

ನ್ಯಾಯನಾ? ಧರ್ಮನಾ? ಕಣ್ಣನೀರ್ ದಾಯೆನಾ?
ಈಯಾಲ ರಣಚಂಡಿ ಈಯಾಲ ಮಮ್ಮಾಯಿ
ಈಯಾಲ ರಣಚಂಡಿ ಈಯಾಲ ಮಮ್ಮಾಯಿ

* * *

ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ

ಪಾರ್ವತಿ ಶಂಕರ ಉಮ ಮಹೇಶ್ವರ
ಕಾಪುಲೇ ಭಕ್ತೆರೇ ದೇವೆರೇ
ಮುಕ್ತಿ ಬಯಕೆಡ್ ಕಷ್ಟೊನ್ ಮಲ್ಪುವೆ ದೇವೆರೇ

ನೆಲೆದಾಂತಿ ತುದೆಟ್ ಯಾನ್ ಮುಕೊರ್ಂದು ಉಲ್ಲೆ
ಪಂಡಿನ ನಿನ್ನಕ್ಲೆಗ್ ಉಂದು ದಾಯೆ ಬಲ್ಲೆ
ಒಂಬಿನ ಭಕ್ತಗ್ ಸುಖದಾಯೆ ಎಲ್ಲೆ
ಆಸೆದ ಮುಡಿ ದೀದ್ ಕಾತೊಂದೆ ಉಲ್ಲೆ

ಕರ್ಲ್ದ ಪಾಶೋಗು ದೀಪೊದ ಉರ್ದು
ಅಣ್ಣನ ಆಶೆಲೆನ್ ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ಲ
ಎನ್ನೊಶೆ-ನಿನ್ನಾಶೆ ಎಣ್ಣಿದ್ ಕಾಪುಲಾ
ಬದ್ಕ್‌ದ ಸಾದಿಡ್ ಭಾಗ್ಯೊನ್ ಕೊರ್ಲ

* * *

ಅಣ್ಣೆ ಎನ್ನ ದೈವ ಮೂರ್ತಿ
ಪ್ರೀತಿದಾಂತೆ ಹಾಳ್ ಬರಂದ್
ಕರ್ಲ್ ಪಾಶ ಕಡಿದ್ ಪೋವಂದ್
ಬೇತೆ ಅಣ್ಣೆ ಎಂಕ್ ತಿಕ್ಕಂದ್

ಇರ್ಲ್ ಪಗೆಲ್ ಎನ್ನ ಎಥೆನೇ
ಎನ್ನ ನಿರೆಲೇ ಕಾಪಿ ಬರನೇ
ಆಯೆ ಪ್ರೀತಿದ ಬಾಲೆ ಯಾನೇ
ಏಪ ರುಣೊನು ಮುಗಿಪೆ ಯಾನೇ

* * *

ಬ್ರಹ್ಮನ ಬರವುಗು ಬಲಿಯಾಂಡ್ ಜೀವ
ಗುಮ್ಮನ ಆಟೋಗ್ ಕಡೆ ಏಪ ದೇವ

ಒಂಜಪ್ಪೆ ಜೋಕುಲೆ ಕಣ್ಣನೀರ್ ತೂದ್
ಒಂಜಪ್ಪೆ ಉಡಲ್ಗ್ ಕುಸಿಯಾಂಡ್ ಪೋದ್
ಅರ್ಥೊಲು ಬತ್ತಿನ ಕಣ್ಣನೀರ್ ತಟ್ಟ್‌ದ್
ಉರಿಯಾವು ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ವಂಚನೆ ಮುತ್ತ್‌ದ್

ಪಾಡಿನ ಪಾಪದ ಪಾಲಾಂಡೆ ಪೊನ್ನು
ಮದಯೇರಿ ಮಾರಿಡ್ದ್ ಮೂಲಾಂಡೆ ಮಣ್ಣ್

ಕಲ್ಲಾತಿ ಕೈಲಾಸ ಕುರುಡಾಂಡೆ ಕಣ್ಣ್
ಸತ್ಯದ ಸಾದಿಗ್ ಸುಡುಗಾಡೆ ಎನ್ನ್

ತೂ ಕೊರ್ದುಜ್ ಆರ್ಪುನ ಈ ತಗನ ಎತೆನೇ
ಜಗಬುಡ್ದು ಸಾಗಿನ ತಂಗಡಿನ ಕಥೆನೇ
ತಗೆಕಾಂಡ್ ಮಾಜಂದಿ ಬಾಳ್ಗ್ ಬರನೇ
ನನ ನೆತ್ತೆರ್ ಕಣ್ಣನೀರ್ ಅರ್ಪುನ ಸಮನೇ

ಬಯ್ಯದ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಅರಳಿನ ಯಾವ
ಮಾಯದ ಬಲ್ಲೆಡ್ ಇರ್ಲ್ದೇಜ್ ಪೋವ
ನೆತ್ತೆರ್ ಪಾಶೋಗ್ ಬಲಿಯಾಂಡ್ ಜೀವ
ಇತ್ತೆ ಉಪ್ಪಂದ್ ಶಾಶ್ವತ ದೇವ

* * *

ಕೊಡಿ ಕೊಡಿ ಕೊಡಿ ಕೊಡಿ ತೆಲಿಕೆ
ನಟ ಪಾಟ ವಾ ನಲಿಕೆ

ಮೊನೆಡ್ ಗತ್ತ್‌ಲ ಉಂಡು
ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಪ್ರೀತಿ ಉಂಡು
ಅಂಚಾದೆ ಮನ ಮಲರ್ಂಡ್
ಬಲೆ ಸುಂದರ ಎನ ಸುಂದರ

ನ್ಯಾಯ ಧರ್ಮದ ಮೂರ್ತಿ
ಜಗಪೂರ ಇರೆನನೆ ಕೀರ್ತಿ
ಐಕಾದೆ ಎನ್ನ ಈ ಪ್ರೀತಿ
ಬಲೆ ಸುಂದರ ಎನ ಸುಂದರ
ಬಣ್ಣನೇ ಮಲ್ಪುಯೆ ಯಾನ್
ಮೋಸನೆ ತೆರಿದಿಜೆ ಯಾನ್
ಇರೆ ಕಷ್ಟ ಸುಖೋಕ್ ಯಾನ್
ಬಲೆ ಸುಂದರ ಎನ ಸುಂದರ

* * *

ಒಂಜಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು ಒಂಜಾದ್ ಮೂಲು
ಪಟ್ಟೊಂದು ತಿನೊಡ್ ಸೋಲುಲ ಗೇಲು
ಕಣ್ಣ ನೀರ್ ಸೇರ್ದ್ ಕೊರಿಯೆನೆ ಯಾನ್
ಮಣ್ಣ ಮುದ್ದೆ ತೆನಸ್‌ಂದೆ ತಿನ್ಪಾಯೆ ಯಾನ್
ಅಪ್ಪೆನ ಬಂಜಿಡೆ ಹಾಸಿಗೆ ತೂಯ
ತಗೆಯಾದ್ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಹಾಸಿಗೆ ಕೊರಿಯ

ಮಹಾರಾಣಿ ಈ ಯಾದ್ ತೂಪಿನ ಆಸೆ
ಮಹಾರಾಜೆ ಬಾವೆನೇ ಬರೊಡ್‌ಂದ್ ಆಸೆ
ಕನಕಟ್ಟೆ ರೀತಿಡ್ ಆವಂದ್ ಮೋಸದ
ತಗೆಯಾದ್ ಒರ್ತೊನುವೆ ಎನ್ನ ಈ ಆಸೆ

ಈ ಇಡೆ ಪೋಪ ದೂರ ಯಿನ್ಲಾ ಬರ್ವೆಯಾ
ಮೂಲಿಜ್ಜಿ ಎಂಕ್ ಶಾಂತಿ ಯಾನ್ ಅನಾಥೆಯ
ಎನ್ನಪ್ಪೆ ಮಗಲ್ ಶಾಂತಿ ಅಲೆಗಾದ್ ಎಂಕ್ ಬ್ರಾಂತಿ
ಈ ಪೋಯಿನಂಚಿ ನೀತಿ ಬದುಕೇ ಎಂಕ್ ಕ್ರಾಂತಿ

ಸಾವಿರ ಫಲೊನು ಕೊರ್ಪಿ ಸಾವಿರ ಶಕ್ತಿ ಇರೆ
ವಿಚಾರದಾಂತಿ ಜನೊಕೇ ಸರಿಯ ನಿನ್ನ ನ್ಯಾಯ

ಓರಿಯಾಸೆ ನಿಕ್ಕ್ ಯಾನ್ ಶುರು ಪೋಪಿನವೇ ನ್ಯಾಯ
ಅಮಸರೊಡು ಪೋಯ ದೂರ ಬರುವೆ ಅವ್ವೆ ನ್ಯಾಯ

* * *

ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೊರ್ಲು ಇರ್ಲ್ದೆನೆ ಅಳಿದಾಂಡೆ
ತಗೆನ ಕೈಪೆ ಕೋರಿ ಕಟ್ಟೊಡಾಂಡೆ

ಮದಿಮೆ ಮಲ್ಪುನ ಪಲಯೆ
ಮಸಣ ತೂದ್ ಬುಡ್ಯೆ
ಬಾಕಿ ಒರಿದಿನಜಿ ದಾಲಾ ಮುಗಿದಾಂಡೆ

ಉಡಲ ನೆತ್ತರ್ ಮೈತೆ, ಪ್ರೀತಿ ಕಡಲ್ಡ್ ಮೀತೆ
ಇರ್ಲ್ ಪಗೆಲ್ಡ್ ಕಾತೆ ಮೋಸಾಂಡೆ
ಮಾನ ಒರಿಪೆರೆ ಪೋದು ಪ್ರಾಣ ಕೊರಿಯೆ
ಶಾಂತಿ ನನ ಒರಿನ ಜನಕುಲೆಗ್ ನೀತಿಯಾಂಡೆ

* * *

ಈಜಾ ರಾಜ್ಯೊದ ತುಳುವೆರೆ ಕೃಷ್ಣೆ

ಚಿನ್ನಾದೇವಿ

ಕೃಷ್ಣನ ಕೊಳಲ್ದ ರಾಗೊನ್
ಕೇಂಡಿನ ಉಡಲ್ಡ್ ತನ್ಮೆನ
ಬಯಕಿಯೆ ಪೊರ್ಲುದ ಬಾಳ್ನ್
ಉದ್ದಾರೊ ಮಲ್ತೇರ್ ಪೊಣ್ಣನ್

ಕೆಸರ್ಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಪುರುಪೊನು
ಒಸರ್ಡ್ ದೆಕ್ಕ್‌ದ ಕೃಷ್ಣನ
ಮುಡಿಕ್ಲ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಏರಾವುನ
ಪರ್ದಿಯೆ ಸಂದಾವೆ ಸೊಲ್ಮೆಲೆನ್

ಜನ್ಮೊಲು ಏಳೇಳ್ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ
ಇರನನೆ ಉಡಲ್ದ ಜಕ್ಕೆಲ್
ಜೆಪ್ಪೆರೆ ತಿಕ್ಕೊಡು ಎಂಕ್ಲಾ
ಪನೊಂದು ಸುಗಿಪುವೆ ಏಪೊಗ್ಲಾ

* * *

ಕೃಷ್ಣ

ಈಯಾಯ ವೀಣೆ, ಬಯಕಿಯೆ ಬದ್ಕ್‌ಡ್
ಯಾನೊಂಚ ಮಲ್ತ್ ಜಾರೊಡು ಅರ್ದೊಡ್

ಯಾನಾಯೆ ಬುಗರಿ ನೆಲೆಟೊರ್ಮೆ ತಿರ್ಗ್ದ್
ಈ ತತ್ತ್ ದಕ್ಕಿಯಡ ನಿಲೆ ದಾಂತೆ ಪೊರೆಲ್ದ್

ಮುರ್ಗೊನೆ ರಾಪಾದ್ ಕಥೆಯಾದ್ ಮತಿಕಲೆದ್
ಏರ್ ಕೊರ್ಪೆರ್ ನ್ಯಾಯ? ದೊರೆ ಮೂಲು ಯಾನಾದ್

ಸತ್ಯೊ ಧರ್ಮೊದೊ ರೂಪೊ, ಅರೆನ ಉಡಲ್ಡ್ ತೂಯೆ
ಅರೆನ ಮೋಕೆದ ಬಲೆಟ್ ಬೂರ್ದ್ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಮೀಯೆ
ಇನಿಕ್ ಮರುಕುವೆ ಮೂಲು ಪೊಸತ್ ನ್ಯಾಯೊದಾಯೆ?
ಓ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವೆರೆ, ನಿನ್ನ ಬರವುಲ ಸರಿಯ

* * *

ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು, ಮಾನಾದಿಗೆಲು, ಬಿರ್ದ್ ಬಲ್ಮನೊಲು ಪರದೇಸೊಲೆಡ್ ತಿಕ್ಕಿನ ತಮ್ಮನ ಬಲ್ಮನೊಲು

1. ಕತಾರ್ದ ತುಳುಕೂಟದಕುಲು ಬಂಗಾರ್ದ ಪದೊಕ ಕೊರ್ದು ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತೆರ್.
2. ಕುವೈಟ್ದ ತುಳುಕೂಟದಕ್ಲೆರ್ದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ.
3. ಮುಖ್ಯವಾಣಿದ ಬಹುಜನ ಸೆಕ್ಯುಲಿಟಿ ಪೋರ್ಸ್ ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆದ ಮಾನಾದಿಗೆ.
4. ತುಳು ಸಿನೆಮಾ ಸಾಧನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
5. ಕಡಲಾಯೆರದ ಮಸ್ತ್ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆರ್ದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ.

ಬಿರ್ದ್ ಬಲ್ಮನೊಲು

1. 2001ಟ್ಟ್ ಕುಡ್ಲದ ಪುರಭವನಡ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸನ್ಮಾನದ ಲೇಸ್ಡ್ 'ರಂಗ ಕಲಾಭೂಷಣ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
2. 2005ದ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗೊಲುಡು ಮೀರಜ್ ತುಳುನಾಡ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘೊದ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮಾರಂಭೊಡು 'ತುಳು ರತ್ನ' ಬಿರ್ದ್ ಬಲ್ಮನ
3. 'ಪೆರ್ಮೆದ ತುಳುವೆ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ
4. 'ನೂಪುರ ಕಸ್ತೂರಿ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ
5. ಒಡಿಯೂರು ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊಡು 'ತುಳುಸಿರಿ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ
6. ಮಧುರ ತರಂಗೊದ್ದು 'ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ರತ್ನಾಕರ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ
7. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಒಕ್ಕೂಟೊರ್ದು 'ತೌಳವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'
8. 2014ಟ್ಟ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 'ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'

9. 2015ಟ್ಟ್ ತುಳು ಸಿನೆಮಾ 'ಸಾಧನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'
10. 2016ಟ್ಟ್ 'ಶರವು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸಂಸ್ಮರಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'
11. ನೂದೆರ್ದ್ ಹೆಚ್ಚ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆರ್ದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ.
12. 8 ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಜಿಲ್ಲೆದ ಬೊಕ್ಕ ರಾಜ್ಯೊ ಮಟ್ಟೊದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
13. ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದರು ಸಂಸ್ಥೆದ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು ಬಯ್ದಿಂಡ್.
14. ಅಬ್ಬಕ್ಕ ನಾಟಕೊಗು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಎಚ್ ನಾಗೇಗೌಡೆರೆರ್ದ್ ಸುರೂತ ಇನಾಂ
15. 1973ಟ್ಟ್ ನವಭಾರತ–ತುಳುಕೂಟ ತುಳು ಸಿನೆಮಾದ ಪಂಥೊಡು ಉಡಲ್ದ ತುಡರ್ ಚಿತ್ರ ಕತೆಕ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
16. 1918ಟ್ಟ್ ಬೆಂಗಳೂರುದ ತುಳುವೆರೆ ಚಾವಡಿದ್ದ್ 'ತುಳುನಾಡ್ದ ಸಿರಿ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ
17. 1918ಟ್ಟ್ ಎಫ್.ಎಂ. ರೇಡಿಯೊದ್ದು 'ಜೀವಮಾನ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಕೆಲವೊಂಜಿ ನಾಟಕೊಲೆದ ಪೊಲಬು

1. ತಗೆನಾ...? ತಂಗಡಿಯಾ?

ಪ್ರೇಮಿಲು ಸಂದರ್ಭೊಗು ಹೊಂದೊಂದು ತಗೆ–ತಂಗಡಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಪೆರ್. ಪಿರಾಕ್ದ ಕಾಲೊಗು ತಕ್ಕಂತಿನ ಪಾತ್ರೊಲು. ಗುಣವಂತ ನಾಯಕ, ನಾಯಕಿ, ಖಳನಾಯಕ. ಪ್ರೇಮ, ಕುತಂತ್ರ, ಪಗೆ ಸಾದ್ಯನ ಕತೆ. ಹಿಂದಿ ಬಿರೆತಿನ ತುಳು ಪಾತೆರುನ ಪೊರ್ಲುದ ಹಾಸ್ಯ ಪಾತ್ರೊ. ಚುರುಕು ಸಂಭಾಷಣೆ. ನಾಟಕೊಡು ಉಡಿಗೆರೆ ದೆತೊನಂದಿನ ಸರಳ ಮದ್ಮೆಗ್ ಲೆಪ್ಪು ಉಂಡು. ದುರಂತೊಡು ಮುಗ್ಯುಂಡು.

2. "ಜಮ್ಮೊ ಜಮ್ಮೊದ ಬೆರ್ಮನ ಬರವು (ಉಡಲ್ದ ಉರಿ)

ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ. ಜನ್ಮಾಂತರೊದ ಕತೆ. ಅತ್ಯಾಚಾರೊ ಮಲ್ತಿನಾಯನ ಮಗಲಾದ್ ಪುಟ್ಟುದ್ ದುಂಬುದ ಜನ್ಮೊದ ಪಗೆ ತೀರ್ಪಾವುನ ಕತೆ. ಪಗೆ ತೀರ್ಪಾಯಲ್ಡ್ಲ ಕತೆ ದುರಂತೋಡೇ ಮುಗ್ಯುಂಡ್.

3. ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಗಲ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ

ಧರ್ಮೊ ಬೋದನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬೇರದ ನೆವನದೊಟ್ಟಿಗೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್ ನಮ್ಮ ದೇಸೊಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಕುಲೆನ ಬೇಳೆ ಬೈಪಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ಪೊರ್ತುಗು

ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆನ ಕಪಟ ನಾಟಕದ ದ್ರೋಹದ ಆಂಕಾರೊನ್ ಇರಿಪೆರೆ ತುಳುನಾಡ್ದ್ ಪೆರ್ಮೆದ ಮಗಲ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತ್ಯಾಲ್ ಆಲೇ ಅಬ್ಬಕ್ಕ. ಅಲೆಗ್ ಅಲ್ನ ಸಮ್ಮಲೆ ತುರುಮಲರಾಯೆ ಎಲ್ಯ ಪಿರಾಯೊಡೆ ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ, ಕತ್ತಿ-ಕಡ್ತಲೆ ಪತ್ತ್ ಬೀಜುನ ಕಾದುನ ಸರವುನ್ ಕಲ್ಪಾದಿತ್ತೆರ್. ಅರಸು ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ ಬಂಗರಸುಲೆನ್ ಮದಿಮೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಕುಡ್ಲದ ರಾಜಕೀಯೊಡು ಪಾಲ್ ಗಾರ್ತಿಯಾದ್ ಬೆನೊಂದಿತ್ತಲ್. ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಕಾಮರಾಯಗ್, ಓಲು ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಥಾನ್ ಪಟ್ಟ ಏರುನ ಅಜಲ್ಗ್ ಅಡ್ಡ ಬರುವಲೋ ಪನ್ಪಿ ಸಂಸಯ ಉಲತ್ತ ಉಲಯಿ ಕೊರೆಯೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್ ಸುಂಕ ಕೊರ್ಪಿನ ಸರಿಯತ್ತ್‌ಂದ್ ಅಡ್ಡಿ ಪತೆಯ್ಯಾಲ್. ಆಲ್ ಸುಂಕ ಕೊರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡಿ ನೆವನೊನೇ ದುಂಬು ದೀದ್ ಕಾಮರಾಯೆ ಅಲೆನ ವಿರುದ್ದ ಸಿಂತ್ರಿ ಮಲ್ತೆ. ಈ ಅಪನಾಲಿಸ್, ಬೇನೆ ತಡೆಯೆರೆ ಆವಂದೆ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಉಳ್ಳಾಲೊಗು ಪೊಪಲು. ಪಗೆಕ್ ಪಗೆ ಬೂಟ್ಯೆರೆ ದುಂಬಾಯಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್, ಕಾಮರಾಯನ ಸಯೊಡ್ ಉಳ್ಳಾಲೊಗ್ ಸೂ ಪಾಡ್ವೆರ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಕೋಪೊಡು ಸುಂಯಿತಲ್ ಲಡಾಯಿದ ಕಲೊಕ್ ಜತ್ತ್‌ಂಡಲ ಆಲ್ ನಂಬಿನ ಸೋಮನಾಥ ದೇವೆರ್ ಅಲೆ ಪಾಲ್ಗ್ ಕಲ್ಲಾದ್ ಕುಲ್ಯೆರ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಸೋತಲ್

ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೆರ್ಮೆದ ಸತ್ಯೊ ಕತೆಕ್ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಇನಾಮ್‌ಲಾ ಗೆಂದ್ಯೆರ್.

ನಾಟಕದಾಯೆ

ತುಳು-ಕನ್ನಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕ (ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರೆನ ದುಂಬುದ ಪಾತೆರೊಡ್ದು ದೆತ್ತಿನವು)

ಈ ನಾಟಕೋಡು ಒಂಜಿ ಸಾಧರಣ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿದ ಕೆಲವು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಪಾತ್ರೊಳೆನ್ ದಿವೊಂದು ಕಲಾ ಜೀವನೊದ ಕಲವು ನಿತ್ಯಗಟ್ಲೆದ ನೋಟೊಳೆನ್ ನಾಟಕಕಾರೆರ್ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಉತ್ತಮ ನಾಟಕೊಗ್ ಜನ ಕೊರ್ಪಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನಾಯಕ ನಟಗ್ ತಿಕ್ಕುನ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಆರಾಧನೆ ಮೊಕೆದ ಸಮಸ್ಯೆಲು, ಸಂಸ್ಥೆದುಲಾಯಿದ ಕಲಹ, ರಾಜಕೀಯ, ಕಲಾವಿದೆರೆ ವಿಚಿತ್ರ ವರ್ತನೆಲು, ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಥೆದ ಆರ್ಥಿಕ ಅವಸ್ಥೆ, ಸಾಲ-ಸೋಲ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯೊಳ್ತಂದೆ ನಾಯಕ ನಟೆ ಆಯಿನ ನಟರಾಜನ ಜೀವನ ಆದರ್ಶಗೇ ಒತ್ತು ಕೊರ್ತೆರ್. ತನನ್ ಮೆಚ್ಚಿದ್ ಮದಿಮೆ ಆಯಿನ ಬುಡೆದಿನ ಸಂಪತ್ತ್‌ಗ್ ಕೈ ನೀಡಂದೆ, ನಾಡಕದಾಯೆ ಆದ್ ಬೆಂದಿನ ಸಂಪದನೆಗಾದ್ ಬೆಂದಿನ ಸಂಪಾದನೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಬಿಲೆ ಪನ್ಪಿ ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನೊನು ಮೆರೆಪಾದೆರ್ ತನ್ನ ಅಂತ್ಯ ಕಾಲೊಡುಲಾ

ತನ್ನ ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಥೆದ ಚಿಂತೆ ಅಂತ್ತಂದೆ ನಾಟರಾಜಗ್ ಬೇತೆ ಚಿಂತೆ ಇಪ್ಪುಜಿ. ಕಂಡನಿ ನಾಟಕದಾಯೆ ಆದ್ ಒಯಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿನ ಸುಧಾ ಆಯದ್ ದೂರ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಮಗೆ ಕುಮಾರ್ ನಾಟಕದ ಅಭಿರುಚಿ ಕಟ್ಟೊಂದು ಅಮ್ಮೆಂದ್ ಗೊತ್ತಿಜಂಡಲಾ ನಟರಾಜನ ಅಭಿಮಾನಿಯಾದ್ ಆಯನ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪಿನವು ವಿಶೇಷ. ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಕಾಯಿಲೆದ ಸ್ಪೆಶಲಿಸ್ಟ್ ಆದ್ ಆಮೇರಿಕಾದ್ ಬತ್ತಿನ ಕುಮಾರ್ಗ್ ತನ್ನ ಅಮ್ಮನ ಆ ಕಾಯಿಲೆಗ್ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ಪುನ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕುಜಿ ನಾಟಕದ ಅಂತ್ಯ ಮಾರ್ಮಿಕವಾದುಂಡ್ .ತನ್ನ ತಪ್ಪು ತೆರಿದ್ ಸುಧಾ ಪಶ್ಚಾತಾಪ ಪಡೆಪಲ್.

ಈಜಾ ರಾಜ್ಯೊದ ತುಳುವೆರೆ ಕೃಷ್ಣೆ (ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡೆರೆನ ದುಂಬುದ ಪಾತೆರೊಡ್ದು ದೆತ್ತಿನವು)

ಉಂದು ಒಂಜಿ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನಾಟಕ, ಈ ನಾಟಕ ಒಂಜಿ ಓದು,ನಾಟಕಲಾ ಅಂದ್ ಗೊಬ್ಬು ನಾಟಕಲಾ ಅಂದ್ ಈ ನಾಟಕೊದ ಉದ್ದೆಸೊ ಚರಿತ್ರೆ ಕಟ್ಟುನವು ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆದ ಪಾಸ್ಪೊಕ್ಕುನ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತ್‌ದಿ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆದ ಮೆದ್ಲ್ ಬಲೊಟ್ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಮೊಡೆಪುನ ಒಂಜಿ ಕಜ್ಜಕಾರ–ನಾಟಕೊಡ್ ನಡತದುಂಡ್. ಈಜಾ ನಗರದ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯನ ಕಾಲದ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಗತ್ತಿಲೆನ್, ಕುಟುಂಬದುಲಾಯಿದ ಕಿಚ್ಚಿ ಮಚ್ಚರೊನು, ಕಳು ಕಪಟೊನು, ಕ್ರೌರ್ಯನ್ ಅಂದ್ ಅಂದ್ ಪನ್ಪಲೆಕ ಕುಲಾಲೆರ್ ಬರವುಡ್ ತೋಜಿಪದೆರ್. ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯನ ಕಣ್ಣ್ ಕುತ್ತುದ್ ದೆಪ್ಪುನ ಪಸರ್ಂಗೊ, ಜಗನ್ಮೋಹಿನಿ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ್ ಮದಿಮೆಗ್ ಒಪ್ಪಿನೆತ ಕಾರಣೊ, ರಾಯ ಗುರು ವ್ಯಾಸರಾಯೆರ್ ಈಜಾ ನಗರದ ಮಾನಾದಿಗೆನ್ ದೆರ್ತು ಪತ್ಯೆರೆ ಮಲ್ತಿ ಹಿಕ್ಮತ್ತುಲು ರಾಮಲಿಂಗನ ಕುಲೆಲ್, ಮಸ್ಕಿರಿ, ಅಪ್ಪಣಾಚಾರ್ಯೆರೆ ನಡಕೆಡ್ ತೋಜುನ ಉಳ ಗೊಬ್ಬಾಟಿಕೆ, ಚಿನ್ನಾದೇವಿ ಕೃಷ್ಣಾಡ ದೀತಿನ ಸಾಜದ ಮೋಕೆ, ಪೆರ್ದಾನಿ, ತಿಮ್ಮರಸುನ ಸತ್ಯಧರ್ಮೊಗು ಸರಿಯಾಯಿ ನಡಕೆ–ನಾಟಕ ತಿರ್ಲ್ದ ಸಂಗತಿಲು.

ಈ ನಾಟಕ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಸತ್ವೊನು ಲೋಕೊಗು ತೆರಿಪುಲೆಕ ಮಲ್ಪುಂಡು.

ಕುಸೇಲ್ದ ಕುಸೇಲ್ (ತುಳು ಹಾಸ್ಯಮಯ ನಾಟಕ)

ಈ ನಾಟಕೊಡು ತುಳುನಾಡ್ದ ಒಂಜಿ ಹಳ್ಳಿದ ಇಲ್ಲದ ಒಂಜಿ ವಠೊರೊದ ಮೂಜಿ ಬುಡಾರದಕ್ಲೆನ ಕತೆ. ಒಂಜಿ ದಿನ ಅಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲದ ಮರತ ಕಟ್ಟೆಡ್ ಮುಸುಕು ಪಾಡ್ದ್ ಜೆಯಿದಿನಿ ಏರ್‌ಂದ್ ತೂನಗ, ಅವು ಬಾಯಿ ಬರಂದಿನ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು. ಅಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಬುಡಾರದ ಕೂಸಜ್ಜಿ ಆಶ್ರಯ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಅರೆನ ಪುದರ್ ಬಿಂದು. ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಅಲೆನ್ ಪಿದಯಿ ಪಾಡೆರೆ

ತೂಪೆರ್. ಆಲೆಗ್ ಬಾಯಿ ಬರ್ಪಿನ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಕೂಸಜ್ಜಿ ಅರೆನ. ಮಗಕ್ ಅಲೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪಾಯೆರೆ ಪಿದಡುವೆರ್. ಆಲ್ಲ ಕೂಸಜ್ಜಿನ ಮಗನ್ ಮೋಕೆ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುವಲ್. ಕತೆ ಬಾರಿ ಕುಸಲ್ಡ್ ಮುಗಿಯುಂಡು. ಈ ನಾಟಕೊನು ಕುಲಾಲೆನ ತಂಡೊದಕುಲು ದುಬಾಯಿಡ್ಲ ಪ್ರದರ್ಶನೊ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಕನ್ನಡ ಕುಲ ತಿಲಕ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ

ವಿಜಯ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ ಕಥೆಯಾದರೂ, ಇದರಲ್ಲಿ ವೀರತನ, ಧೀರತನ, ತ್ಯಾಗ, ಪ್ರಣಯ, ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವ ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿ ಕಥೆ ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ತೆನಾಲಿರಾಮಕೃಷ್ಣನ ಮನಮುಟ್ಟುವ ಹಾಸ್ಯ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಇದೆ.

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪಟ್ಟದ ಆಸೆಯಿಂದ ಆಡಳಿತ ಕುಸಿಯುವುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಅಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಿ ತಿಮ್ಮರಸು, ಮಹಾರಾಜ ನರಸಿಂಹರಾಯರು ಮರಣ ಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಅವರ ಮಗ ಕುಮಾರ ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಪಟ್ಟ ವಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದಾಗ, ಕುಮಾರ ಈಶ್ವರನು ಬಾಲಕನಾಗಿದ್ದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇನ್ನೋರ್ವ ಹಕ್ಕುದಾರನಿದ್ದು, ಆತನು ಹಿಂದಿನ ರಾಜರೋರ್ವರ ದಾಸೀಪುತ್ರನಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅವನನ್ನೇ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರಲು ಯತ್ನಿಸುವರು. ಅವನಿಗೆ ಯುದ್ಧ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವನು ವಿರಕ್ತಿಯ ಗಾರ್ತಿಯರುಗಳಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯಗಾರ್ತಿಯೋರ್ವಳಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ನರಸಿಂಹರಾಯನ ಬಳಿಕ ತಿಮ್ಮರಸನ ಚಾಣಕ್ಯ ತಂತ್ರದಿಂದ ಪಟ್ಟವೇರಿದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸುವರೇ ಹಾಗೂ ಮುಗಿಸುವರೇ ನರಸಿಂಹರಾಯರ ಸೋದರ ಪುತ್ರನಾದ ಅಚ್ಚುತರಾಯ, ಸದಾಶಿವರಾಯರು ಕುತಂತ್ರ ನಡೆಸುವರು.

ಈ ಕುತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಬಲಿ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಪುತ್ರ, ಎರಡನೇ ಬಲಿ ಪ್ರಧಾನಿ ತಿಮ್ಮರಸರ ಪುತ್ರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಧಾನಿಯವರ ಕಣ್ಣುಗಳು. ಇಡೀ ಕಥಾನಕದಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿಯ ವ್ಯಾಸರಾಯ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹಾಗೂ ಪ್ರಧಾನಿ ತಿಮ್ಮರಸ ಮನೋಜ್ಞ ತ್ಯಾಗ ಹಾಗೂ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯರ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಅಡಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಣಿಯಾದ ತಿರುಮಲಾಂಬೆ ಪ್ರಧಾನಿ ತಿಮ್ಮರಸರ ತ್ಯಾಗ ರಂಜನೀಯ ಹಾಗೂ ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿದೆ.

ಬದ್ಕ್ ಉಂತಾಯಿನ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಅಕೇರಿದ ದಿನೊಕುಲು

ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡೇ ನಾಟಕೊ ರಂಗೊಗು ತನ್ಕುಲೆನ ಬದ್ಕ್‌ನೇ ಅರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತಿನ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿದ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾದಕೆರ್. ಆರ್ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ್, ನಿರ್ಮಾಪಕೆರಾದ್, ನಾಯಕ ನಟೆಯಾದ್, ಕಬಿಯಾದ್ ರಂಗ ಭೂಮಿಡ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದಿನಾರ್. ನಾಟಕೊ ತಂಡ ಕಟ್ಟುನ ಕನೊ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕಡಲನಾಡ ಕಲಾವಿದರು ಪನ್ಪಿನ ಸಂಸ್ಥೆನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್ ಅವ್ವೇತೋ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ರಂಗ ಭೂಮಿದ ಬೊಲ್ಪು ತೋಜಾಯಿನಾರ್. ಆಸ್ತಿ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಬಯಕಂದೆ ಕಲಾಸೇವೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜೊಡು ನಡಪುನ ಬೇದ ಬಾವೊನು, ನಂಜಿ ಮಚ್ಚರೊಲೆನ್, ಓರೆ ಕೋರೆಲೆನ್, ಸರಿ ಮಲ್ಪುನ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಮುಖಾಂತರ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಅರೆನ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಸಮಾಜಮುಖಿ ಚಿಂತನೆ ಉಂಡು. ಎಡ್ಡೆ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಎಡ್ಡೆ ತಿಕ್ಕು, ಹಾಳ್ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಹಾಳ್ ತಿಕ್ಕು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಅರೆನ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ತೂವೊಲಿ. ಗಂಭೀರ ಕತೆಟ್ಲಾ ಬಂಜಾರ ತೆಲಿಪವುನ ಕುಸೆಲ್ ಉಂಡು. ಚುರುಕು ಸಂಭಾಷಣೆಡ್ ಜನಕುಲೆನ್ ನಾಟಕೊದೊಲಯಿ ಒಯ್ಪುನ ಚಾತುರ್ಯ ಉಂಡು. ಬುದ್ದಿ ಬೋದನದೊಟ್ಟಿಗೆ, ಉಡಲ್ದ ದುನಿಪುನು ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರೆಗ್ ಮುಟ್ಟಾವುನ ಬಾಮೊ ಉಂಡು.

ಅವ್ವೇ ಅತ್ತಂದೆ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ನಾಟಕೊಲು ಜನಮಾನಿಲು ಸಮಾಜೊಡು ಎಂಚ ಉಪ್ಪೊಡು ಪಂಡ್ದ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಅರೆನ ನಾಟಕೊಲು ಊರುಗು ಉಲ್ಲಾಯೆ ಆಂಡಲಾ, ಅಪ್ಪೆಗ್ ಮಗೆನೇ ಪನ್ಪಿನ ಸಂದೇಸ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಬೊಡೆದಿ ಜೋಕುಲೆನ್ ಸಾದಿಡ್ ಪಾಡಡ, ವಿಶ್ವಾಸಗಾತುಕ ಮಲ್ಪಡಾಂದ್ ಸಾರ್ದ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಅವ್ವತ್ತಂದೆ ಹಾಸಿಗೆ ಇತ್ತಿನಾತೆ ಕಾರ್ ನೀಡೊಡು ಪನ್ಪಿನ ನೆಂಪು ಪುಟ್ಟಾವುಂಡು. ಶೀಲೊಗು ಮರ್ದಿಜ್ಜಿ, ಸೀಕ್ಗ್ ಮದುರ್ಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಗೇನದ ತುಡರ್ ಅಲರ್ಾವುನ ನಿದರ್ಶನೊಲೆನ್ ಅರೆನ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ತೂವೊಲಿ.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ರಂಗ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಸುಮಾರ್ 47 ವರ್ಸೊ ರಂಗ ಭೂಮಿಡ್ ಹವ್ಯಾಸಿ ಕಲಾವಿದೆರಾದ್ ಕಲಾಸೇವೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಅರೆನ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಳಾವೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ದುಂಬೇ ಉಬ್ಬಸೊದ ಸೀಕ್ ಇತ್ತಿನ ಅರೆಗ್ ಇಲ್ಲದ ಸಾದಿ ಬರಿತ್ತ ಸಿಮೆಂಟ್ದ ಅಂಗಡಿದ ದೂಳು ಬೊಕ್ಕಾತ್ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆನ್ ಹೆಚ್ಚ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕಾರಣ ಆಂಡ್. ಒರ, ರಡ್ಡ್ ಸಲ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಪೋದು ಬರೊಂದಿತ್ತಿನ ಕುಲಾಲೆರ್ ತಿಂಗೊಲು ಕಟ್ಲೆ ಅಡ್ಮಿಟ್ ಆಯೆರ್. ತಾನೊಂಜಿ ನೆನೆತ್ಂಡ ವಿಧಿಯೊಂಜಿ ಬೇತೆನೇ ಬಗೆಂಡ್. ಸುಮಾರ್ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲು ಏನೊಪೊಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆದ ಐಸಿಯುಡು ಸಾವು

ಬದ್ಕ್‌ದ ಹೋರಾಟೊಡು ಕುಲಾಲೆರ್ ಸೋತೆರ್. ವಿಧಿ ಗೆಂದ್‌ಂಡ್. 2019ನೇ ಇಸವಿದ ಜುಲೈ 28 ತಾರೀಕ್ದಾನಿ ತನ್ಕುಲೆನ 87 ವರ್ಸೊಡು ಕುಲಾಲೆರ್ ಕಾಲ ಗರ್ಬೊಡು ಸಂದಿಯೆರ್. ಸುದ್ದಿ ಪಸೆರ್‌ಂಡ್. ಪೂರಾ ಪತ್ರಿಕೆಲು, ಮಾಧ್ಯಮೊಲು ಅರೆನ ಗುಣಗಾನ ಮಲ್ತ್ ಪುಗಾರ್‌ಂಡ್. ಅರೆಗ್ ಜೋಕುಲಿಜ್ಜಾಂಡ ದಾನೆ. ಅರೆನ ಅಭಿಮಾನಿಲು ಊರು, ಪರವೂರುರ್ದು ಪಾರ್ ಬತ್ತೆರ್. ರಂಗ ಕಲಾ ಭೂಷಕೆರೆರಾಯಿನ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್ ಈತ್ ಬೇಗ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಬುಡ್ದು ಪೋಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂತ್‌ಂಡ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕಣ್ಣೀರ್ ಅರಿಪಾಯೆರ್. ನಾನಾ ದಾದಾ ಪನ್ಪಿ? ಆರ್ ತೋಜಾಯಿನ ಸಾದಿಡ್ ನಡಪುನವು ನಮ್ಮ ದರ್ಮ. ಕುಲಾಲೆರ್ ಏಪೊಲ ಮದಪ್ಪೆರೆ ಆವಂದಿ ತುಳುವೆ ಪನ್ಪಿನವು ಸತ್ಯ.

ಕುಲಾಲೆರೆನ ಕೈ ಬರವುಲು

ವಕ್ರತುಂಡ ಮಹಾಕಾಯ ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯ ಸಮ ಪ್ರಭ ||
ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ಕುರುಮೇ ದೇವ ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯೇಷು ಸರ್ವದಾ ||

ವಂದನೆ ವಿನಾಕೆ ಏಕದಂತನೆ |
ಗೌರಿತನಯನೆ ಹೃದ್ಯಾಗ್ರಜ್ಞಾಂಯನೆ || ವಂದನೆ ||

ಏಕದಂತನೆ, ಪವಿತ್ರ ಕಾಯನೆ |
ವಿಘ್ನ ವಿನಾಶಕನೆ ವರ ಪ್ರದಾಯನೆ |
ಶಂಕರ ಪುತ್ರನೆ, ಶೈವಲ ಸಮ್ಮಿಪನೆ |
ಮಹಾಕಾಯ ಗಜಾನನ ಲಂಬೋದರನೆ || ವಂದನೆ ||

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನ ಪ್ರಿಯ ಸಹೋದರನೆ
ಶ್ರೀ ಪ್ರಗಲ್ಭ ಪೂಜೆಯ ಸಚೇತನೆ |
ಸರ್ವ ಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರದಾಯಕ ಗಜಾನನೆ |
ಮುಕ್ತಿಯ ನೀಡುವ ಪೂಜಿತ ಒಡೆಯನೆ || ವಂ ||

ಕಡಲನಾಡ ಕಲ್ಪಿದರ, ವಂದನೆ.. ವಂದನೆ...

ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್

[illegible]

ಏರಿ ಮಂಟಮೆ ಕುಲ್ಲಿ ಗದ್ದಿಗೆ – ಚಿತ್ರೊಲು

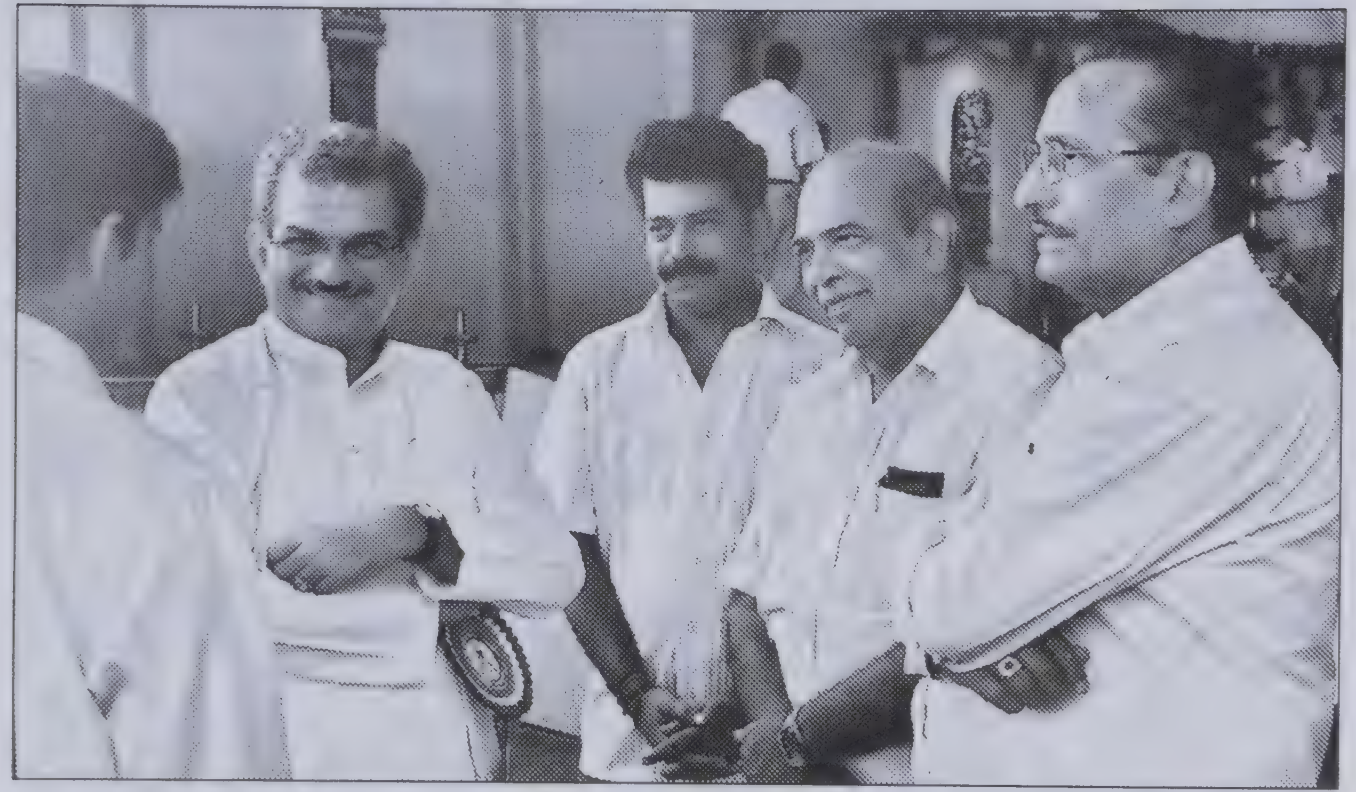

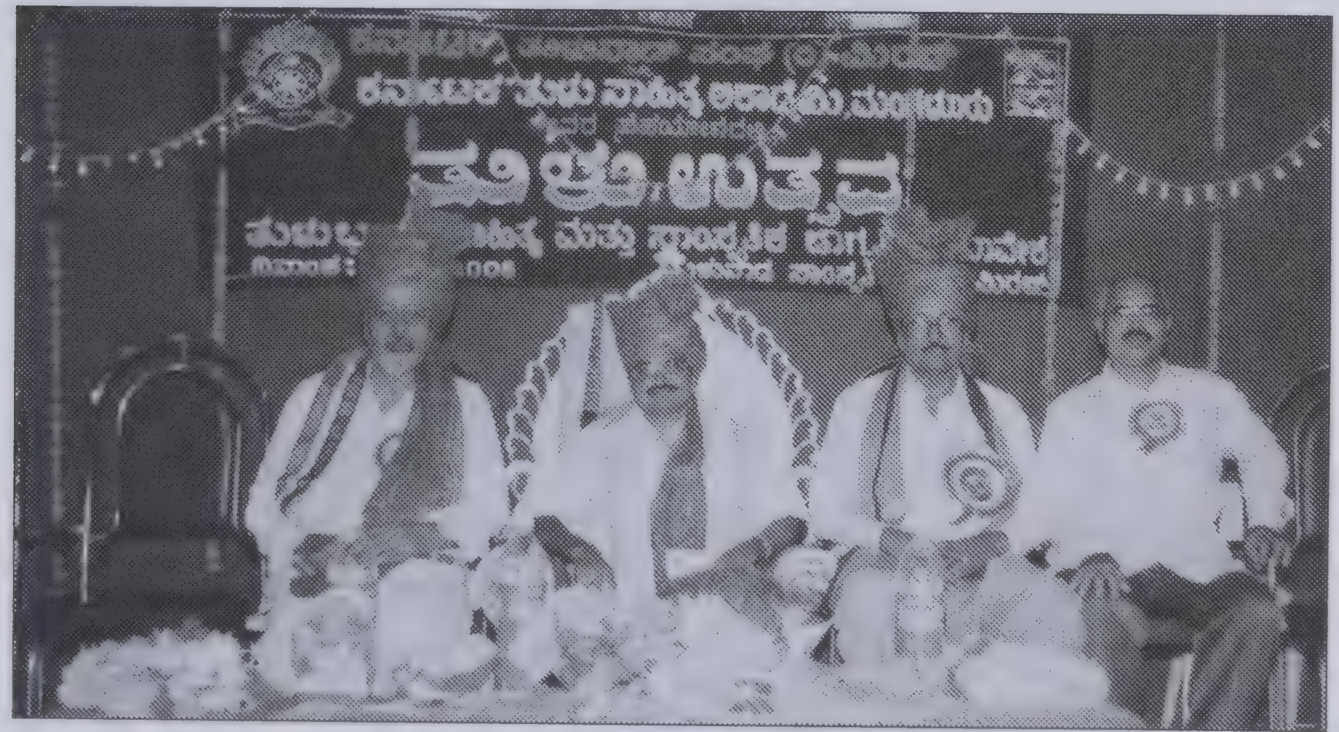

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

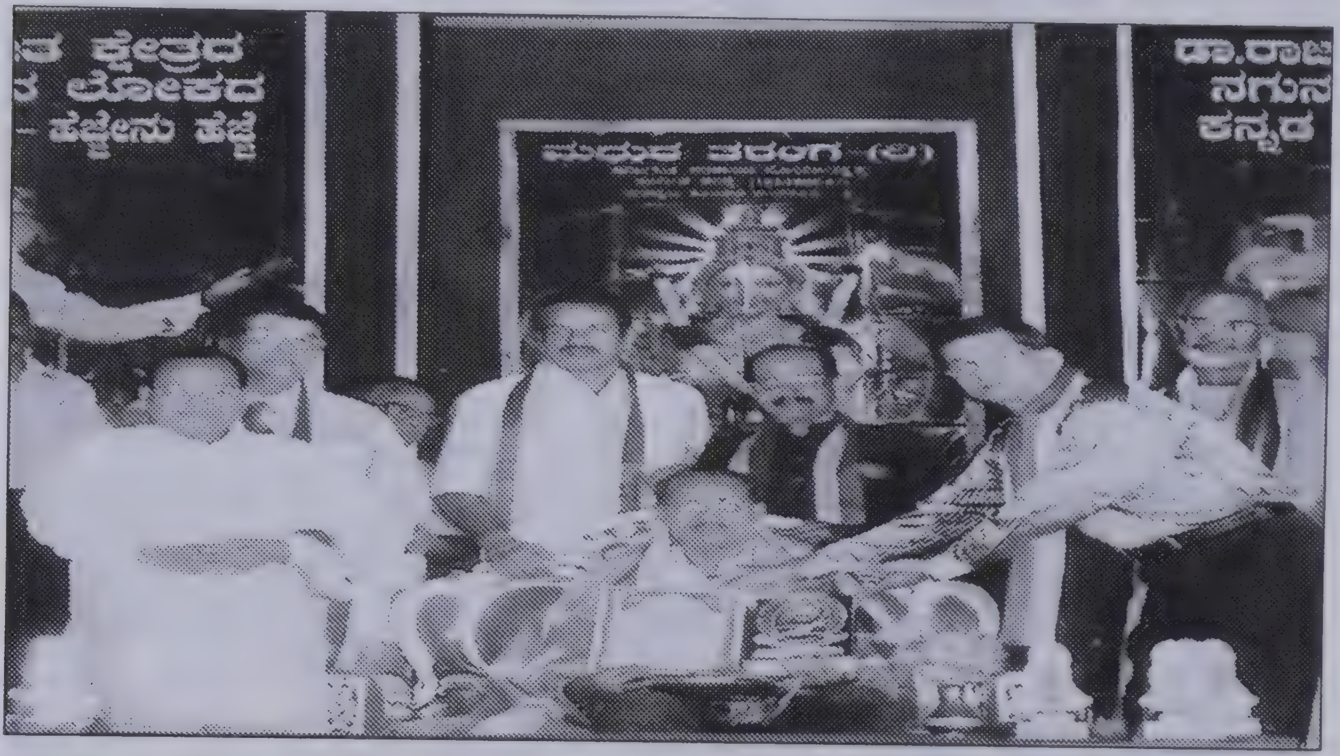

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಡಿಕೇರಿ
ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಗಮ

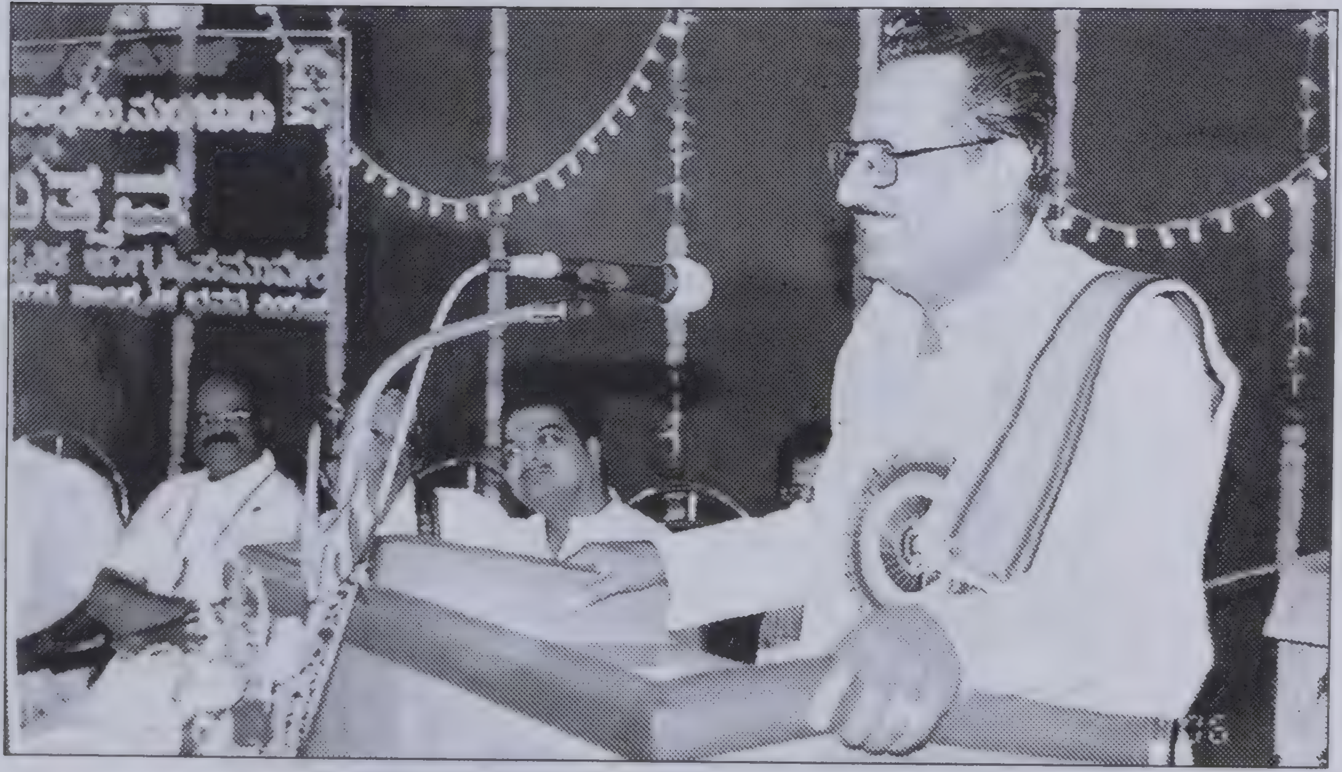

ತಮ್ಮನ - ಬಲ್ಮನ

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್
ತೌಳವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
ಶ್ರೀ ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್
"ತೌಳವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ"

ಶ್ರೀ ಗುರುದೇವದತ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಮ್, ಒಡಿಯೂರು

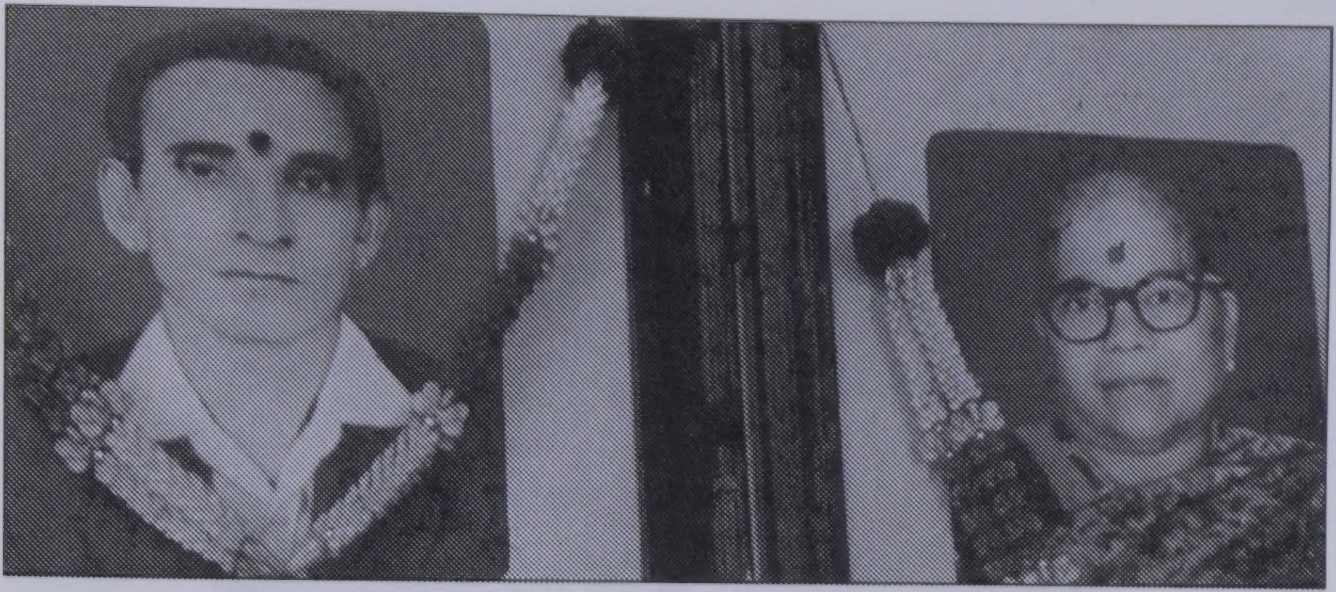

ಕುಲಾಲೆರೆನ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆರ್

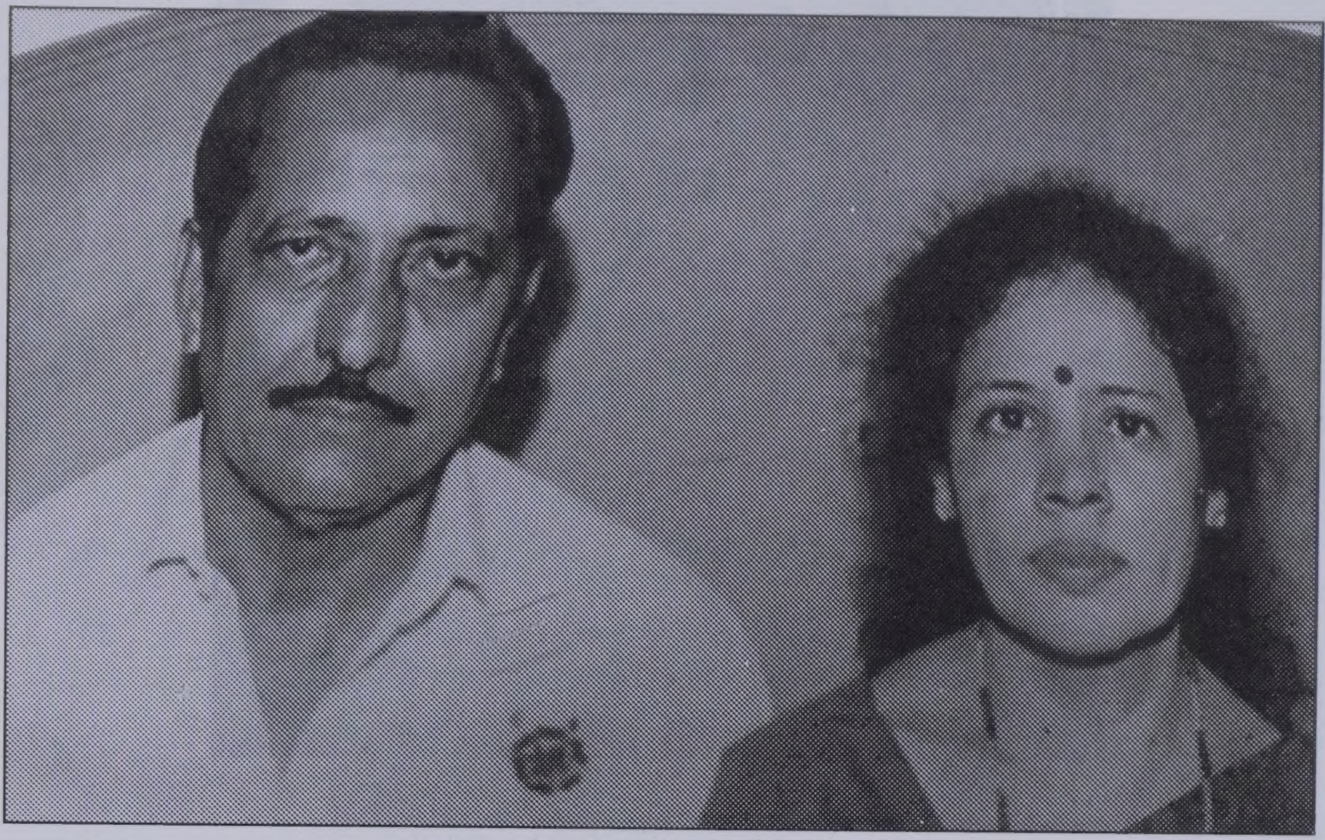

ಯಜಮಾನ್ದಿ ಶುಭಾನೊಟ್ಟುಗು

ಶುಭಕ್ಕನೊಟ್ಟುಗು ಲೇಖಕಿ ಸುಧಾ ನಾಗೇಶ್

ಪುಗಾರ್ತೆದ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್, ಮೆತ್ತನೆದ ತುಳುಬಾಸೆ, ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳು ಸಂಪೊತ್ತುದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ತನ್ಕುಲೆನ ಸರ್ವೊಸ್ವೊನುಲಾ ಮುಡಿಪು ದೀದ್, ಸೇವೆ ಮಲ್ತ್ ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಹಿರಿಯಕ್ಲೆನ ಬದ್ಕ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಾದನೆಲೆನ್ ಲೋಕೊರ್ಮೆ ಪಸರುನ ಉದ್ದೇಸೊಡು ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಗ್ರಂಥ ಮಾಲಿಕೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ತುಳು ರಂಗಬೂಮಿಡ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾದನೆ ಮಲ್ತಿನ ನಾಟಕೊ ಕಲಾವಿದೆರ್ ರಂಗ ಕಲಾ ಭೂಷಕೆರಾಯಿನ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರ್. ತುಳುವೆರೆ ಮನಸ್ಸ್ ಗೆಂದಿನ ಅರೆನ ಮೋಕೆದ ಸಿಂಗಾರಿ, ಪಕ್ಕಿಲು ಮೂಜಿ ಒಂಜೇ ಗೂಡುಡು, ಡಿಂಗಿರಿಮಾಮ, ಪರಶುರಾಮನ ಕುಡರಿಗ್ ಪುಟ್ಟಿನ ತುಳುನಾಡ್..... ಇಂಚಿನ ಪದೊಕುಲೆನ್ ತುಳುವೆರ್ ಮದಪಯೆರ್.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಪುದರ್ ಮಾಜಿದ್ ಪೋವಂದಿಲೆಕೊ ಮಲ್ಪೆರೆ ಈ ಬೂಕು ಬರೊಂದುಂಡು. ನೆನ್ನ್ ಬರೆಯೊಡೂಂದು ಪನ್ನಗ ಎಂಕ್ ನೆನಪಾಯಿನಾರ್ ಮೋಕೆದ ತುಳುವೆದಿ ಸುಧಾ ನಾಗೇಶೆರ್. ಆರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಸೇವೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಶ್ರೀ ಶಾರದಾ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆ ಪಾಣೇರ್‌ಡ್ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾದ್ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಈತ್‌ನೆಟ್ಟ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಆಜಿ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರಾಂಡಲಾ ಉಂದು ಆರ್ ತುಳುಟು ಬರೆಯಿನ ಸುರೂತ ಬೂಕು. ಅರೆಗ್ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಚುಟುಕು ಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಹಿಮಾಲಯ ವುಡ್ ಬ್ಯಾಜ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ವಿಂಶತಿ ಸೇವಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಚೈತನ್ಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ನೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಕರು ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಘುಲೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಶಿಕ್ಷಾ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ... ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಸ್ತ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು ಸಂದ್‌ದ್‌ಂಡ್. ತುಳು ರಂಗಬೂಮಿದ ರತ್ನ ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಸಾದನೆಲೆನ್ ಈ ಬೂಕುಡು ಬರೆಯಿನ ಪೆರ್ಮೆದ ಸುಧಾ ನಾಗೇಶೆರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪು ಬಯಕುವೆ.

ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತುಳು ಭವನ, ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು - 6

Digantha Mudrana Ltd.@9686675271